

สรุปข่าวประจำวัน ที่ 10-16 มิถุนายน 2569

ข้าวไทยพลิกเกม ฟิลิปปินส์-มาเลเซียแห่ซื้อ ต้นราคาข้าวขาวพุ่งล้นแตะหมื่นบาทต่อตัน

KEY POINTS

- ฟิลิปปินส์และมาเลเซียเร่งนำเข้าข้าวไทยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและรับมือปรากฏการณ์เอลนีโญ ซึ่งช่วยชดเชยตลาดหลักเดิมอย่างอิรักที่ชะลอตัว
- ความต้องการที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ราคาข้าวขาวเปลือก (แห้ง) ในประเทศพุ่งสูงขึ้นมาอยู่ที่ 9,500 บาทต่อตัน และมีแนวโน้มใกล้เคียงระดับ 10,000 บาทต่อตัน
- แม้ราคาข้าวที่สูงขึ้นจะเป็นผลดีต่อเกษตรกร แต่ผู้ส่งออกกลับประสบภาวะขาดทุน เนื่องจากต้องซื้อข้าวในราคาที่สูงขึ้นเพื่อส่งมอบตามสัญญาที่ทำไว้ล่วงหน้าในราคาที่ต่ำกว่า

นายโชคชัย เศรษฐีวรรณ รักษาการนายกสมาคมส่งออกข้าวไทย เปิดเผยกับฐานเศรษฐกิจ

นบข. ไฟเขียววงบช่วยเหลือชาวนาตกหล่น

สำหรับการประชุม นบข. ล่าสุด ที่ประชุมมีมติอนุมัติเงินช่วยเหลือชาวนาในส่วนที่ยังค้างจ่ายเดิม ไร่ละ 1,000 บาท รวมถึงพิจารณาโครงการอื่นๆ อาทิ มาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ปีการผลิต 2569/70 รวม 5 โครงการ ได้แก่ โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี 3 ล้านตัน, โครงการสินเชื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร 1.5 ล้านตัน, โครงการชดเชยดอกเบี้ยผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก 4 ล้านตัน, โครงการดูดซับข้าวเปลือก 3 ล้านตัน และโครงการ ยกกระดับคุณภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้ข้าวผ่านโครงการ “ข้าวประณีต” 266 กลุ่ม เพื่อประคองรายได้เกษตรกรท่ามกลางต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น

ตลาดเอเชีย-แอฟริกา สัมหล่นมาแรงทดแทนอิรัก

สถานการณ์ส่งออกข้าวไทยในช่วงนี้ นายโชคชัย ระบุว่าได้รับอานิสงส์สำคัญจากการปรับตัวของตลาดโลก แม้ว่าการส่งออกไปยังตะวันออกกลาง โดยเฉพาะ “อิรัก” ซึ่งเคยเป็นตลาดหลักปีละกว่า 1 ล้านตัน จะชะลอตัวลงอย่างมากเหลือเพียง 1 แสนตันในช่วง 4 เดือนแรก เนื่องจากปัญหาการปิดช่องแคบฮอร์มุซ จากภาวะสงคราม

อย่างไรก็ตาม ตลาดในเอเชียกลับมาขยายตัวอย่างมีนัยสำคัญเพื่อทดแทนส่วนที่หายไป โดยเฉพาะฟิลิปปินส์ ที่มีความกังวลเรื่องความมั่นคงทางอาหารและปรากฏการณ์เอลนีโญ จึงมีแนวโน้มนำเข้าข้าวในปีนี้อยู่สูงถึง 4 - 4.5 ล้านตัน เช่นเดียวกับ มาเลเซีย ที่เร่งนำเข้าข้าวไทยในช่วงที่ราคาต่ำกว่า 400 ดอลลาร์สหรัฐฯ โดยช่วง 4 เดือนแรก (ม.ค.-เม.ย.) นำเข้าแล้วถึง 1.8 แสนตัน จากปีที่แล้วทั้งปีอยู่ที่ 2.8 แสนตัน นอกจากนี้ยังมีตลาด แอฟริกาใต้ ที่มียอดนำเข้าสะสมแล้วกว่า 3 แสนตัน

ราคาข้าวพุ่งแตะหมื่นบาท แต่ผู้ส่งออก "ล้าล้า" ขาดทุน

ปัจจุบันราคาข้าวไทยปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยข้าวเปลือกหอมมะลิ ดีดขึ้นมาอยู่ที่ 13,000 บาทต่อตัน ขณะที่ ข้าวขาว (แห้ง) ปรับเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 9,500 บาทต่อตัน ใกล้เคียงระดับ 10,000 บาท จากเดิมที่เคยอยู่เพียง 5,000-6,000 บาท

"ราคาข้าวแดงตัวขึ้นแรงในช่วง 2 สัปดาห์สุดท้ายก่อนประชุม นบข. ซึ่งเป็นเรื่องดีต่อเกษตรกร แต่ในมุมผู้ส่งออกกลับกำลังลำบากและเผชิญภาวะขาดทุน เพราะหลายรายทำสัญญาขายล่วงหน้าไว้ตอนราคาต่ำ เช่น ขายไว้ 400 ดอลลาร์สหรัฐ แต่ตอนนี้ต้องมาไล่ซื้อข้าวในประเทศที่ราคาพุ่งไปถึง 420 - 440 ดอลลาร์สหรัฐ เพื่อส่งมอบ" นายโชคชัยกล่าว

เป้าส่งออก 7 ล้านตัน และปัจจัยเสี่ยง "ป่วยแพง-เอลนีโญ"

สำหรับเป้าหมายการส่งออกในปีนี้ สมาคมฯ ยังคงเป้าหมายไว้ที่ 7 ล้านตัน โดยช่วง 5 เดือนแรก (ม.ค.-พฤษภาคม) ส่งออกไปได้แล้วประมาณ 2.8 ล้านตัน แม้ปริมาณจะลดลงจากปีก่อน 11% โดยเฉพาะในกลุ่มข้าวหอมมะลิที่ต้องแข่งขันกับข้าวจากกัมพูชาและเวียดนามที่มีราคาถูกกว่า

อย่างไรก็ตาม ภาคอุตสาหกรรมข้าวยังมีความกังวลใน 2 ปัจจัยหลัก คือ 1.ปรากฏการณ์เอลนีโญ แม้น้ำในเขตชลประทานจะยังเพียงพอ แต่พื้นที่นอกเขตชลประทานอย่างภาคอีสานยังต้องลุ้นปริมาณฝน ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจปลูกข้าวของชาวนา และ 2.ราคาปุ๋ยพุ่งสูง ปัจจุบันราคาปุ๋ยปรับเพิ่มขึ้น 50%-70% ซึ่งอาจทำให้ชาวนาลดปริมาณการใช้ปุ๋ยลง และจะส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อผลิตผลต่อไร่ (Yield) ที่อาจลดลงในอนาคต

ที่มา ฐานเศรษฐกิจ

นบข.เคาะ 5 โครงการ รักษาเสถียรภาพข้าวปี 69/70 วงเงิน 5.9 หมื่นล้าน

ศุภจี ประชุม นบข.นัดแรก วางแผนรับมือความเสี่ยงตะวันออกกลาง-เอลนีโญ มุ่งสร้างห่วงโซ่ผลิตข้าวไทยสู่ข้าวคุณภาพสูง เคาะมาตรการรักษาเสถียรภาพข้าวปี 69/70 รวม 5 โครงการ วงเงินกว่า 5.9 หมื่นล้านบาท นายกษ.สมาคมชาวนาฯ หนุนช่วยไร่ละ 2 พัน-คูปองปุ๋ยลดต้นทุน เผยข้าวดีบังคับจ่าย "นาปรัง" 1.8 พันล้านบาท เตรียมโอนถึงมือเกษตรกร

นางศุภจี สุธรรมพันธุ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานการประชุมว่า คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) ครั้งที่ 1/2569 โดยกล่าวเปิดประชุมว่าช่วงที่ผ่านมาสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในภูมิภาคตะวันออกกลาง ส่งผลให้เกิดผลให้ห่วงโซ่การผลิตมีภาวะที่เป็นแรงกดดันค่อนข้างมาก ไม่ว่าจะเป็นราคาพลังงานที่ปรับตัวสูงขึ้น ในเรื่องต้นทุนการผลิตและการขนส่ง ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรที่มีต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น รวมถึงการคาดการณ์ในเรื่องของสภาพอากาศที่มีการคาดว่าปีนี้มีปัจจัยเสี่ยงในเรื่องของปรากฏการณ์เอลนีโญ ซึ่งจะทำให้เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อผลผลิตของเกษตรกร

รัฐบาลตระหนักว่าทุกปัญหาและความท้าทายที่เกิดขึ้น เราต้องมาทบทวนในเรื่องของมาตรฐานที่มี เพื่อบริหารจัดการสถานการณ์ให้เป็นไปตามสถานการณ์จริง และจะสามารถสะท้อนในสิ่งที่เป็นความท้าทาย และการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเรื่องนี้เราต้องดูแลกันทั้งกระบวนการตั้งแต่เรื่องผลิตรายรวม และการเปิดตลาดข้าวเพิ่มขึ้น

"มาตรการในวันนี้จะพยายามให้ครอบคลุมในทุกเรื่อง โดยเราจะยึดหลักใน 3 เรื่องด้วยกัน เรื่องแรก บริหารจัดการราคาให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เรื่องที่สองเพิ่มศักยภาพของการแข่งขันข้าวไทย ทั้งด้านคุณภาพมาตรฐานและโลจิสติกส์ และเรื่องที่สาม สร้างเสถียรภาพตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ"

ขณะที่ นายปราโมทย์ เจริญศิลป์ นายกสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย เปิดเผยว่า ที่ประชุม นบข. เห็นชอบมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือก ปีการผลิต 2569/70 และมาตรการระยะยาวเพื่อปรับปรุง

โครงสร้างการผลิต ภายใต้ กรอบแนวคิด “ข้าวไทยสู่เศรษฐกิจอนาคต” (New Rice Economy) รวมจำนวน 5 โครงการ วงเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้นประมาณ 5.94 หมื่นล้านบาท

โดยจะมีการนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) ตามขั้นตอนต่อไป ประกอบไปด้วย

1.โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2569/70 วงเงินรวม 41,483.33 ล้านบาท โดยการจัดสรรงบประมาณ แบ่งเป็นวงเงินสินเชื่อ 34,275.00 ล้านบาท และวงเงินจ่ายขาด 7,208.33 ล้านบาท

2.โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2569/70 วงเงินรวม 15,656.25 ล้านบาท โดยการจัดสรรงบประมาณ แบ่งเป็นวงเงินสินเชื่อ 15,000.00 ล้านบาท และวงเงินจ่ายขาด 656.25 ล้านบาท

3.โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ปีการผลิต 2569/70 วงเงินรวม 564.00 ล้านบาท การจัดสรรงบประมาณเป็นวงเงินจ่ายขาดทั้งจำนวน

4.โครงการอุดหนุนข้าวเปลือก ปีการผลิต 2569/70 วงเงินรวม 1,680.00 ล้านบาท โดยการจัดสรรงบประมาณเป็นวงเงินจ่ายขาดทั้งจำนวน (ใช้งบกลางฯ) และ 5.โครงการส่งเสริมและพัฒนาข้าวคุณภาพสูงเพื่อเพิ่มรายได้เกษตรกร ปี 2570 วงเงินรวม 84.00 ล้านบาท โดยการจัดสรรงบประมาณเป็นวงเงินจ่ายขาดทั้งจำนวน

ทั้งนี้ จากการหารือมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรชาวนากับที่ประชุม นบข. ทางสมาคมฯได้เสนอขอรับความช่วยเหลือในส่วนของชาวนาปี ในอัตรา 2,000 บาทต่อไร่ จำกัดไม่เกิน 20 ไร่ต่อครัวเรือน ซึ่งเป็นการเสนอขอเพิ่มขึ้นจากเดิมที่เคยได้รับ 1,000 บาทเมื่อปีการผลิตที่ผ่านมา โดยขณะนี้เรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่างการนำเสนอให้คณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าว (นบข.) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณา ก่อนจะส่งเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมชุดใหญ่ นบข.เพื่อขออนุมัติต่อไป

นอกจากนี้ ยังมีการเสนอมาตรการคูปองปุ๋ย เพื่อช่วยลดภาระต้นทุนการผลิต โดยเสนอให้สนับสนุนคูปองมูลค่า 200 บาทต่อกระสอบ จำกัดไม่เกิน 20 ใบต่อครอบครัว หรือคิดเป็นมูลค่าช่วยเหลือสูงสุด 4,000 บาท ซึ่งเกษตรกรสามารถเลือกซื้อปุ๋ยได้ทุกสูตรตามความต้องการ โดยเบื้องต้นทาง นบข. ไม่ขัดข้องในหลักการและให้เสนอผ่านคณะอนุกรรมการตามขั้นตอนเช่นเดียวกัน

นายปราโมทย์กล่าวต่อว่า ในสถานการณ์ปัจจุบันพี่น้องเกษตรกรได้รับความเดือดร้อนอย่างหนักจากต้นทุนการผลิตที่สูงถึง 6,500-7,000 บาทต่อไร่ ทั้งจากค่าปุ๋ย ค่ายา และค่าน้ำมัน ขณะที่ราคาขายข้าวอยู่ที่ประมาณตันละ 4,500-6,000 บาท ซึ่งทำให้เกษตรกรอยู่ในภาวะขาดทุนจากการผลิต การได้รับเงินช่วยเหลือเพิ่มเติม และคูปองปุ๋ยจึงจะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนได้ในระดับหนึ่ง สำหรับมาตรการการประกันภัยนาข้าว ที่ประชุม นบข.ให้กลับไปทบทวนใหม่ เนื่องจากเกรงว่าจะมีความซ้ำซ้อนกับระบบการชดเชยเสียหายภัยพิบัติที่มีอยู่เดิม

สำหรับการจ่ายชวนาปรังที่ยังค้างจ่ายให้กับเกษตรกรที่ประชุมเห็นชอบให้จ่ายเงินที่ค้างอยู่ให้กับเกษตรกร 230,000 ราย ในส่วนของงบประมาณโครงการชวนาปรังปีที่ผ่านมา วงเงินประมาณ 1,792-1,800 ล้านบาท ได้รับการอนุมัติเรียบร้อยแล้ว โดยทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) มีงบประมาณพร้อมจ่ายทันทีเมื่อขั้นตอนเอกสารเสร็จสิ้น

“ในฐานะตัวแทนเกษตรกรได้พยายามชี้แจงความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นจริงต่อภาครัฐ ซึ่งในภาพรวมทิศทางการช่วยเหลือถือว่าเป็นไปในทางที่ดี และมาตรการต่างๆ กำลังถูกเร่งรัดเพื่อให้ถึงมือชาวนาทั่วประเทศโดยเร็วที่สุด” นายกสมาคมชาวนากล่าว

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

ขานารอเฮ นบข. รับข้อเสนอจ่ายไร่ละ 2,000 ไมเกิน 20 ไร่ ชงอนุฯผลิตเคาะ

KEY POINTS

- ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) รับข้อเสนอช่วยเหลือชานาผู้ปลูกข้าวในอตราไร่ละ 2,000 บาท ไมเกินคร้วเรือนละ 20 ไร่ สำหรัปีการผลิต 2569/70
- นบข. ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านการผลิตเป็นผู้พิจารณารายละเอียดของมาตรการดังกล่าว ก่อน
- เมื่อคณะอนุกรรมการฯ ได้ข้อสรุป จะต้องเสนอเรื่องกลับมายัง นบข. และคณะรัฐมนตรี (ครม.) เพื่อพิจารณาอนุมัติในขั้นตอสุดท้าย

นายปราโมทย์ เจริญศิลป์ นายกสมาคมชานาและเกษตรกรไทย เป็ดเผยว่ ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) ที่มีนางศุภจี สุธรรมพันธุ์ รองนายกรัฐมนตรี และรมา. พาณิชย์ เป็นประธาน วันนี (11 มิ.ย.2569) รับข้อเสนอของสมาคมฯ โดยเฉพาะการเสนอขอเงินชดเชยช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอตราไร่ละ 2,000 บาท ไมเกินคร้วเรือนละ 20 ไร่ สำหรัข้าวเปลือก ปีการผลิต 2569/70 เช่นเดียวกับการขอรับสนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะปุ๋ยผ่านคูปอง 200 บาท หรือสนับสนุนปุ๋ยจำนวน 20 ลูก

ทั้งนี้ที่ประชุม นบข. มอบหมายให้นำทั้งสองเรื่อง เข้าไปหารือในคณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) ด้านการผลิต ที่มีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน พิจารณารายละเอียดของแต่ละมาตรการตอไป จากนั้นเมื่อได้ข้อสรุปจะเสนอไปยัง นบข. และเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) ตอไป

“การประชุม นบข. ของรัฐบาลนัดแรกครั้งนี้ รัฐบาลรับข้อเสนอของทางสมาคมฯ ทั้งหมด เชื่อว่จะช่วยเหลือชานาทั้งประเทศไทย โดยเฉพาะการเสนอขอเงินช่วยเหลือชานาไร่ละ 2,000 บาท ไมเกินคร้วเรือนละ 20 ไร่ แต่สุดท้ายแล้วจะรับบงเงินตามที่เสนอหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับพิจารณาของคณะอนุฯ ด้านการผลิต” นายปราโมทย์ กล่าว

เห็นชอบขอขยายกรอบวงเงินโครงการสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกชานาปี

นายปราโมทย์ กล่าวอีกว่ ที่ประชุม นบข. วันนียังเห็นชอบขอขยายกรอบวงเงินโครงการสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกชานาปีและส่งเสริมการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ปีการผลิต 2568/69 โดยขอเพิ่มวงเงินจากเดิม 37,906 ล้านบาท เป็น 39,753 ล้านบาท วงเงินส่วนต่าง 1,846 ล้านบาท สำหรัจ่ายให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่เพิ่มขึ้น 233,729 ครัวเรือน โดยจะใช้เงินจาก ธ.ก.ส. ดำเนินการ

พร้อมกันนี้ที่ประชุม นบข. ยังมีมติเห็นชอบมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือก ปีการผลิต 2569/70 และมาตรการระยะยาวเพื่อปรับปรุงโครงสร้างการผลิต รวม 5 โครงการ เป้าหมาย 11.50 ล้านตัน วงเงินงบประมาณรวมกว่ 5.9 หมื่นล้านบาท แบ่งเป็น วงเงินสินเชื่อ 4.9 หมื่นล้านบาท และวงเงินจ่ายขาด 1 หมื่นล้านบาท ประกอบด้วย 5 โครงการ เป้าหมาย 11.50 ล้านตัน วงเงินงบประมาณรวมกว่ 5.9 หมื่นล้านบาท

1. โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2569/70 วงเงินงบประมาณ 4.1 หมื่นล้านบาท
2. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2569/70 วงเงินงบประมาณรวม 1.5 หมื่นล้านบาท

3. โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ปีการผลิต 2569/70 วงเงินจ่ายขาด 564 ล้านบาท

4. โครงการดูดซับข้าวเปลือก ปีการผลิต 2569/70 วงเงินจ่ายขาด 1,680 ล้านบาท

5. โครงการส่งเสริมและพัฒนาข้าวคุณภาพสูงเพื่อเพิ่มรายได้เกษตรกร ปี 2570 (ข้าวประณีต ระยะที่ 2) วงเงินจ่ายขาด 84 ล้านบาท

อย่างไรก็ตามในโครงการประกันภัยข้าวนาปี ปี 2569 โดยมอบหมายให้ ธ.ก.ส. อุทหนุนเบี้ยประกันภัยให้แก่เกษตรกรลูกค้าสินเชื่อ ธ.ก.ส. นั้น ที่ประชุมให้กลับไปทบทวนรายละเอียดอีกครั้ง โดยขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาจัดทำรายละเอียดให้ชัดเจน ก่อนเสนอ นบข.อีกครั้ง

แนวโน้มการส่งออกข้าวไทย เจอผลกระทบสงคราม

ต่อมานางสาวรัชดา ธนาดิเรก โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เปิดเผยผลประชุมว่า ที่ประชุมได้ติดตามสถานการณ์ข้าวโลกข้าวไทย โดยแนวโน้มการส่งออกข้าวไทยพบว่า การส่งออกข้าวของไทยยังคงได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การสู้รบของสหรัฐอเมริกา-อิสราเอล และอิหร่าน ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการส่งออกข้าวไทยไปตลาดสำคัญอย่างอิรัก สถานการณ์ดังกล่าวทำให้การส่งออกข้าวไทยไปอิรักหยุดชะงักลงตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม 2569

อย่างไรก็ดี แนวโน้มการเกิดภาวะภัยแล้งจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ได้สร้างความกังวลด้านความมั่นคงทางอาหารในหลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาเลเซียและฟิลิปปินส์ซึ่งมีความต้องการบริโภคข้าวสูงแต่ไม่สามารถเพาะปลูกได้เพียงพอต่อความต้องการบริโภค ส่งผลให้นำเข้าข้าวจากไทยเพิ่มขึ้น

รวมทั้งยังมีคำสั่งซื้อต่อเนื่องจากประเทศในภูมิภาคแอฟริกา เช่น แอฟริกาใต้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก และโมซัมบิก จึงคาดการณ์ว่าในช่วงครึ่งปีหลัง การส่งออกข้าวไทยมีแนวโน้มที่ดีขึ้นจากปัจจัยผลกระทบของเอลนีโญที่ส่งผลให้หลายประเทศ ผู้นำเข้าข้าวเริ่มสำรองข้าวเพิ่มขึ้น

นางสาวรัชดา กล่าวว่า รองนายกรัฐมนตรี ได้ย้ำในที่ประชุมว่า นายกรัฐมนตรีให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมล็ดพันธุ์ข้าวให้มีคุณภาพ ผลผลิตสูง เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ลดต้นทุนการผลิต และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด จึงมอบหมายให้กรมการข้าวเร่งดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

พร้อมกำชับให้การปรับเปลี่ยนพื้นที่นาข้าวไปปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นพิจารณาตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่ ไม่จำกัดเฉพาะข้าวโพด โดยต้องสอดคล้องกับการใช้น้ำ ปุ๋ย ความต้องการของตลาด และเป็นไปตามความสมัครใจของเกษตรกร ขณะเดียวกัน พื้นที่ที่ยังคงปลูกข้าวต้องส่งเสริมการใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ มีมูลค่าเพิ่มต่อไร่ และมีตลาดรองรับอย่างชัดเจน

ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพาณิชย์ บูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด รวมถึงเร่งพัฒนาระบบไซโลและพื้นที่จัดเก็บเมล็ดพันธุ์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์และสร้างความมั่นคงด้านเมล็ดพันธุ์อย่างยั่งยืนในระยะยาว

ที่มา *ฐานเศรษฐกิจ*

ชวานาเฮ นบข.เคาะเงินช่วยเหลือเพิ่ม ไร่ละพัน ดันกรอบวงเงินแตะ 3.97 หมื่นล้าน

“สุริยะ” มอบ “สรวิศ” ร่วมประชุม นบข. เห็นชอบขยายกรอบวงเงินช่วยเหลือชวานานาปี 2568/69 เพิ่มเติม 233,729 ครัวเรือน ไร่ละ 1,000 บาท ไม่เกินครัวเรือนละ 10,000 บาท ใช้งบเพิ่ม 1,846.96 ล้านบาท ดัน

กรอบวงเงินรวมเป็น 39,753.16 ล้านบาท พร้อมเคาะมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวปี 2569/70 รวม 5 โครงการ เป้าหมาย 11.50 ล้านตัน วงเงินจ่ายขาด 10,192.58 ล้านบาท

นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยว่า ได้มอบหมายนายสรวิศ เนื่องจำนงค์ เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ หรือ นบข. ครั้งที่ 1/2569 โดยมีนางศุภจี สุธรรมพันธุ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธาน ณ ห้องประชุมตึกภักดีบดินทร์ ทำเนียบรัฐบาล

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ขอยกวงเงินโครงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี และส่งเสริมการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ปีการผลิต 2568/69 เพื่อดูแลเกษตรกรกลุ่มที่ยังไม่ได้รับสิทธิ์ จำนวน 233,729 ครัวเรือน

มาตรการดังกล่าวให้ความช่วยเหลือไร่ละ 1,000 บาท ไม่เกินครัวเรือนละ 10 ไร่ หรือไม่เกินครัวเรือนละ 10,000 บาท ใช้วงเงินเพิ่มเติม 1,846.96 ล้านบาท ส่งผลให้กรอบวงเงินโครงการเพิ่มจากเดิม 37,906.20 ล้านบาท เป็น 39,753.16 ล้านบาท เพื่อบรรเทาภาระต้นทุนการผลิตและช่วยพยุงรายได้ให้ชาวนาอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ที่ประชุมมอบหมายให้กรมการข้าว ในฐานะฝ่ายเลขานุการ นบข. เสนอเรื่องให้กระทรวงการคลัง พิจารณา ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี หรือ ครม. พิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

สำหรับกรอบวงเงินเดิม 36,772.52 ล้านบาท ขณะนี้มีการโอนเงินให้เกษตรกรแล้วเสร็จ จำนวน 4.45 ล้านครัวเรือน เป็นเงิน 36,378.74 ล้านบาท และอยู่ระหว่างโอนเพิ่มเติมอีก 59,794 ครัวเรือน โดยมีวงเงินคงเหลือ 393.78 ล้านบาท

นายสุริยะกล่าวว่า กระทรวงเกษตรฯ จะดำเนินโครงการอย่างรอบคอบ ตามที่ประธานในที่ประชุมกำชับ โดยให้เร่งตรวจสอบข้อมูลเกษตรกรทั้งกลุ่มที่ได้รับเงินช่วยเหลือแล้ว และกลุ่มที่อยู่ระหว่างการพิจารณาให้ชัดเจนว่า เป็นผู้ปลูกข้าวและมีการเพาะปลูกจริง

ขณะเดียวกัน ต้องรายงานข้อมูลการเพิ่มขึ้นของจำนวนครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูก และผลผลิตข้าว ตลอดจนบูรณาการฐานข้อมูลร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการปกครอง กรมที่ดิน และการใช้ข้อมูลแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อให้การอนุมัติวงเงินเพิ่มเติมมีข้อมูลรองรับ ตรวจสอบได้ และเป็นระบบ

นอกจากมาตรการช่วยเหลือโดยตรง ที่ประชุมยังเห็นชอบมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือก ปีการผลิต 2569/70 และมาตรการระยะยาวเพื่อปรับปรุงโครงสร้างการผลิต ภายใต้แนวคิด New Rice Economy รวม 5 โครงการ เป้าหมายรวม 11.50 ล้านตัน วงเงินจ่ายขาด 10,192.58 ล้านบาท

ประกอบด้วย 1. โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี เป้าหมาย 3 ล้านตันข้าวเปลือก โดยสนับสนุนค่าฝากเก็บในอัตราร้อยละ 1,500 บาทต่อตัน 2. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร เป้าหมาย 1.5 ล้านตันข้าวเปลือก เพื่อสนับสนุนสถาบันเกษตรกรรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก

3.โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก เป้าหมาย 4 ล้านตันข้าวเปลือก โดยชดเชยดอกเบี้ย 3% ต่อปี เพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการรับซื้อและเก็บสต็อกข้าวในช่วงผลผลิตออกสู่ตลาด 4. โครงการดูตักข้าวเปลือก ปีการผลิต 2569/70 เป้าหมาย 3 ล้านตันข้าวเปลือก และ 5. โครงการส่งเสริมและพัฒนาข้าวคุณภาพสูงเพื่อเพิ่มรายได้เกษตรกร ปี 2570 หรือข้าวประณีต ระยะที่ 2 เป้าหมาย 266 กลุ่มที่ยังไม่ได้รับคัดเลือก

สำหรับโครงการข้าวประณีต ระยะที่ 2 จะสนับสนุนเงินทุนพัฒนาศักยภาพการผลิตและแปรรูป กลุ่มละ 300,000 บาท พร้อมส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการตลาดผ่านการอบรมและ Coaching เพื่อยกระดับข้าวคุณภาพสูงให้มีมูลค่าเพิ่ม และตอบโจทย์ความต้องการของตลาดมากขึ้น

นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรฯ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้เสนอโครงการประกันภัยข้าวนาปี ปี 2569 ซึ่งเป็นมาตรการสำคัญในการช่วยบริหารความเสี่ยงให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมมอบหมายให้ศึกษาและจัดทำรายละเอียดเพิ่มเติมอย่างรอบคอบ โดยเฉพาะการกำหนดวงเงินคุ้มครองและอัตราเบี้ยประกันภัยให้เหมาะสม คุ่มค่า และไม่ซ้ำซ้อนกับมาตรการช่วยเหลืออื่นของรัฐ ก่อนนำกลับมาพิจารณาอีกครั้ง

ที่ประชุมยังรับทราบความคืบหน้าการดำเนินโครงการภายใต้กรอบแนวคิด “ข้าวไทยสู่เศรษฐกิจอนาคต” หรือ New Rice Economy ประกอบด้วย โครงการดูดซับข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2568/69 โครงการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวนาปรังเป็นพืชหลังนาเพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกร การสนับสนุนการปลูกข้าวคุณภาพสูงเพื่อเพิ่มมูลค่า และการพัฒนาเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ตรงตามความต้องการของตลาด

สำหรับแนวทางปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวนาปรังเป็นพืชหลังนา กระทรวงเกษตรฯ โดยกรมการข้าว ได้จัดทำข้อเสนอโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไปสู่พืชเศรษฐกิจชนิดอื่น เช่น ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพด และกล้วยหอม เป้าหมาย 500,000 ไร่ โดยคณะอนุกรรมการด้านการผลิต นบข. เห็นชอบในหลักการ แต่ให้ทบทวนความเหมาะสมของพื้นที่ โดยต้องมีตลาดรองรับ เพื่อลดพื้นที่ปลูกข้าวอย่างถาวร

ขณะเดียวกัน กรมการข้าวได้เตรียมความพร้อมด้านเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี รองรับปีการผลิต 2569/70 โดยประเมินความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวทั่วประเทศ 1.411 ล้านตัน จากพื้นที่นาปีประมาณ 60 ล้านไร่ และนาปรังประมาณ 10 ล้านไร่

ปัจจุบันมีแหล่งเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีรวม 730,000 ตัน ประกอบด้วย กรมการข้าว 100,000 ตัน ศูนย์ข้าวชุมชน 200,000 ตัน สมาคมผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์และภาคเอกชน 400,000 ตัน และสหกรณ์การเกษตร 30,000 ตัน พร้อมส่งเสริมให้เกษตรกรเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง หรือแลกเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ระหว่างเกษตรกรเพิ่มเติมอีก 780,000 ตัน

ทั้งนี้ กรมการข้าวยังเดินหน้าวิจัยและพัฒนาข้าวพันธุ์ใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยเน้นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง อายุสั้น คุณภาพดี และตอบโจทย์ผู้บริโภค ผ่านการปรับปรุงพันธุ์แบบปกติ การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ การฉายรังสีเพื่อให้เกิดการกลายพันธุ์ รวมถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ Gene Editing

ในปี 2569 มีข้าวพันธุ์ใหม่ที่อยู่ในกระบวนการรับรอง ได้แก่ กข121 ข้าวเจ้าพื้นแข็ง กข123 ข้าวเจ้าพื้นนุ่ม กข28 ข้าวเหนียว และ กขบ1 ข้าวบาร์เลย์ เพื่อยกระดับคุณภาพและศักยภาพการผลิตข้าวไทยในระยะต่อไป

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

ขง นบข.รื้อสูตรสี่แปรข้าว TDR1 จีพัฒนาพันธุ์ข้าวรับโลกร้อน

ตลาดข้าวไทยต้องแข่งทั้งราคา คุณภาพ ข้อมูลที่แม่นยำ “อัตราสี่แปรข้าว” กำลังกลายเป็นโจทย์ใหญ่ระดับนโยบาย เพราะตัวเลขนี้ถูกใช้คำนวณตั้งแต่ข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร ไปจนถึงดีมานด์-ซัพพลายของประเทศ แต่ฐานข้อมูลเดิมของไทยใช้มานานกว่า 20 ปี ล่าสุดสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ได้ศึกษาและชี้ให้เห็นว่า หากยังใช้ค่าเฉลี่ยเดียวทั้งประเทศอาจทำให้การวางแผนข้าวตลาดเคลื่อนตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง และถึงเวลาที่รัฐต้องปรับฐานข้อมูลใหม่ให้ทันเกมข้าวโลก

นางสาวญาณิ ศรีมณี รองอธิบดีกรมการค้าภายใน กล่าวระหว่างการเปิดผลการศึกษา “การศึกษาอัตราสี่แปรรูปข้าวไทย ปีงบประมาณ 2569” ของ TDRi ว่า อัตราสี่แปรรูปข้าวเป็นข้อมูลสำคัญมากต่อการบริหารจัดการสินค้าข้าวของประเทศ เนื่องจากภาครัฐใช้อัตราดังกล่าวเป็นเกณฑ์คำนวณโครงสร้างราคา และใช้ประกอบโครงการหรือมาตรการต่าง ๆ ในการดูแลสินค้าข้าว ซึ่งปัจจุบันใช้มาตั้งแต่ปี 2548 หรือกว่า 20 ปีแล้ว ขณะที่เทคโนโลยีการสี่แปรรูปข้าวของโรงสีไทยพัฒนาไปมาก ทำให้ได้ต้นข้าวมากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อผลผลิตพลอยได้เช่น ปลายข้าวและรำข้าว รวมถึงสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปก็เป็นปัจจัยสำคัญที่กระทบต่ออัตราสี่แปรรูปข้าวเช่นกัน

วัตถุประสงค์สำคัญของการปรับปรุงอัตราสี่แปรรูปข้าวครั้งนี้ คือใช้คำนวณความต้องการใช้ข้าว หรือดีมานด์ข้าวของประเทศในแต่ละปี ทั้งจากการบริโภคทั่วไปและการใช้ในภาคอุตสาหกรรม เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับซัพพลายข้าว และใช้เป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องวางแผนบริหารจัดการข้าวได้แม่นยำขึ้น ทั้งนี้ กรมการค้าภายในจะนำเสนอข้อมูลดังกล่าวต่อคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าวแห่งชาติ หรือ นบข. ซึ่งคาดว่าจะประชุมวันที่ 11 มิถุนายน 2569 เพื่อให้รับทราบว่าการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรจากอัตราสี่แปรรูปที่ TDRi ปรับปรุงใหม่

รายงานข่าวจากกระทรวงพาณิชย์ระบุว่า ในการประชุม นบข.ที่จะถึงนี้กระทรวงพาณิชย์ยังจะเสนอและพิจารณามาตรการเยียวยาชาวนาที่อาจจะได้รับผลกระทบจากเอลนีโญ นอกจากนี้ยังพบว่ากรมการค้าต่างประเทศจะเสนอการเจรจาขายข้าว G2G ไทย-จีนต่อ โดยเฉพาะสัญญาการซื้อขายและส่งมอบ 4.6 แสนตันที่เหลือด้วย

อัตราสี่แปรรูปข้าวเก่ามาก

ด้าน ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร นักวิชาการเกียรติคุณ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) กล่าวว่า อัตราสี่แปรรูปข้าวเดิมไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยอัตราเดิมมีทั้งข้อมูลเก่าเมื่อหลายสิบปีก่อน และข้อมูลที่จัดทำละเอียดขึ้นช่วงโครงการรับจำนำข้าวปี 2555-2557 ซึ่งมีประมาณ 22 รายการ แต่ทั้งหมดล้าสมัยแล้ว ปัญหาสำคัญคือ เมื่อนำอัตราเก่าไปใช้ทำนโยบาย โดยเฉพาะการประมาณการปริมาณบริโภคข้าวสาร จะทำให้ตัวเลขไม่ถูกต้อง อีกทั้งยังทำให้การตรวจสอบย้อนกลับไปยังประมาณการผลผลิตข้าวเปลือกทำได้ยาก เพราะผลผลิตข้าวเปลือกเป็นตัวเลขประมาณการอยู่แล้ว จึงจำเป็นต้องศึกษาอัตราสี่แปรรูปสภาพข้าวขึ้นใหม่

โรงสีขนาดกลางประสิทธิภาพดี

สำหรับผลการศึกษา “อัตราสี่แปรรูปข้าวไทย” พบว่า อัตราสี่แปรรูปเป็นตัวแปรสำคัญต่อทั้งระบบข้าวไทย เพราะใช้คำนวณมูลค่าข้าว ส่วนประกอบของข้าว การแปลงข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร รวมถึงใช้วางแผนนโยบายและประเมินความสมดุลของอุปสงค์-อุปทานข้าว อย่างไรก็ตาม อัตราสี่แปรรูปที่ใช้อ้างอิงอยู่ในปัจจุบันมีข้อจำกัด เนื่องจากข้อมูลเดิมศึกษาไว้ตั้งแต่ปี 2548 เป็นค่าเฉลี่ยทั่วประเทศเพียงอัตราเดียว และข้อมูลช่วงปี 2554-2557 ถูกใช้เพื่อรองรับโครงการรับจำนำข้าวทุกเม็ด

ขณะที่ปัจจุบันชนิดข้าว พันธุ์ข้าว เทคโนโลยีการสี ขนาดโรงสี และสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงไปมาก ทำให้ตัวเลขเดิมไม่สะท้อนสถานการณ์จริง และอาจกระทบต่อการประเมินมูลค่าผลผลิตข้าว ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้สำรวจโรงสีทั่วประเทศจากฐานโรงสีทั้งหมด 953 แห่ง สำรวจ 300 แห่ง ครอบคลุม 4 ภูมิภาค พร้อมสัมภาษณ์เชิงลึกอีก 26 แห่ง รวมตัวอย่างทั้งหมด 326 โรงสี

ทั้งนี้ ย้ำว่าไม่ควรนำอัตราสี่แปรรูปจากการสำรวจปี 2568 ไปใช้เป็นตัวเลขอัตราเดียวในการอ้างอิง เพราะอัตราสี่แปรรูปมีความแปรปรวนสูง ปัจจัยสำคัญที่ทำให้อัตราสี่แปรรูปเปลี่ยนแปลง ได้แก่ คุณภาพและความสมบูรณ์ของ

เมล็ด ความชื้นข้าวเปลือกที่เหมาะสมระดับ 14-15% สภาพอากาศและฤดูกาล พื้นที่เพาะปลูก เทคโนโลยีโรงสี การจัดการหลังเก็บเกี่ยว และอายุหรือช่วงเวลาเก็บเกี่ยว โดยการเก็บเกี่ยวในช่วงที่ดีที่สุดจะได้เมล็ดสมบูรณ์กว่า

ด้านประสิทธิภาพโรงสี ปัญหาหลักของโรงสีไทยคือ “ใช้กำลังการผลิตไม่เต็มศักยภาพ” เพราะมีข้าวเข้าสีไม่เพียงพอ ไม่ใช่ปัญหาโรงสีใหญ่เกินไป นอกจากนี้ โรงสีขนาดกลางทำได้ดีที่สุด ขณะที่โรงสีขนาดใหญ่อาจมีปัญหาบริหารซับซ้อน ควบคุมคุณภาพยากขึ้น ด้านต้นทุนการสีข้าว ผลวิเคราะห์พบว่า ยิ่งสีข้าวได้มากต้นทุนต่อหน่วยยิ่งลดลง โดยเฉพาะโรงสีข้าวเหนียว ข้าวหนึ่ง และข้าวเจ้านาปรัง ขณะที่โรงสีขนาดกลางมีต้นทุนต่ำกว่าโรงสีขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนการมีไซโลเก็บข้าวทำให้ต้นทุนสูงขึ้น แต่ช่วยรักษาคุณภาพข้าว

พันธุ์ข้าวปัจจุบันยังไม่ตอบโจทย์

TDRi เสนอรัฐปรับฐานข้อมูลอัตราสีแปรข้าวให้เป็นปัจจุบันทุก 3-5 ปี แยกตามชนิดข้าวและภูมิภาค พร้อมใช้อัตราสีแปรแบบถ่วงน้ำหนักตามประเภทโรงสี แทนค่าเฉลี่ยเดียวทั้งประเทศ โดยเฉพาะข้าวเหนียวในภาคอีสานที่ยังพึ่งโรงสีชุมชน ขณะเดียวกันในปีที่สภาพอากาศแปรปรวน ควรใช้อัตราสีแปรแบบช่วงค่า หรือ Range เพื่อสะท้อนผลกระทบจากอากาศร้อน ฝนทิ้งช่วง และความผิดปกติของภูมิอากาศ นอกจากนี้ยังเสนอเร่งถ่ายทอดความรู้หลังเก็บเกี่ยว ควบคุมความชื้นข้าวเปลือก สนับสนุนเทคโนโลยีสีข้าว ดิจิทัลและ AI ในโรงสี รวมถึงตั้งกลไกใหม่ด้านวิจัยและรับรองพันธุ์ข้าวแบบ Market & Farmer Driven หลังพันธุ์ข้าวปัจจุบันยังไม่ตอบโจทย์ แม้ไทยเริ่มมีพันธุ์ใหม่ เช่น กข 113 และ กข 119 แต่ยังต้องติดตามการยอมรับจริง ขณะที่ข้อจำกัดสำคัญ คือ ไทยยังไม่มีพันธุ์ข้าวต้านทานความร้อนและความชื้น

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

สรท.จีรัฐรื้อกฎข้าวจ้าง ลดต้นทุนส่งออกสู่ตลาดโลก

สภาผู้ส่งออกหนุนรัฐบาลทบทวนกฎหมาย-กฎระเบียบกว่า 7,000 ฉบับ ซึ่งควรเร่งลดขั้นตอนอนุญาตข้าวจ้างเป็นอันดับแรก หลังผู้ประกอบการยังต้องยื่นเอกสารหลายหน่วยงาน เสียเวลา-เพิ่มต้นทุน แนะนำ One Stop Service เชื่อมข้อมูลรัฐ ยื่นครั้งเดียวใช้ได้ทั้งระบบ พร้อมปรับกฎหมายศุลกากร แรงงาน สิ่งแวดล้อม และดิจิทัล

นายธนกร เกษตรสุวรรณ ประธานสภาผู้ส่งออกสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย หรือ สรท. เปิดเผยมกับประชาชาติธุรกิจว่า ภาคเอกชนเห็นด้วยกับนโยบายของรัฐบาลในการทบทวนกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจกว่า 7,000 ฉบับ เนื่องจากปัจจุบันผู้ประกอบการไทยต้องแข่งขันในตลาดโลกที่มีแรงกดดันสูงทั้งจากประเทศเพื่อนบ้านและคู่แข่งสำคัญ ขณะที่ต้นทุนการดำเนินธุรกิจของไทยยังอยู่ในระดับสูงจากข้อกำหนดและขั้นตอนราชการจำนวนมาก

ทั้งนี้ หากต้องเลือกประเด็นเร่งด่วนที่สุด ภาคเอกชนมองว่ารัฐบาลควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกกับการลดขั้นตอนการอนุญาต และการยกเลิกกฎระเบียบที่ข้าวจ้างระหว่างหน่วยงานรัฐ เพราะเป็นต้นทุนที่กระทบธุรกิจทุกขนาดและทุกอุตสาหกรรม อีกทั้งสามารถเห็นผลได้รวดเร็วกว่าการแก้ไขกฎหมายระดับพระราชบัญญัติหลายฉบับ

นายธนกรกล่าวว่า สิ่งที่ผู้ประกอบการต้องการไม่ใช่เพียงการแก้ไขกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ แต่ต้องรวมถึงการทบทวนกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ และขั้นตอนการอนุญาตต่าง ๆ ที่ข้าวจ้างระหว่างหน่วยงาน ซึ่งเป็นภาระที่ภาคธุรกิจต้องเผชิญในทางปฏิบัติทุกวัน

สำหรับข้อเสนอของภาคผู้ส่งออกต่อการปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบ แบ่งเป็น 5 กลุ่มสำคัญ กลุ่มแรก คือ กฎหมายและระบบการอนุญาต หรือ Licensing ที่ซับซ้อนระหว่างหน่วยงาน เนื่องจากปัจจุบันผู้ประกอบการจำนวนมากต้องขออนุญาตจากหลายหน่วยงานในกิจกรรมเดียวกัน ต้องยื่นเอกสารชุดเดิมซ้ำหลายครั้ง และใช้เวลา รออนุมัตินาน ส่งผลให้เกิดต้นทุนทางการเงินและเสียโอกาสทางธุรกิจ

ภาคเอกชนจึงเสนอให้ภาครัฐใช้ระบบ One Stop Service อย่างแท้จริง เชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ใช้หลัก “ยื่นครั้งเดียว ใช้ได้ทุกหน่วยงาน” และผลักดันแนวทาง Super License สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อลดภาระของผู้ประกอบการ

กลุ่มที่สอง คือ กฎหมายศุลกากรและการค้าระหว่างประเทศ แม้ประเทศไทยมีการพัฒนาระบบ National Single Window แล้ว แต่ขั้นตอนการตรวจปล่อยสินค้า การขอใบรับรอง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานยังใช้เวลานานกว่าหลายประเทศคู่แข่ง

ข้อเสนอของภาคเอกชน คือ ลดขั้นตอนการตรวจซ้ำ ใช้ระบบ Digital Document 100% ขยายการยอมรับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ข้ามหน่วยงาน และเพิ่มระบบ Post Audit แทนการตรวจทุกกรณีก่อนส่งออก ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนโลจิสติกส์และเพิ่มความสามารถแข่งขันของผู้ส่งออกโดยตรง

กลุ่มที่สาม คือ กฎหมายแรงงานและการจ้างงานต่างด้าว เนื่องจากหลายอุตสาหกรรมกำลังเผชิญปัญหาขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะภาคการผลิต เกษตรแปรรูป โลจิสติกส์ และอาหาร ภาคเอกชนจึงต้องการให้ลดขั้นตอนการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว รวมระบบอนุญาตทำงานและวีซ่าให้อยู่ในระบบเดียว เปิดให้ดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ทั้งหมด และปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับโครงสร้างแรงงานยุคใหม่

กลุ่มที่สี่ คือ กฎหมายสิ่งแวดล้อมและการอนุมัติโครงการลงทุน โดยภาคเอกชนยืนยันว่า สนับสนุนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมที่เข้มแข็ง แต่ต้องการความชัดเจนและระยะเวลาพิจารณาที่แน่นอน เพื่อให้สามารถวางแผนการลงทุนและการผลิตได้

ข้อเสนอสำคัญ คือ กำหนดกรอบระยะเวลาการพิจารณาอนุมัติของภาครัฐ หรือ Service Level Agreement (SLA) ลดการพิจารณาซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงาน ใช้ระบบดิจิทัลในการติดตามสถานะ และกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน คัดการณได้

กลุ่มที่ห้า คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจดิจิทัลและข้อมูล เนื่องจากธุรกิจจำนวนมากกำลังเปลี่ยนผ่านสู่ Digital Economy แต่กฎหมายหลายส่วนยังไม่สอดคล้องกับรูปแบบธุรกิจใหม่ ภาคเอกชนจึงเสนอให้เร่งปรับปรุงกฎหมายธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐ ระบบ Digital ID และ Digital Documentation

นายธนกรกล่าวว่า สำหรับภาคการส่งออก ประเด็นที่ควรเร่งดำเนินการเป็นอันดับแรก ได้แก่ การลดขั้นตอนและระยะเวลาในการขออนุญาตจากภาครัฐ โดยเฉพาะกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า-ส่งออก การขอใบอนุญาต การขอหนังสือรับรอง และการตรวจปล่อยสินค้า ซึ่งยังมีการใช้เอกสารซ้ำซ้อนและต้องติดต่อหลายหน่วยงาน

นอกจากนี้ ต้องเร่งเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐแบบดิจิทัลอย่างแท้จริง โดยผู้ประกอบการไม่ควรต้องยื่นข้อมูลชุดเดียวกันหลายครั้งต่อหลายหน่วยงาน หลักการควรเป็น “ยื่นครั้งเดียว ใช้ได้ทั้งระบบ” พร้อมปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์ การขนส่ง และการอำนวยความสะดวกทางการค้า เพื่อให้ต้นทุนการส่งออกของไทยสามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้

ขณะเดียวกัน ควรปรับปรุงกฎระเบียบด้านแรงงานและการนำเข้าแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายให้มีความคล่องตัวมากขึ้น เนื่องจากภาคการผลิตจำนวนมากกำลังประสบปัญหาขาดแคลนแรงงาน รวมถึงต้องกำหนด SLA ในการพิจารณาอนุมัติของภาครัฐให้ชัดเจน เพื่อให้ภาคธุรกิจสามารถวางแผนการลงทุนและการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นายธนกรกล่าวว่า การลดต้นทุนจากกฎระเบียบ หรือ Regulatory Cost เป็นมาตรการที่สามารถสร้างผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจได้รวดเร็ว เพราะไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก แต่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และดึงดูดการลงทุนได้อย่างเป็นรูปธรรม

ในสถานการณ์ที่เศรษฐกิจโลกชะลอตัว และผู้ส่งออกไทยเผชิญแรงกดดันจากมาตรการทางการค้าและการแข่งขันที่รุนแรง การปฏิรูปกฎระเบียบภาครัฐจึงไม่ใช่เพียงการอำนวยความสะดวก แต่เป็นหนึ่งในมาตรการสำคัญในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

“สรท.เห็นด้วยกับนโยบายของรัฐบาลในการทบทวนกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจกว่า 7,000 ฉบับ โดยภาคเอกชนต้องการให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกกับการลดขั้นตอนการอนุญาตที่ซ้ำซ้อน การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ การยกระดับระบบดิจิทัลภาครัฐ และการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์” นายธนกรกล่าว

ทั้งนี้ สรท.เห็นว่าการปฏิรูปกฎหมายที่ดีควรมุ่งเปลี่ยนบทบาทภาครัฐจาก “ผู้ควบคุม” ไปสู่ “ผู้อำนวยความสะดวก” เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่คล่องตัว โปร่งใส และแข่งขันได้ในระยะยาว โดยการทบทวนกฎหมายครั้งนี้ควรมีเป้าหมายที่ชัดเจน วัดผลได้ และเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างรวดเร็ว โดยให้ความสำคัญกับการยกเลิกหรือปรับปรุงกฎระเบียบที่สร้างภาระเกินความจำเป็นแก่ภาคธุรกิจเป็นลำดับแรก

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

พืชไร่จีพาดิซัยเบรกข้าวโพด GMO หวั่นข้าวรอยข้าวสาลี

สมาคมการค้าพืชไร่ยื่นหนังสือถึง “ศุภจี” ขอบทวน-หยุดนำเข้าข้าวโพด GMO ซึ่บเรี่ยนข้าวสาลีอาหารสัตว์ปี 2559 ทำราคาข้าวโพดไทยไร้เสถียรภาพ กระหม่นสำปะหลัง ปลายข้าว รำข้าว และข้าวเปลือก ต้นวัตถุดิบอาหารสัตว์ไทยล้นตลาด ขณะที่สถิติฤดู 2567/68 ระบุอุปทานรวม 24.652 ล้านตัน สูงกว่าความต้องการใช้ 20.890 ล้านตัน เหลือส่วนเกิน 3.762 ล้านตัน

ประเด็น “ข้าวโพด GMO” กำลังกลายเป็นโจทย์ร้อนของภาคเกษตรไทย หลังสมาคมการค้าพืชไร่ทำหนังสือถึงกระทรวงพาณิชย์ ขอให้ทบทวนนโยบายนำเข้าข้าวโพดตัดต่อพันธุกรรม โดยให้เหตุผลว่าไม่ใช่เพียงเรื่องต้นทุนอาหารสัตว์ แต่โยงถึงเสถียรภาพราคาพืชไร่ รายได้ชาวไร่ชาวนา เศรษฐกิจท้องถิ่น และความมั่นคงทางอาหารของประเทศ

หัวใจของข้อกังวลอยู่ที่ “บเรี่ยนข้าวสาลีอาหารสัตว์” หลังภาครัฐเปิดทางให้นำเข้าตั้งแต่ปี 2559 ซึ่งสมาคมระบุว่าในปีแรกมีการนำเข้าข้าวสาลีอาหารสัตว์มากกว่า 3.5 ล้านตัน ส่งผลให้ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรขายได้เหลือเพียงกิโลกรัมละ 6 บาท และกลายเป็นแรงกดดันต่อราคาวัตถุดิบหมวดคาร์โบไฮเดรตของไทยต่อเนื่อง ทั้งข้าวโพด มันสำปะหลัง ปลายข้าว รำข้าว และข้าวเปลือก

สมาคมการค้าพืชไร่ระบุว่า ช่วงต้นฤดูกาล 2568/69 ระหว่างเดือนตุลาคม 2568-มกราคม 2569 ราคาข้าวโพดที่เกษตรกรขายได้อยู่เพียงกิโลกรัมละ 8-8.50 บาท ขณะที่ราคาปลายข้าว รำข้าว และข้าวเปลือกยังอยู่ใน

ภาวะตกต่ำต่อเนื่อง ก่อนที่ราคาข้าวโพดและปลายข้าวจะเริ่มปรับขึ้นแรงในช่วงเมษายน-พฤษภาคม หลังผลผลิตข้าวโพดหมดจากแปลง และสินค้าส่วนหนึ่งอยู่ในมือผู้รวบรวมหรือผู้ที่ทำสัญญาซื้อล่วงหน้า

ประเด็นนี้ทำให้สมาคมตั้งคำถามว่า การอ้างว่าข้าวโพดไทย “ไม่พอใช้” อาจสะท้อนเฉพาะบางช่วงเวลา ไม่ได้มองภาพรวมธัญพืชวัตถุดิบอาหารสัตว์ทั้งระบบ โดยเฉพาะเมื่อข้อมูลสถิติปริมาณอุปทานวัตถุดิบอาหารสัตว์ไทย ฤดูกาล 2567/68 ระบุว่า อุปทานรวมอยู่ที่ 24.652 ล้านตัน ขณะที่ความต้องการใช้ภาคปศุสัตว์อยู่ที่ 20.890 ล้านตัน และมีอุปทานส่วนเกิน 3.762 ล้านตัน

ในตารางเดียวกัน สมาคมยังระบุปริมาณวัตถุดิบสำคัญในฤดูกาล 2567/68 อาทิ ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 4.658 ล้านตัน, กากข้าวโพด DDGS 0.266 ล้านตัน, กากถั่วเหลือง 3.022 ล้านตัน, ข้าวนาปี 8.000 ล้านตัน, ข้าวนาปรัง 2.706 ล้านตัน, มันเส้น 3.037 ล้านตัน, รำละเอียด 0.060 ล้านตัน, กากปาล์ม 0.407 ล้านตัน, กากเปี้ยว 0.139 ล้านตัน และปลายข้าวรวม 2.706 ล้านตัน

สมาคมเห็นว่า หากนำเข้า “ข้าวโพด GMO” เข้ามาเพิ่มเติม จะยิ่งเพิ่มแรงกดดันต่อวัตถุดิบไทยที่มีอยู่แล้วในระบบ โดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นหนึ่งในพืชไร่เศรษฐกิจหลักที่ยังเหลืออยู่ในโครงสร้างการผลิตของเกษตรกรไทย ร่วมกับมันสำปะหลังและอ้อย หลังพืชเศรษฐกิจอย่างถั่วเหลืองเคยลดบทบาทลงจากการแข่งขันกับวัตถุดิบนำเข้าราคาถูก

อีกประเด็นที่สมาคมย้ำคือ “ความไม่สมดุลของกฎเกณฑ์” เพราะหากอนุญาตให้นำเข้าข้าวโพด GMO มาใช้ในประเทศ แต่ยังไม่เปิดให้เกษตรกรไทยปลูก เท่ากับเปิดทางให้วัตถุดิบนำเข้าเข้ามาแข่งขันกับผลผลิตในประเทศ ขณะที่เกษตรกรไทยไม่มีเครื่องมือแข่งขันในเงื่อนไขเดียวกัน

สมาคมยังโต้แย้งข้อกล่าวอ้างบางส่วนเกี่ยวกับข้อจำกัดการใช้วัตถุดิบไทยในอาหารสัตว์ เช่น กรณีไก่ต้องการสารสีจากข้าวโพดเพื่อให้ไข่แดงมีสีตรงตามตลาด โดยระบุว่าประเทศไทยมีการนำเข้ากากข้าวโพด DDGS หลายแสนตัน ซึ่งยังมีสารสีใช้ทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไทยได้อยู่แล้ว แต่กลับถูกจัดอยู่ในหมวดโปรตีน ไม่ถูกนับเป็นวัตถุดิบที่มีผลต่อราคาข้าวโพดไทย

กรณีปลายข้าว สมาคมระบุว่า ที่ผ่านมาผลผลิตข้าวไทยอยู่ในภาวะล้นตลาด ราคาปลายข้าวและรำข้าวตกต่ำในหลายช่วง ขณะที่ราคามักปรับขึ้นเมื่อผลผลิตส่วนใหญ่ออกจากมือชาวนาไปแล้ว การหีบราคาช่วงปลายฤดูมาอ้างว่าแพง อาจทำให้ภาพรวมตลาดคลาดเคลื่อน และทำให้ผลประโยชน์ไปตกกับกลุ่มที่ถือสต็อกวัตถุดิบมากกว่าชาวไร่ชาวนา

ส่วนมันสำปะหลัง รำสด และข้าวเปลือก สมาคมระบุว่ายังสามารถนำมาใช้ในสูตรอาหารสัตว์ได้ หากมีการบริหารคุณภาพและสัดส่วนเหมาะสม โดยมองว่าหากอุตสาหกรรมอาหารสัตว์หันมาใช้วัตถุดิบในประเทศเต็มกำลัง จะช่วยลดภาวะล้นตลาด เพิ่มเงินหมุนเวียนในชนบท และลดภาระรัฐในการใช้งบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก

ข้อเสนอหลักของสมาคมการค้าพืชไร่มี 2 เรื่อง ได้แก่ 1. ขอให้กระทรวงพาณิชย์ทบทวนและหยุดการนำเข้าข้าวโพด GMO เพื่อป้องกันผลกระทบต่อราคาพืชไร่ไทย เศรษฐกิจท้องถิ่น และความมั่นคงทางอาหาร และ 2. ขอให้ปรับมาตรการนำเข้าข้าวสาลีอาหารสัตว์จากสัดส่วน 3:1 เป็น 4:1 เพื่อบังคับให้ผู้ผลิตอาหารสัตว์ใช้วัตถุดิบคาร์โบไฮเดรตในประเทศมากขึ้น

โจทย์นี้จึงไม่ใช่เพียงการถกเถียงว่า “ข้าวโพด GMO” จะช่วยลดต้นทุนอาหารสัตว์ได้มากน้อยเพียงใด แต่เป็นคำถามใหญ่ต่อโครงสร้างการค้าเกษตรไทยว่า รัฐควรให้น้ำหนักระหว่างต้นทุนอุตสาหกรรมปลายน้ำกับรายได้

เกษตรกรต้นน้ำอย่างไร และจะบริหารวัตถุดิบอาหารสัตว์ทั้งระบบอย่างไรไม่ให้กลายเป็นแรงกดดันซ้ำเติมเศรษฐกิจฐานราก

สำหรับกระทรวงพาณิชย์ ประเด็นที่ต้องจับตาคือ การตรวจสอบอุปทานจริงในระบบ ทั้งสต็อกข้าวโพด ปลายข้าว รำข้าว มันสำปะหลัง และวัตถุดิบนำเข้า รวมถึงการประเมินผลกระทบเชิงโครงสร้าง หากไทยเปิดทางนำเข้าข้าวโพด GMO ในช่วงที่วัตถุดิบในประเทศยังมีส่วนเกิน เพราะการตัดสินใจครั้งนี้อาจกำหนดทิศทางรายได้ ชาวไร่ชาวนาไทยไปอีกระยะยาว

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

*****

สงครามอิหร่านเร่งการเปลี่ยนผ่านสู่เส้นทางการค้าภาคพื้นดิน ลดการพึ่งพาช่องแคบฮอร์มุซ

สำนักข่าว Bloomberg รายงานว่า การหยุดชะงักของการขนส่งทางทะเลผ่านช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ที่ยืดเยื้อนานเกือบ 4 เดือน ได้ผลักดันให้ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอ่าวอาหรับ (Gulf Region) รวมถึงภาครัฐกิจ เร่งกระจายความเสี่ยงของห่วงโซ่อุปทานผ่านการพึ่งพาเครือข่ายการขนส่งทางบกมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการขนส่งด้วยรถบรรทุก ระบบรถไฟ และท่าเรือขนาดเล็กในพื้นที่

แม้ว่ามีรายงานว่าสหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน (Islamic Republic of Iran) ได้บรรลุข้อตกลงชั่วคราวเพื่อยุติการสู้รบและฟื้นฟูการส่งออกน้ำมันจากตะวันออกกลาง อีกครั้ง แต่นักวิเคราะห์เตือนว่าการกลับคืนสู่ภาวะปกติของการขนส่งทางทะเลจะยังต้องใช้เวลานาน เนื่องจากยังคงมีเรือจำนวนมากที่รอการระบายออกจากระบบ ความไม่แน่นอนด้านการดำเนินงาน และการที่คู่ขัดแย้งยังไม่ได้บรรลุข้อตกลงสันติภาพถาวร ส่งผลให้การฟื้นตัวของการค้าและการขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซมีแนวโน้มเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป มากกว่าจะกลับสู่ระดับปกติในทันที

ในช่วงที่การขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซเผชิญข้อจำกัด เส้นทางทางเลือกที่เชื่อมโยงผ่านราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย (Kingdom of Saudi Arabia) รัฐสุลต่านโอมาน (Sultanate of Oman) และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (United Arab Emirates: UAE) มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการรักษาความต่อเนื่องของการจัดส่งสินค้าจำเป็น โดยเฉพาะอาหารและเวชภัณฑ์ เพื่อให้สามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้อย่างต่อเนื่อง

แม้เครือข่ายการขนส่งทางบกเหล่านี้จะไม่สามารถทดแทนศักยภาพของเส้นทางเดินเรือหลักได้อย่างสมบูรณ์ แต่ผู้เชี่ยวชาญเชื่อว่าโครงสร้างพื้นฐานทางเลือกบางส่วนจะกลายเป็นองค์ประกอบถาวรของระบบโลจิสติกส์ในภูมิภาค ซึ่งจะช่วยลดการพึ่งพาช่องทางยุทธศาสตร์เพียงจุดเดียว และเพิ่มความยืดหยุ่นของห่วงโซ่อุปทานในระยะยาว

ประธานเจ้าหน้าที่บริหารของกัลฟ์เทนเนอร์ (GulfTainer) ผู้ประกอบการท่าเรือรายสำคัญของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (United Arab Emirates: UAE) ระบุว่า วิกฤตการณ์ครั้งนี้ได้เร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงยุทธศาสตร์ที่เริ่มดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว โดยเฉพาะการยกระดับบทบาทของท่าเรือบริเวณชายฝั่งตะวันออกของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ซึ่งตั้งอยู่นอกเขตช่องแคบฮอร์มุซ

เขากล่าวว่า ท่าเรือเหล่านี้ไม่ได้ถูกมองเป็นเพียงทางเลือกสำรองในยามฉุกเฉินอีกต่อไป แต่กำลังกลายเป็นองค์ประกอบหลักของโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้าและการขนส่งแห่งอนาคตของประเทศ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความสามารถในการรับมือกับความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้น

ขณะเดียวกัน ผลกระทบทางเศรษฐกิจในวงกว้างจากความขัดแย้งยังคงปรากฏให้เห็นอย่างต่อเนื่อง โดยในสหรัฐอเมริกา (United States) ดัชนีราคาผู้ผลิต (Producer Price Index: PPI) ในเดือนพฤษภาคมปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากต้นทุนที่สูงขึ้นอันเกี่ยวเนื่องกับสงครามอิหร่าน

นอกจากนี้ สถาบันการเงินและองค์กรระหว่างประเทศหลายแห่ง รวมถึงธนาคารโลก (World Bank) ได้ออกมาเตือนว่า ความตึงเครียดในภูมิภาคตะวันออกกลางยังคงส่งผลกระทบต่อการค้าเคลื่อนย้ายสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลก ก่อให้เกิดต้นทุนการนำเข้าที่สูงขึ้น และเพิ่มแรงกดดันต่อแนวโน้มการเติบโตของเศรษฐกิจโลกในระยะข้างหน้า

สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า แม้การสู้รบจะเริ่มคลี่คลายลง แต่ผลกระทบเชิงโครงสร้างต่อระบบการค้า พลังงาน และโลจิสติกส์ระหว่างประเทศอาจยังคงดำรงอยู่ต่อไปอีกระยะหนึ่ง โดยภาคธุรกิจและรัฐบาลหลายประเทศมีแนวโน้มเดินทางปรับยุทธศาสตร์ห่วงโซ่อุปทานอย่างถาวร เพื่อเพิ่มความมั่นคงและลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาเส้นทางขนส่งเชิงยุทธศาสตร์เพียงไม่กี่แห่งของโลก

ที่มา *Oryza.com*

เจ้าของเรือเรียกร้องหลักประกันด้านความปลอดภัยก่อนกลับมาเดินเรือผ่านช่องแคบฮอร์มุซ

สำนักข่าว Bloomberg รายงานว่า แม้ว่าสหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน จะบรรลุข้อตกลงเบื้องต้นที่มีเป้าหมายให้ช่องแคบฮอร์มุซ กลับมาเปิดใช้งานได้อีกครั้งภายในวันศุกร์นี้ แต่บรรดาเจ้าของเรือ บริษัทประกันภัย และผู้ค้าสินค้าโภคภัณฑ์ต่างยืนยันว่าพวกเขายังคงต้องการข้อมูลด้านปฏิบัติการและมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ก่อนจะกลับมาดำเนินการขนส่งผ่านเส้นทางเดินเรือพลังงานที่มีความสำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลกตามภาวะปกติอีกครั้ง

ช่องแคบฮอร์มุซได้เผชิญกับความปั่นป่วนอย่างรุนแรงนับตั้งแต่ความขัดแย้งปะทุขึ้นในช่วงต้นปีที่ผ่านมา โดยปริมาณการเดินเรือลดลงอย่างมากจากระดับเฉลี่ยก่อนเกิดสงครามที่ประมาณ 135 เทียบต่อวัน ส่งผลให้ผู้ส่งออกบางรายต้องพึ่งพาการขนส่งแบบปกปิดเส้นทางหรือดาร์ก voyager (Dark Voyages) ซึ่งเป็นการปิดระบบติดตามตำแหน่งเรือ หรืออาศัยข้อตกลงพิเศษจากภาครัฐเพื่อให้สามารถขนส่งสินค้าออกจากภูมิภาคได้

สำนักข่าวฟาร์ส (Fars News Agency) ซึ่งเป็นสำนักข่าวกึ่งทางการของอิหร่าน รายงานว่า เรือสินค้าจะได้รับอนุญาตให้เดินเรือผ่านช่องแคบฮอร์มุซได้อย่างเสรีเป็นระยะเวลา 60 วัน หลังจากนั้นอิหร่านมีแผนจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่ครอบคลุมบริการด้านการเดินเรือ ความปลอดภัย การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และการประกันภัย อย่างไรก็ตาม ผู้มีส่วนร่วมรายสำคัญในอุตสาหกรรมการเดินเรือ รวมถึงสมาคมการเดินเรือบิมโค (BIMCO: Baltic and International Maritime Council) ระบุว่าข้อตกลงดังกล่าวยังขาดรายละเอียดสำคัญหลายประการ โดยเฉพาะประเด็นการรับประกันความปลอดภัย ขั้นตอนการกวาดล้างทุ่นระเบิด และแนวทางบริหารจัดการการจราจรทางเรือ

ผู้ประกอบการเดินเรือรายใหญ่ยังคงมีท่าทีระมัดระวังอย่างมาก บริษัทเดินเรือชั้นนำของญี่ปุ่น เช่น มิทซุย โอ.เอส.เค. ไลน์ส (Mitsui O.S.K. Lines) และนิปปอน ยูเซ็น (Nippon Yusen) ระบุว่าพวกเขาจะกลับมาให้บริการ

ตามปกติก็ต่อเมื่อรัฐบาลและบริษัทประกันภัยยืนยันว่าระดับความปลอดภัยในพื้นที่อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้แล้วเท่านั้น

ผู้บริหารในอุตสาหกรรมยังชี้ให้เห็นว่า ความพยายามในการหยุดยั้งครั้งก่อนๆ มักล้มเหลวในเวลาอันรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการโจมตีและการยึดเรือขึ้นอีกครั้ง ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการจำนวนมากยังไม่พร้อมรับความเสี่ยงในการกลับเข้าสู่พื้นที่ดังกล่าว

ปัจจุบันมีกองเรือจำนวนมากที่กำลังรอให้สถานการณ์มีเสถียรภาพมากขึ้น บริษัทเคปเลอร์ (Kpler) ซึ่งเป็นผู้ให้บริการข้อมูลและวิเคราะห์ตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ ประเมินว่ามีเรือบรรทุกสินค้าที่บรรทุกสินค้าเต็มลำเกือบ 300 ลำติดค้างอยู่ในอ่าวเปอร์เซีย (Persian Gulf) เพื่อรอการเดินทางออกจากภูมิภาค ขณะที่เรือเปล่าอีกจำนวนใกล้เคียงกันจอดรออยู่ภายนอกช่องแคบฮอร์มุซ เพื่อเตรียมกลับเข้าสู่ท่าเรือส่งออกสินค้า นอกจากนี้ ยังมีเรืออีกประมาณ 250 ลำที่กำลังเตรียมเข้ารับสินค้าทันที หากการดำเนินงานกลับสู่ภาวะปกติ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าความกังวลด้านความปลอดภัยจะลดลงในระยะต่อไป ความท้าทายด้านโลจิสติกส์อาจยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การฟื้นตัวของการจราจรทางเรือเป็นไปอย่างล่าช้า ช่องแคบฮอร์มุซมีความกว้างเพียงประมาณ 39 กิโลเมตร (24 ไมล์) ณ จุดที่แคบที่สุด และมีช่องทางเดินเรือในแต่ละทิศกว้างเพียง 2 ไมล์เท่านั้น

องค์กรในอุตสาหกรรมการเดินทางเรือได้ออกมาเตือนว่า ปัญหาความแออัดของเรือ ระบบติดตามการเดินทางเรือที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง รวมถึงการใช้งานระบบส่งสัญญาณระบุตำแหน่งเรือ (Transponder) ที่ไม่สม่ำเสมอ อาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางทะเล ไม่ว่าจะเป็นการชนกันของเรือหรือการเกยตื้นของเรือในเส้นทางเดินเรือที่มีความหนาแน่นสูงแห่งนี้ยิ่งมีนัยสำคัญ

ที่มา Oryza.com

นักลงทุนยังไม่เชื่อมั่นว่าการขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซจะฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว

ตามรายงานของหนังสือพิมพ์เดอะ วอลล์ สตรีท เจอร์นัล (The Wall Street Journal) แม้ว่าความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์จะเริ่มคลี่คลายลงหลังจากที่สหรัฐฯ และอิหร่าน บรรลุข้อตกลงชั่วคราวระหว่างกัน ประกอบกับราคาน้ำมันที่ปรับตัวลดลงอย่างมีนัยสำคัญ แต่บรรดาผู้ค้าสินค้าโภคภัณฑ์และผู้เข้าร่วมตลาดยังคงมีความระมัดระวังต่อแนวโน้มการฟื้นตัวของกิจกรรมการขนส่งทางทะเลผ่านช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ว่าจะสามารถกลับเข้าสู่ภาวะปกติได้รวดเร็วเพียงใด

ข้อมูลจากการคาดการณ์บนแพลตฟอร์มตลาดพยากรณ์ผลคาลชี (Kalshi) สะท้อนให้เห็นว่า ผู้เข้าร่วมตลาดประเมินความน่าจะเป็นเพียง 57% ที่ปริมาณการเดินทางเรือผ่านช่องแคบฮอร์มุซจะกลับสู่ระดับปกติภายในช่วงต้นเดือนสิงหาคม ขณะที่ความน่าจะเป็นดังกล่าวเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 70% ภายในวันที่ 1 กันยายน ซึ่งบ่งชี้ว่านักลงทุนและผู้ค้าจำนวนมากคาดการณ์ว่าผลกระทบต่อการขนส่งจะยังคงดำเนินต่อไปอีกระยะหนึ่ง แม้จะมีการประกาศความคืบหน้าทางการทูตที่สำคัญแล้วก็ตาม

คาลชี (Kalshi) กำหนดนิยามของการจราจรทางเรือในระดับปกติ ว่าเป็นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ 7 วันของจำนวนเรือที่สัญจรผ่านช่องแคบฮอร์มุซ ซึ่งต้องมากกว่า 60 ลำ โดยอ้างอิงข้อมูลจากพอร์ตวอตช์ (PortWatch) ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF)

แม้พิจารณาในกรอบเวลาที่ยาวนานขึ้น ความเชื่อมั่นของตลาดก็ยังคงอยู่ในระดับจำกัด โดยผู้ค้าประเมินว่ามีโอกาสเพียง 82% ที่ปริมาณการเดินทางเรือจะกลับสู่ระดับปกติภายในต้นปี 2027

มุมมองที่ระมัดระวังดังกล่าวสะท้อนความกังวลว่าปัจจัยด้านการปฏิบัติการยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการฟื้นฟูการขนส่งทางทะเลให้กลับมาเป็นปกติ นักวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า การกำจัดอันตรายทางทะเลที่อาจหลงเหลืออยู่ เช่น ทุ่นระเบิดในทะเล การบริหารจัดการความแออัดของเรือสินค้า รวมถึงต้นทุนประกันภัยที่ยังคงอยู่ในระดับสูง ล้วนต้องใช้เวลาในการแก้ไข

นอกจากนี้ ห่วงโซ่อุปทานด้านพลังงาน (Energy Supply Chains) ได้เริ่มปรับตัวต่อสถานการณ์ดังกล่าวแล้ว โดยมีการเปลี่ยนเส้นทางการขนส่งสินค้าบางส่วนไปยังช่องทางทางเลือกอื่น ๆ อาทิ การขนส่งทางรถบรรทุก การขนส่งทางรถไฟ และการใช้ท่าเรือแห่งอื่นแทน ซึ่งอาจส่งผลให้การกลับมาของปริมาณการขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไปมากกว่าที่ตลาดเคยคาดหวังไว้

ที่มา Oryza.com

กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ เผยแพร่รายงาน “Grain: World Markets and Trade” ประจำเดือน มิถุนายน 2569

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (United States Department of Agriculture: USDA) ได้เผยแพร่รายงาน “Grain: World Markets and Trade” ประจำเดือนมิถุนายน 2569 โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวโน้มตลาดข้าวโลก ดังต่อไปนี้

ภาพรวมตลาดข้าวโลกปีการตลาด 2569/2570 ยังคงมีเสถียรภาพ แต่เริ่มเผชิญภาวะตึงตัวมากขึ้น

ตามรายงาน Grain: World Markets and Trade ประจำเดือนมิถุนายน 2569 ของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) แนวโน้มตลาดข้าวโลกในปีการตลาด 2569/2570 ยังคงมีเสถียรภาพโดยรวม แม้ว่าภาวะตลาดจะมีแนวโน้มตึงตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

USDA คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวโลกจะลดลงประมาณ 1% จากระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ในปีก่อนหน้า ขณะที่การบริโภคข้าวทั่วโลกยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ปริมาณสต็อกข้าวคงเหลือปลายงวดของโลก (Global Ending Stocks) มีแนวโน้มลดลง 2% สะท้อนให้เห็นว่าอัตราการเติบโตของความต้องการบริโภคกำลังสูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของอุปทาน

อินเดียยังเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของการบริโภคและการส่งออกข้าวโลก

หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการบริโภคข้าวโลก คือ ปริมาณผลผลิตและสต็อกข้าวที่อุดมสมบูรณ์ของอินเดีย ซึ่งคาดว่าจะช่วยสนับสนุนการบริโภคภายในประเทศที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการดำเนินโครงการด้านความมั่นคงทางอาหารของภาครัฐ

ในระดับโลก อินเดียยังคงครองตำแหน่งผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก โดยมีสัดส่วนประมาณ 40% ของการส่งออกข้าวทั่วโลก อันเป็นผลจากความสามารถในการแข่งขันด้านราคาและการมีปริมาณสต็อกเพื่อการส่งออกในระดับสูง

นอกเหนือจากภูมิภาคเอเชียใต้ (South Asia) แล้ว ภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา (Sub-Saharan Africa) ยังคงเป็นหนึ่งในภูมิภาคที่มีอัตราการเติบโตของการบริโภคข้าวรวดเร็วที่สุดของโลก จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคที่หันมาบริโภคข้าวในฐานะอาหารหลักที่มีราคาถูก

การค้าข้าวโลกมีแนวโน้มทำสถิติสูงสุดใหม่

USDA คาดการณ์ว่า ปริมาณการค้าข้าวโลกในปีการตลาด 2569/2570 จะเพิ่มขึ้นสู่ระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ครั้งใหม่ โดยคาดว่า ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และจีน จะยังคงเป็นผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก

แม้ว่าอุปทานข้าวในหลายประเทศนอกอินเดียจะเริ่มตึงตัวมากขึ้น แต่อินเดียยังคงมีศักยภาพเพียงพอในการรักษาสถานะผู้นำการส่งออกข้าวของโลก ด้วยฐานการผลิตที่แข็งแกร่งและปริมาณผลผลิตส่วนเกินที่สามารถส่งออกได้

ปรับประมาณการการค้าและการส่งออกข้าวของหลายประเทศ

สำหรับปีปฏิทิน 2569 USDA ได้ปรับเพิ่มคาดการณ์การนำเข้าข้าวของจีนขึ้น 200,000 ตัน เป็น 3.5 ล้านตัน เนื่องจากการจัดซื้อข้าวหักจากเวียดนามและเมียนมาเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้าม การนำเข้าข้าวของเวียดนามถูกปรับลดลง 200,000 ตัน เหลือ 3.7 ล้านตัน เนื่องจากการค้าชายแดนกับกัมพูชาชะลอตัวลง

ขณะเดียวกัน USDA ได้ปรับลดคาดการณ์การส่งออกข้าวของกัมพูชาลง 200,000 ตัน เหลือ 3.7 ล้านตันเช่นกัน

ด้านอินเดียได้รับการปรับเพิ่มประมาณการส่งออกข้าวขึ้น 500,000 ตัน เป็น 24.5 ล้านตัน เนื่องจากมีปริมาณผลผลิตและสต็อกที่สามารถส่งออกได้มากกว่าที่ประเมินไว้ก่อนหน้านี้ ส่วนปากีสถาน ถูกปรับลดประมาณการส่งออกลง 200,000 ตัน เหลือ 4.4 ล้านตัน เนื่องจากข้าวปากีสถานสูญเสียความสามารถในการแข่งขันด้านราคาเมื่อเทียบกับประเทศผู้ส่งออกรายอื่น

ราคาข้าวส่งออกปรับตัวสูงขึ้นในหลายประเทศผู้ส่งออกหลัก

รายงานระบุว่า นับตั้งแต่การเผยแพร่รายงาน World Agricultural Supply and Demand Estimates (WASDE) ประจำเดือนพฤษภาคม 2569 ราคาข้าวส่งออกในประเทศผู้ส่งออกรายสำคัญส่วนใหญ่ได้ปรับตัวเพิ่มขึ้น

ประเทศไทย เป็นประเทศที่มีการปรับขึ้นของราคาส่งออกมากที่สุด โดยราคาข้าวส่งออกเพิ่มขึ้น 62 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน สู่ระดับ 470 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ปัจจัยสนับสนุนสำคัญมาจากความต้องการนำเข้าที่แข็งแกร่งจากฟิลิปปินส์และอิรัก รวมถึงการแข็งค่าของสกุลเงินบาท

ด้านเวียดนาม ราคาข้าวส่งออกเพิ่มขึ้น 16 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน สู่ระดับ 411 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จากภาวะอุปทานที่เริ่มตึงตัว ส่วนปากีสถาน ราคาข้าวส่งออกปรับตัวเพิ่มขึ้น 32 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน แต่ระดับ 380 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เนื่องจากความต้องการนำเข้าจากฟิลิปปินส์ที่แข็งแกร่ง ประกอบกับปริมาณข้าวเพื่อการส่งออกที่ลดลง อย่างไรก็ตาม อินเดียเป็นประเทศเดียวในกลุ่มผู้ส่งออกรายใหญ่ที่ราคาข้าวยังคงทรงตัว โดยอยู่ที่ 341 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เนื่องจากยังมีปริมาณผลผลิตและสต็อกข้าวในระดับสูงเพียงพอที่จะรองรับความต้องการของตลาดโลก

ขณะเดียวกัน อูรุกวัยมีราคาข้าวส่งออกเพิ่มขึ้น 14 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน สู่ระดับ 517 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ส่วนสหรัฐอเมริกา ราคาข้าวส่งออกปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อย 1 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน สู่ระดับ 534 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

รายงานของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) สะท้อนให้เห็นว่า ตลาดข้าวโลกในปีการตลาด 2569/2570 กำลังเข้าสู่ภาวะที่อุปสงค์ขยายตัวเร็วกว่าการเติบโตของอุปทาน แม้ภาพรวมจะยังคงมีเสถียรภาพ แต่การลดลงของสต็อกโลกและความต้องการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นจากประเทศผู้นำเข้ารายใหญ่ อาจส่งผลให้ตลาดมีความตึงตัวมากขึ้นในระยะข้างหน้า

ในบริบทดังกล่าว อินเดียยังคงเป็นผู้เล่นสำคัญที่สุดของตลาดข้าวโลก ทั้งในฐานะผู้ผลิต ผู้บริโภค และผู้ส่งออกรายใหญ่ ขณะที่ประเทศผู้ส่งออกอื่น ๆ เช่น ไทย เวียดนาม และปากีสถาน กำลังเผชิญแรงกดดันด้านราคาจากอุปทานที่ตึงตัวและความต้องการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจส่งผลให้ทิศทางราคาข้าวโลกยังคงอยู่ในระดับสูงต่อเนื่องตลอดปีการตลาดนี้

ที่มา Oryza.com

ฟิลิปปินส์ก้าวขึ้นเป็นผู้ซื้อข้าวรายสำคัญของเมียนมา ท่ามกลางราคาข้าวเวียดนามที่ยังอยู่ในระดับสูง

ประเด็นสำคัญ

- ข้าวเกรดพรีเมียมของเมียนมาได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นจากผู้นำเข้า
- ฟิลิปปินส์คาดว่าจะนำเข้าข้าว 5.6 ล้านตันในปีการตลาด 2569/2570 ตามการคาดการณ์ของ เอส

แอนด์พี โกลบอล เอนเนอร์ยี เซรา (S&P Global Energy CERA)

แหล่งข่าวเปิดเผยต่อแพลตส์ (Platts) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ เอสแอนด์พี โกลบอล เอนเนอร์ยี (S&P Global Energy) เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2569 ว่า ความสนใจในการจัดซื้อข้าวของฟิลิปปินส์ได้เปลี่ยนมาสู่ข้าวจากเมียนมามากขึ้นในช่วงหลายสัปดาห์ที่ผ่านมา หลังจากราคาข้าวจากเวียดนามที่อยู่ในระดับสูงได้กระตุ้นให้ผู้นำเข้ากระจายแหล่งจัดหาและมองหาสายพันธุ์ข้าวทางเลือกที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศได้ใกล้เคียงกัน

กระแสความสนใจที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวได้ช่วยสนับสนุนราคาส่งออกข้าวของเมียนมาให้ปรับตัวสูงขึ้นท่ามกลางปริมาณอุปทานที่มีอยู่อย่างจำกัด อย่างไรก็ตาม ผู้มีส่วนร่วมในตลาดยังไม่แน่ใจว่าแนวโน้มดังกล่าวจะสามารถดำรงอยู่ในระยะยาวหรือไม่ เนื่องจากราคาข้าวเมียนมายังคงปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง ขณะที่ผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์ยังคงมีความนิยมบริโภคข้าวเวียดนามเป็นหลัก

ข้าวสายพันธุ์เมียนมาได้รับความนิยมนำเข้าเพิ่มขึ้น

ผู้ส่งออกข้าวรายหนึ่งในนครย่างกุ้งเปิดเผยว่า ผู้ซื้อจากฟิลิปปินส์แสดงความสนใจอย่างมากต่อข้าวสายพันธุ์พรีเมียมของเมียนมา ซึ่งสอดคล้องกับรสนิยมและความชื่นชอบของผู้บริโภคในประเทศ

ผู้ส่งออกรายดังกล่าวกล่าวว่า เขาคิดว่าผู้ซื้อชาวฟิลิปปินส์นิยมข้าวจากผลผลิตฤดูร้อนของเมียนมา เช่น สายพันธุ์ GW11 พร้อมระบุว่า ข้าวสายพันธุ์เหล่านี้เป็นผลผลิตจากฤดูเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน และคาดว่าปริมาณผลผลิตที่พร้อมจำหน่ายจะเริ่มตึงตัวมากขึ้นในช่วงหลายเดือนข้างหน้า ซึ่งอาจจำกัดความสามารถของเมียนมาในการรองรับความต้องการจากฟิลิปปินส์อย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลจาก สหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation) ระบุว่า ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวจากเมียนมาปริมาณ 23,990 ตัน ในเดือนพฤษภาคม 2569 เพิ่มขึ้น 20.8% เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า

ผู้ส่งออกอีกรายในนครย่างกุ้งกล่าวว่า ราคาส่งออกข้าวของเมียนมาปรับตัวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเนื่องจากผู้ซื้อจากฟิลิปปินส์หันมาซื้อข้าวจากเมียนมามากขึ้น โดยในขณะนี้ราคาข้าวเมียนมาปรับตัวสูงขึ้นมากจากความต้องการของฟิลิปปินส์

นอกจากนี้ เขายังระบุว่า ข้าวขาวเมล็ดยาว ซึ่งมีขนาดเมล็ดประมาณ 6.2 มิลลิเมตร ถูกมองโดยผู้ซื้อบางรายในฟิลิปปินส์ว่ามีคุณภาพใกล้เคียงกับข้าวหอมของเวียดนาม ด้วยเหตุนี้ ผู้ซื้อจึงยินดีจ่ายในราคาที่สูงขึ้นสำหรับข้าวชนิดดังกล่าว โดยเฉพาะในช่วงที่การจัดหาข้าวจากเวียดนามทำได้ยากขึ้น

แพลตฟอร์มประเมินราคาข้าวขาวหัก 5% ของเมียนมา (Myanmar 5% White Rice: WR) ที่ระดับ 449 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันแบบ FOB FCL ณ วันที่ 5 มิถุนายน 2569 เพิ่มขึ้น 12.5% เมื่อเทียบรายเดือน และถือเป็นระดับราคาสูงสุดนับตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม 2568 ซึ่งเคยอยู่ที่ 459 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันแบบ FOB FCL

ราคาข้าวเวียดนามอยู่ในระดับสูง

ในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา ราคาข้าวหอมเวียดนามชนิดหัก 5% (Vietnam Fragrant 5%) ซึ่งเป็นสายพันธุ์ข้าวที่ฟิลิปปินส์นำเข้ามากที่สุด ได้ปรับตัวสูงขึ้นจากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นความต้องการนำเข้าที่แข็งแกร่งจากฟิลิปปินส์ ภาวะอุปทานที่ตึงตัวหลังสิ้นสุดฤดูเก็บเกี่ยวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิ รวมถึงต้นทุนการผลิตที่อยู่ในระดับสูง

ข้อมูลของแพลตฟอร์มระบุว่า ราคาข้าวหอมเวียดนามชนิดหัก 5% ปรับเพิ่มขึ้นจากระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 399 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันแบบ FOB เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2569 สู่ระดับสูงสุดที่ 504 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันแบบ FOB เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2569 คิดเป็นการเพิ่มขึ้น 26.3% ภายในระยะเวลาเพียงสองเดือน อย่างไรก็ตาม เมื่อราคาปรับตัวสูงขึ้น กิจกรรมการจัดซื้อของฟิลิปปินส์ได้ชะลอตัวลงอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ การที่รัฐบาลฟิลิปปินส์กำหนดเพดานราคาจำหน่ายปลีกข้าวนำเข้าชนิดหัก 5% ไว้ที่ 50 เปโซต่อกิโลกรัม ภายใต้คำสั่งฝ่ายบริหารฉบับที่ 118 (Executive Order No. 118) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2569 ได้ส่งผลให้ความสนใจในการนำเข้าลดลงเพิ่มเติม เนื่องจากผู้ประกอบการในตลาดมองว่ามาตรการดังกล่าวได้บีบอัดราคาไรของผู้นำเข้า ด้วยการจำกัดราคาจำหน่ายปลายทาง

ผู้ส่งออกในนครโฮจิมินห์ซิตี้ เปิดเผยว่า ปัจจุบันฟิลิปปินส์หันไปจัดซื้อข้าวจากปากีสถาน ไทย และเมียนมา มากกว่าเวียดนาม ซึ่งตามข้อมูลของผู้ส่งออกรายดังกล่าว หน่วยงานภาครัฐของฟิลิปปินส์มีความระมัดระวังมากขึ้นในการออกใบอนุญาตนำเข้าข้าวจากเวียดนาม ท่ามกลางระดับราคาที่สูง แม้ว่าการจัดซื้อโดยภาครัฐยังคงดำเนินต่อไปก็ตาม

ปากีสถานได้รับอานิสงส์จากการเปลี่ยนแหล่งนำเข้า

ตลาดข้าวของปากีสถานยังได้รับประโยชน์จากความต้องการซื้อที่เพิ่มขึ้นจากฟิลิปปินส์ โดยแหล่งข่าวในตลาดประเมินว่า มีการจองซื้อข้าวเพื่อส่งมอบในเดือนมิถุนายนแล้วประมาณ 70,000-75,000 ตัน เนื่องจากผู้ซื้อตอบสนองต่อราคาข้าวเวียดนามที่อยู่ในระดับสูง

อย่างไรก็ตาม แหล่งข่าวรายดังกล่าวย้ำว่า ผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์ยังคงนิยมบริโภคข้าวเวียดนามเป็นหลัก แม้ว่าพลวัตของตลาดในปัจจุบันจะส่งผลให้ความต้องการบางส่วนเปลี่ยนไปยังแหล่งผลิตอื่นก็ตาม

แพลตฟอร์มประเมินราคาข้าวหอมเวียดนามชนิดหัก 5% ณ วันที่ 8 มิถุนายน 2569 ที่ระดับ 489 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันแบบ FOB ลดลง 2.2% เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า

ผู้นำเข้ารายหนึ่งในฟิลิปปินส์กล่าวว่า การนำเข้าข้าวจากเมียนมาและปากีสถานที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบันเป็นเพียงสถานการณ์ชั่วคราว พร้อมระบุว่า ผู้บริโภคจะกลับไปเลือกบริโภคข้าวสายพันธุ์ DT8 อีกครั้ง

แหล่งข่าวรายดังกล่าวยังเปิดเผยเพิ่มเติมว่า ข้าวนำเข้าจำนวนมากถูกนำมาบรรจุถุงใหม่และทำการตลาดภายใต้ตราสินค้าท้องถิ่น เนื่องจากมีลักษณะใกล้เคียงกับข้าวพันธุ์ที่ผลิตภายในประเทศ

ข้อมูลจาก กรมศุลกากรเวียดนาม (Vietnam Customs) ระบุว่า เวียดนามส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์ จำนวน 1.6 ล้านตัน ในช่วงเดือนมกราคม-เมษายน 2569 เพิ่มขึ้น 14% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ส่งผลให้ฟิลิปปินส์ยังคงเป็นตลาดส่งออกข้าวที่ใหญ่ที่สุดของเวียดนาม

แนวโน้มการนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ยังขยายตัว

ตามการคาดการณ์ของ เอสแอนด์พี โกลบอล เอนเนอร์ยี (S&P Global Energy CERA) ฟิลิปปินส์จะนำเข้าข้าวประมาณ 5.6 ล้านตัน ในปีการตลาด 2569/2570 (กรกฎาคม 2569-มิถุนายน 2570) เพิ่มขึ้น 60% เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

การเพิ่มขึ้นดังกล่าวมีสาเหตุหลักจากความเสี่ยงด้านลบต่อแนวโน้มการผลิตภายในประเทศ อันเนื่องมาจากต้นทุนปุ๋ยที่สูงขึ้น รวมถึงความเสี่ยงด้านสภาพอากาศที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตรและความมั่นคงด้านอุปทานข้าวของประเทศในระยะข้างหน้า
ที่มา S&P Global Energy

เอลนีโญเพิ่มความเสี่ยงรอบใหม่ต่อตลาดอาหารโลก ท่ามกลางความเปราะบางของห่วงโซ่อุปทาน

สำนักข่าวบลูมเบิร์ก (Bloomberg) รายงานผ่านจดหมายข่าว *Business of Food* ว่า การกลับมาของปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) กำลังก่อให้เกิดความกังวลว่าตลาดอาหารโลกอาจเผชิญกับความปั่นป่วนจากสภาพอากาศอีกระลอกหนึ่ง ในช่วงเวลาที่เศรษฐกิจโลกเพิ่งเริ่มฟื้นตัวจากแรงกระแทกด้านอุปทานที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งในอิหร่าน (Iran)

รายงานระบุว่า รูปแบบสภาพภูมิอากาศดังกล่าวอาจเพิ่มความผันผวนในตลาดสินค้าเกษตรสำคัญทั่วโลก ส่งผลให้ราคาสินค้าอาหารปรับตัวสูงขึ้น และเพิ่มแรงกดดันต่อประเทศเศรษฐกิจเปราะบาง

นักวิทยาศาสตร์ยืนยันการเกิดเอลนีโญ อาจรุนแรงติดอันดับสูงสุดในประวัติศาสตร์

นักวิทยาศาสตร์ได้ยืนยันในสัปดาห์นี้ว่า เอลนีโญได้เกิดขึ้นแล้วในบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกเขตร้อนตอนกลาง (Equatorial Pacific) โดยนักพยากรณ์บางรายประเมินว่า เหตุการณ์ครั้งนี้อาจมีความรุนแรงอยู่ในระดับสูงสุดครั้งหนึ่งเท่าที่เคยมีการบันทึกไว้

โดยทั่วไป เอลนีโญจะส่งผลให้รูปแบบปริมาณฝนทั่วโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ บางภูมิภาคเผชิญภาวะแห้งแล้ง ขณะที่บางพื้นที่กลับมีฝนตกหนักผิดปกติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ

- ผลผลิตทางการเกษตร
- ระบบโลจิสติกส์และการขนส่ง
- ราคาสินค้าอาหารในตลาดโลก

ข้าวเป็นหนึ่งในสินค้าเกษตรที่มีความเสี่ยงสูง

นักวิเคราะห์จาก สถาบันวิจัยนโยบายอาหารระหว่างประเทศ (International Food Policy Research Institute: IFPRI) ระบุว่า ภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South and Southeast Asia) มีความเสี่ยงสูงต่อผลกระทบจากเอลนีโญในภาคการผลิตข้าว

เนื่องจากข้าวเป็นพืชที่พึ่งพาปริมาณน้ำอย่างมาก ทั้งจากฝนมรสุมและระบบชลประทาน หากปริมาณน้ำไม่เพียงพอ อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตอย่างมีนัยสำคัญ

พืชเศรษฐกิจสำคัญทั่วโลกอาจได้รับผลกระทบเป็นวงกว้าง

นอกจากข้าวแล้ว พืชเศรษฐกิจอื่น ๆ ก็มีความเสี่ยงได้รับผลกระทบเช่นกัน ได้แก่

- ข้าวโพดในแอฟริกาตอนใต้ (Southern Africa) เช่น โมซัมบิก (Mozambique) และซิมบับเว (Zimbabwe) ที่อาจเผชิญภาวะภัยแล้งและผลผลิตลดลง
- ข้าวสาลีในออสเตรเลีย (Australia) ที่อาจมีปริมาณผลผลิตลดลงอย่างมีนัยสำคัญ
- น้ำตาลจากอินเดีย (India) บราซิล (Brazil) และประเทศผู้ผลิตในเอเชีย ซึ่งอาจเผชิญแรงกดดันด้านอุปทาน ท่ามกลางความต้องการที่เพิ่มขึ้นเพื่อใช้ในการผลิตเอทานอล (Ethanol)
- ตลาดโกโก้ (Cocoa) ซึ่งเคยได้รับผลกระทบรุนแรงในปี 2566 จากเอลนีโญที่ทำให้ผลผลิตในแอฟริกาตะวันตกลดลง และส่งผลให้ราคาพุ่งแตะระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์

ผลกระทบทางเศรษฐกิจอาจรุนแรงกว่าที่คาด

สำนักข่าว Bloomberg Businessweek ระบุว่า ผลกระทบของเอลนีโญไม่ได้จำกัดอยู่เพียงภาคเกษตรกรรม แต่ยังขยายไปสู่ระบบเศรษฐกิจโดยรวม

ศูนย์พยากรณ์สภาพภูมิอากาศของสหรัฐอเมริกา (U.S. Climate Prediction Center) คาดว่า สภาวะเอลนีโญจะทวีความรุนแรงขึ้นในช่วงฤดูหนาวของซีกโลกเหนือ ซึ่งอาจเพิ่มความเสี่ยงต่อคลื่นความร้อนรุนแรง ภัยแล้ง และอุทกภัย

งานวิจัยจาก มหาวิทยาลัยดาร์ตมัธ (Dartmouth College) ประเมินว่า เหตุการณ์เอลนีโญรุนแรงในปี 2015–2016 เคยสร้างความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากผลิตภาพทั่วโลกมากกว่า 7.8 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ และผลกระทบดังกล่าวยังคงต่อเนื่องยาวนานหลายปี

ผลกระทบไม่เท่ากัน: บางภูมิภาคได้ประโยชน์

แม้เอลนีโญมักถูกมองในเชิงลบ แต่ผลกระทบไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วโลก

บางพื้นที่ เช่น รัฐแคลิฟอร์เนีย (California) ของสหรัฐอเมริกา อาจได้รับประโยชน์จากปริมาณฝนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งช่วยสนับสนุนผลผลิตพืชเศรษฐกิจอย่าง อะโวคาโด (Avocado) และอัลมอนด์ (Almond)

ขณะเดียวกัน เอลนีโญยังมีแนวโน้มช่วยลดความรุนแรงของพายุเฮอริเคนในมหาสมุทรแอตแลนติก (Atlantic hurricane activity) อย่างไรก็ตาม นักวิทยาศาสตร์เตือนว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) กำลังทำให้รูปแบบผลกระทบของเอลนีโญมีความไม่แน่นอนมากขึ้น และอาจเพิ่มความรุนแรงของความผันผวนทางเศรษฐกิจในอนาคต

ห่วงโซ่อุปทานโลกยังเปราะบาง เพิ่มความเสี่ยงซ้ำซ้อน

รายงานยังระบุว่า ความเสี่ยงจากเอลนีโญเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ห่วงโซ่อุปทานอาหารโลกยังคงเปราะบาง ตัวอย่างเช่น ประเทศเปรู (Peru) ได้ระงับการทำประมงปลากระตัก (Anchovy) เนื่องจากอุณหภูมิพื้นผิวน้ำทะเลที่สูงขึ้น ซึ่งอาจส่งผลให้ต้นทุนปลาป่น (Fishmeal) เพิ่มขึ้น และกระทบต่ออุตสาหกรรมปศุสัตว์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทั่วโลก

ในขณะที่ราคาสินค้าอาหารในหลายภูมิภาคยังอยู่ในระดับสูง ความเสี่ยงจากเหตุการณ์สภาพอากาศรุนแรงเพิ่มเติมอาจยิ่งซ้ำเติมแรงกดดันด้านเงินเฟ้อ และเพิ่มความรุนแรงของปัญหาความมั่นคงทางอาหารในประเทศรายได้น้อย

ที่มา *Oryza.com*

เอลนีโญกลับมาอีกครั้ง เพิ่มความเสี่ยงต่อผลผลิตการเกษตรและความมั่นคงด้านอาหารโลก

สำนักข่าวบลูมเบิร์ก (Bloomberg) รายงานว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ได้ก่อตัวขึ้นอย่างเป็นทางการในบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกเขตร้อนแถบเส้นศูนย์สูตร (Equatorial Pacific Ocean) ตามการยืนยันขององค์การอุตุนิยมวิทยาญี่ปุ่น (Japan Meteorological Agency: JMA) นับเป็นการกลับมาของปรากฏการณ์ดังกล่าวครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2566 และกำลังสร้างความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสภาพอากาศ การผลิตทางการเกษตร ตลอดจนตลาดพลังงานทั่วโลก

นักอุตุนิยมวิทยาคาดการณ์ว่า เอลนีโญในรอบปัจจุบันมีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้นในช่วงหลายเดือนข้างหน้า และอาจพัฒนาไปสู่ภาวะเอลนีโญรุนแรงมาก (Very Strong El Niño) หรือแม้แต่ “ซูเปอร์เอลนีโญ” (Super El Niño) ภายในช่วงปลายปี 2569

เอลนีโญเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดจากอุณหภูมิผิวน้ำทะเลในมหาสมุทรแปซิฟิกเขตร้อนที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยอย่างผิดปกติ ส่งผลให้รูปแบบสภาพอากาศทั่วโลกเปลี่ยนแปลงไปจากภาวะปกติ ทั้งในด้านปริมาณฝน อุณหภูมิ และความถี่ของเหตุการณ์สภาพอากาศสุดขั้ว

ผลกระทบจากปรากฏการณ์ดังกล่าวเริ่มปรากฏให้เห็นแล้วในหลายพื้นที่ทั่วโลก โดยเฉพาะการล่าช้าของฤดูมรสุมในอินเดียและความปั่นป่วนที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมประมงของเปรู ซึ่งได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิผิวน้ำทะเลและระบบนิเวศทางทะเล

ในอดีต เหตุการณ์เอลนีโญที่มีความรุนแรงมักเชื่อมโยงกับภัยแล้ง อุทกภัย คลื่นความร้อน และความเสียหายทางเศรษฐกิจในวงกว้าง ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งภาคการเกษตร ภาคพลังงาน และกิจกรรมทางเศรษฐกิจในหลายประเทศ

ความเสี่ยงต่อภาคการเกษตรและตลาดอาหารโลก

ประเด็นที่ได้รับความสนใจมากที่สุดขณะนี้คือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญของโลก ข้อมูลในอดีตชี้ให้เห็นว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญที่รุนแรงมักส่งผลให้ผลผลิตสินค้าเกษตรหลายชนิดลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นข้าว ข้าวสาลี กาแฟ โกโก้ ฝ้าย และน้ำมันปาล์ม

การลดลงของผลผลิตดังกล่าวอาจนำไปสู่ภาวะอุปทานตึงตัวในตลาดโลก ส่งผลให้ราคาสินค้าอาหารและวัตถุดิบทางการเกษตรปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งจะเพิ่มแรงกดดันต่ออัตราเงินเฟ้อด้านอาหาร (Food Inflation) ในหลายประเทศ

สำหรับประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรรายใหญ่ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia) และเอเชียใต้ (South Asia) ความเสี่ยงจากเอลนีโญอาจส่งผลโดยตรงต่อปริมาณผลผลิตเพื่อการส่งออก รายได้ของเกษตรกร และเสถียรภาพของห่วงโซ่อุปทานอาหารโลก

ผลกระทบต่อภาคพลังงาน

นอกเหนือจากภาคเกษตรกรรมแล้ว ตลาดพลังงานโลกยังอาจเผชิญแรงกดดันเพิ่มเติมจากความต้องการใช้ไฟฟ้าสำหรับระบบทำความเย็นที่เพิ่มสูงขึ้นในหลายภูมิภาค รวมถึงความเสี่ยงจากสภาพอากาศสุดขั้วที่อาจกระทบต่อโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานและระบบการผลิตไฟฟ้า

อุณหภูมิที่สูงกว่าปกติในหลายพื้นที่อาจส่งผลให้ความต้องการพลังงานเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ภาวะแห้งแล้งในบางประเทศอาจกระทบต่อการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำและเพิ่มความผันผวนในตลาดพลังงานโลก

ผลกระทบทางภูมิอากาศในภูมิภาคต่าง ๆ

นักวิทยาศาสตร์ด้านภูมิอากาศคาดว่า เอลนีโญอาจส่งผลให้พื้นที่บางส่วนทางตอนใต้ของสหรัฐอเมริกา (United States of America) เผชีญฤดูหนาวที่มีปริมาณฝนสูงกว่าปกติ ขณะที่เครือรัฐออสเตรเลีย (Commonwealth of Australia) มีแนวโน้มเผชิญความเสี่ยงจากภัยแล้งและไฟป่าที่เพิ่มสูงขึ้น

นอกจากนี้ เอลนีโญยังอาจส่งผลให้กิจกรรมของพายุเฮอริเคนในมหาสมุทรแอตแลนติก (Atlantic Ocean) ลดลง เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของแรงเฉือนลมในแนวตั้ง (Vertical Wind Shear) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ขัดขวางการก่อตัวและการทวีกำลังของพายุหมุนเขตร้อน

ความเสี่ยงจาก “ซูเปอร์เอลนีโญ”

ผู้เข้าร่วมตลาดสินค้าเกษตร พลังงาน และตลาดการเงินทั่วโลกกำลังจับตาอย่างใกล้ชิดว่า เอลนีโญรอบนี้จะพัฒนาไปสู่ภาวะ “ซูเปอร์เอลนีโญ” หรือไม่ โดยทั่วไป ซูเปอร์เอลนีโญจะเกิดขึ้นเมื่ออุณหภูมิผิวน้ำทะเลในมหาสมุทรแปซิฟิกสูงกว่าค่าเฉลี่ยระยะยาวมากกว่า 2 องศาเซลเซียส ซึ่งถือเป็นระดับความรุนแรงที่พบได้ไม่บ่อยนัก

ประวัติศาสตร์แสดงให้เห็นว่า เหตุการณ์ซูเปอร์เอลนีโญในอดีตมักก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางสภาพอากาศในระดับโลก ส่งผลให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจจำนวนมาก ทั้งจากการสูญเสียผลผลิตทางการเกษตร ความเสียหายต่อโครงสร้างพื้นฐาน และการหยุดชะงักของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในหลายภูมิภาค

ที่มา *Oryza.com*

XX

เวียดนาม

สัปดาห์ที่ผ่านมาราคาข้าวเวียดนามอยู่ในระดับทรงตัว ท่ามกลางความกังวลด้านต้นทุนขนส่งจากสถานการณ์ตะวันออกกลาง โดยราคาส่งออกข้าวขาว 5% มีการเสนอขายอยู่ที่ระดับ 415-420 ดอลลาร์สหรัฐ (USD) ต่อดัน ทรงตัวจากสัปดาห์ก่อนหน้า และยังคงสะท้อนภาวะการซื้อขายที่ค่อนข้างชะลอตัวในตลาด

ผู้ค้ารายหนึ่งในนครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City) กล่าวว่า กิจกรรมการซื้อขายในขณะนี้ค่อนข้างซบเซา เนื่องจากทั้งผู้ซื้อและผู้ส่งออกกำลังประเมินผลกระทบจากเหตุการณ์โจมตีล่าสุดในภูมิภาคตะวันออกกลาง (Middle East) ที่อาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ (Logistics Costs) ในระยะต่อไป

ผู้ค้าหลายรายยังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ปริมาณอุปทานข้าวภายในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงหลายสัปดาห์ข้างหน้า เนื่องจากผลผลิตข้าวฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วง (Summer-Autumn Crop) กำลังทยอยเข้าสู่ช่วงเก็บเกี่ยว ซึ่งจะช่วยเพิ่มปริมาณผลผลิตเข้าสู่ตลาดและสนับสนุนสภาพคล่องด้านอุปทาน

อย่างไรก็ตาม แม้ปริมาณผลผลิตจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ตลาดยังคงมีความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำฝน สภาพอากาศ และระดับผลผลิตทางการเกษตรในอนาคต ด้วยเหตุนี้ ความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศจึงยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพยุงระดับราคาข้าวในตลาด และอาจจำกัดโอกาสที่ราคาข้าวจะปรับตัวลดลงอย่างมีนัยสำคัญ แม้ว่าปริมาณอุปทานภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวก็ตาม

สำหรับการคาดการณ์ภาวะราคาข้าวในประเทศนั้น ราคาข้าว ณ วันที่ 15 มิถุนายน 2569 ในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงและทั่วประเทศยังคงทรงตัว ความต้องการในตลาดส่งออกยังคงสูง แต่กิจกรรมการค้าภายในประเทศยังไม่คึกคักมากนัก ราคาข้าวส่งออกลดลงเล็กน้อยเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว

ปริมาณข้าวในช่วงฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วงกำลังเพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปในหลายพื้นที่ของสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง แต่กำลังซื้อของพ่อค้าและภาคธุรกิจยังคงระมัดระวัง ในระยะสั้น คาดการณ์ว่าราคาข้าวจะยังคงผันผวนอยู่ในช่วงแคบๆ

จากสถานการณ์ปัจจุบัน ตลาดข้าวจึงมีแนวโน้มที่จะทรงตัว ปริมาณข้าวฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วงค่อยๆ เพิ่มขึ้น แต่ยังไม่ส่งผลให้ราคาลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่กำลังซื้อจากพ่อค้าและภาคธุรกิจไม่เพียงพอที่จะกระตุ้นให้ราคาปรับตัวสูงขึ้นอีกครั้ง

ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมข้าวคาดการณ์ว่า ราคาข้าวในประเทศน่าจะทรงตัวในระยะสั้น แม้ว่าราคาข้าวส่งออกจะมีการปรับตัว แต่ปริมาณข้าวที่ผลิตได้ยังไม่มากนัก และความต้องการที่คงที่ยังคงเป็นปัจจัยสนับสนุนตลาด ผู้ผลิตจึงควรติดตามความเคลื่อนไหวของการส่งออกอย่างใกล้ชิด แต่ควรหลีกเลี่ยงการตอบสนองมากเกินไปต่อความผันผวนในระยะสั้น

สมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2569 ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามมีแนวโน้มอ่อนตัวลง โดยราคาข้าวหอม (Vietnamese fragrant rice) พันธุ์ DT8 ชนิด 5% ทรงตัวอยู่ที่ระดับ 485-490 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน ขณะที่ข้าวหอม Jasmine อยู่ที่ระดับ 504-508 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน ลดลง 4 เหรียญสหรัฐฯต่อตันจากสัปดาห์ที่แล้ว ส่วนข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาอยู่ที่ระดับ 409-413 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน ลดลง 2 เหรียญสหรัฐฯต่อตันจากสัปดาห์ที่แล้ว ขณะที่ข้าวหัก 100% (100% broken rice) ราคาขยับขึ้นมาที่ระดับ 343-347 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1-8 มิถุนายน 2569 มีเรือจำนวน 11 ลำจะเข้าเทียบท่าที่นครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh port) และเมืองมายเถย (Mỹ Tho) เพื่อรอขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวมประมาณ 78,480 ตัน ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม – 8 มิถุนายน 2569 มีการขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวม 199,160 ตัน โดยมีปลายทางไปยังประเทศในแถบแอฟริกาจำนวน 50,000 ตัน ประเทศมาเลเซีย 7,300 ตัน และประเทศฟิลิปปินส์ 141,860 ตัน

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1-31 พฤษภาคม 2569 การส่งออกข้าวมีปริมาณรวมทั้งสิ้น 902,228 ตัน คิดเป็นมูลค่า 430.235 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขณะที่ยอดส่งออกสะสมตั้งแต่ต้นปีจนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2569 อยู่ที่ 4.275 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 2.010 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 พบว่า ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น 1.86% และมูลค่าการส่งออกลดลง 7.38% ขณะที่ราคาเฉลี่ยส่งออกอยู่ที่ 470.15 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน (US\$470.15 per ton) ลดลง 17.53% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ในตลาดส่งออกราคาข้าวเวียดนามในปัจจุบันมีความผันผวน ตามข้อมูลของสมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) ข้าวหอมมีราคาอยู่ที่ 509-513 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน ขณะที่ข้าวหอม 5% มีราคาอยู่ที่ 485-495 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน และข้าวหัก 100% มีราคาอยู่ที่ 343-347 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน

จากข้อมูลของกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า และกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม การส่งออกข้าวของเวียดนามในเดือนพฤษภาคม 2569 มีปริมาณประมาณ 1.1 ล้านตัน มูลค่า 512 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับช่วง 5 เดือนแรกของปี 2569 การส่งออกข้าวมีปริมาณรวม 4.5 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 6.6% ในด้านปริมาณ มูลค่า 2.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลง 3.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว

ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2026 ในบรรดาตลาดส่งออก ฟิลิปปินส์ยังคงเป็นผู้นำข้าวรายใหญ่ที่สุดของเวียดนาม โดยมีส่วนแบ่งการตลาด 46.9% คิดเป็นปริมาณ 2.1 ล้านตัน และมีมูลค่าประมาณ 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ จีนอยู่ในอันดับที่สองด้วยส่วนแบ่งการตลาด 17.8% ในบรรดาตลาดส่งออกข้าว 15 อันดับแรก จีนมีการเติบโตที่แข็งแกร่งที่สุดที่ 54% ในขณะที่ไต้หวันประสบกับการลดลงมากที่สุด

สำนักข่าววอยซ์ ออฟ เวียดนาม (Voice of Vietnam) รายงานว่า มาตรฐานการนำเข้าที่เข้มงวดของสหภาพยุโรป (European Union: EU) กำลังมีบทบาทสำคัญในการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมข้าวของเวียดนาม โดยกระตุ้นให้ภาคการผลิตและการส่งออกเปลี่ยนผ่านจากแนวทางที่เน้นปริมาณการส่งออกเป็นหลัก ไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มผ่านการผลิตข้าวคุณภาพสูงและสินค้าระดับพรีเมียม

ปัจจุบัน ผู้ส่งออกข้าวของเวียดนามกำลังเร่งปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดที่เข้มงวดของสหภาพยุโรปในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นระบบการตรวจสอบย้อนกลับของสินค้า (Traceability) มาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร (Food Safety) การควบคุมปริมาณสารตกค้างจากสารกำจัดศัตรูพืช (Pesticide Residue Limits) ตลอดจนแนวปฏิบัติด้านการเกษตรที่ยั่งยืน (Sustainable Farming Practices)

ข้อกำหนดเหล่านี้ได้รับการเสริมความเข้มแข็งมากขึ้นภายใต้ความตกลงการค้าเสรีระหว่างสหภาพยุโรปและเวียดนาม (EU-Vietnam Free Trade Agreement: EVFTA) ซึ่งได้กลายเป็นแรงผลักดันสำคัญให้เกษตรกรและผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทานข้าวของเวียดนามพัฒนาวิธีการเพาะปลูก ยุกระดับระบบควบคุมคุณภาพ และลงทุนในเทคโนโลยีการแปรรูปและบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยมากขึ้น

ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมระบุว่า แม้ว่าการปฏิบัติตามมาตรฐานของสหภาพยุโรปจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นและจำเป็นต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก แต่ในอีกด้านหนึ่งก็เปิดโอกาสทางการตลาดที่มีมูลค่าสูงกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญ

ข้าวเวียดนามที่สามารถผ่านเกณฑ์มาตรฐานของสหภาพยุโรปได้ จะมีศักยภาพในการจำหน่ายในราคาที่สูงขึ้น พร้อมทั้งสามารถเข้าถึงตลาดระดับพรีเมียมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของเวียดนามในฐานะผู้ส่งออกข้าวคุณภาพสูง แทนที่จะถูกมองว่าเป็นเพียงแหล่งผลิตข้าวราคาต่ำเช่นในอดีต

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังส่งผลให้เกิดความร่วมมือที่ใกล้ชิดมากขึ้นระหว่างเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร และผู้ส่งออก เพื่อสร้างมาตรฐานคุณภาพที่สม่ำเสมอตลอดห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลที่มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้อย่างครบถ้วน

ในมุมมองระยะยาว ข้อกำหนดที่เข้มงวดของสหภาพยุโรปคาดว่าจะจะเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับภาคอุตสาหกรรมข้าวของเวียดนามทั้งระบบ โดยช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก ส่งเสริมการพัฒนาการผลิตที่มีมาตรฐานสูงขึ้น และเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจที่ประเทศได้รับจากการส่งออกข้าวอย่างยั่งยืน

การปรับตัวดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มสำคัญของการค้าเกษตรโลกในปัจจุบัน ซึ่งการแข่งขันไม่ได้พิจารณาจากปริมาณการผลิตหรือระดับราคาเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป หากแต่ให้ความสำคัญกับคุณภาพสินค้า ความปลอดภัยทางอาหาร ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และความโปร่งใสของห่วงโซ่อุปทานในฐานะปัจจัยกำหนดความสามารถในการเข้าถึงตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่มในระยะยาว

ที่มา *Oryza.com*

มาเลเซีย

สำนักข่าวรอยเตอร์ (Reuters) รายงานว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจของมาเลเซีย ได้ออกมาเตือนว่า รูปแบบสภาพอากาศเอลนีโญ (El Niño) ที่กำลังก่อตัวอาจส่งผลให้ผลผลิตภาคการเกษตรของประเทศลดลงเฉลี่ยราว 8%–10% ในปี 2569 จากอุณหภูมิที่สูงขึ้นและสภาพอากาศที่แห้งแล้งมากขึ้นซึ่งกำลังแผ่ขยายทั่วภูมิภาคเอเชีย

รายงานระบุว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญที่คาดว่าจะทวีความรุนแรงขึ้นตั้งแต่เดือนนี้เป็นต้นไป มีแนวโน้มทำให้อุณหภูมิในหลายพื้นที่เพิ่มสูงขึ้น ขณะเดียวกันปริมาณน้ำฝนในบางรัฐของมาเลเซียอาจลดลงถึง 40%–60% ซึ่งจะสร้างแรงกดดันเพิ่มเติมต่อภาคการผลิตทางการเกษตร

ความเสี่ยงดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ผู้ผลิตในภาคเกษตรกำลังเผชิญกับต้นทุนที่อยู่ในระดับสูงอยู่แล้ว อันเป็นผลสืบเนื่องจากวิกฤตพลังงานซึ่งเชื่อมโยงกับความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน (Islamic Republic of Iran)

รัฐมนตรีฯ ระบุว่า เหตุการณ์เอลนีโญรุนแรงในช่วงปี 2558–2559 (2015–2016) เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยในช่วงเวลาดังกล่าว อุณหภูมิในบางพื้นที่ของมาเลเซียสูงเกิน 37 องศาเซลเซียส (98.6 องศาฟาเรนไฮต์) ส่งผลให้โรงเรียนต้องปิดการเรียนการสอน และทำให้ผลผลิตน้ำมันปาล์ม (Palm Oil) ของประเทศลดลงสูงสุดถึง 18%

ในฐานะประเทศผู้ผลิตน้ำมันปาล์มรายใหญ่อันดับสองของโลก มาเลเซียจึงมีความเปราะบางต่อภาวะความร้อนที่ยืดเยื้อและการขาดแคลนฝน ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อทั้งผลผลิตและรายได้จากการส่งออก

เพื่อบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น รัฐบาลมาเลเซียได้เริ่มดำเนินมาตรการเชิงป้องกันหลายด้าน โดยเฉพาะการติดตามสภาพอากาศแบบตลอด 24 ชั่วโมง (24-hour Weather Monitoring) และการปฏิบัติการทำฝนหลวง (Cloud Seeding Operations)

นอกจากนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและที่ยั่งยืนสิ่งแวดล้อม (Ministry of Natural Resources and Environmental Sustainability) ได้รับมอบหมายให้จัดทำการศึกษาความเสี่ยงต่อรัฐบาลระดับรัฐ (State Governments) เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับผลกระทบจากเอลนีโญอย่างเป็นระบบ

สำนักข่าวเดอะ มาเลเซีย รีเสิร์ฟ (The Malaysian Reserve) รายงานว่า บริษัท ปาดิเบอร์ัส นาซิโอนัล เบอร์ฮัด (Padiberas Nasional Bhd: BERNAS) ผู้นำเข้าข้าวและผู้จัดจำหน่ายข้าวรายสำคัญของมาเลเซีย กำลังเร่งขยายการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) ผ่านการบูรณาการอากาศยานไร้คนขับหรือโดรน (Drones) ระบบเซ็นเซอร์ภาคสนาม (Field Sensors) และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เข้าสู่กระบวนการผลิตข้าวเปลือกอย่างเป็นรูปธรรม

โครงการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ระยะยาวของ BERNAS ที่มุ่งยกระดับความทันสมัยของภาคการผลิตข้าวของประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในภาคเกษตรกรรม และเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของมาเลเซียให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

ภายใต้โครงการเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming Program) ของบริษัท โดรนถูกนำมาใช้ในการติดตามสภาพแปลงเพาะปลูก สำรวจและจัดทำแผนที่พื้นที่การเกษตร ตลอดจนสนับสนุนการใช้ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรอย่างแม่นยำและตรงจุดมากขึ้น

ขณะเดียวกัน ได้มีการติดตั้งระบบเซ็นเซอร์ในแปลงนาข้าวเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเรียลไทม์เกี่ยวกับปัจจัยสำคัญต่างๆ อาทิ ระดับความชื้นในดิน สุขภาพของต้นข้าว และสภาพแวดล้อมทางการเกษตร โดยข้อมูลดังกล่าวจะถูกนำเข้าสู่ระบบวิเคราะห์ที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งสามารถประมวลผลและจัดทำคำแนะนำให้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการจัดการน้ำ การใส่ปุ๋ย และการควบคุมศัตรูพืชอย่างเหมาะสม

BERNAS ระบุว่า เทคโนโลยีดิจิทัลเหล่านี้ช่วยให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลที่แม่นยำมากขึ้น พร้อมทั้งลดการใช้ปัจจัยการผลิตที่ไม่จำเป็น ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการลดต้นทุนการเพาะปลูกและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการฟาร์ม

บริษัทเปิดเผยเพิ่มเติมว่า ผลการดำเนินงานในพื้นที่นำร่องที่เข้าร่วมโครงการแสดงให้เห็นสัญญาณเชิงบวกทั้งในด้านการบริหารจัดการแปลงนาและการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ โดยการใช้ทรัพยากรอย่างแม่นยำช่วยให้สามารถเพิ่มผลผลิต ลดการพึ่งพาแรงงาน และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการใช้ปุ๋ยและสารเคมีทางการเกษตรในปริมาณที่มากเกินไป

โครงการดังกล่าวยังสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของรัฐบาลมาเลเซียในการเพิ่มปริมาณการผลิตข้าวภายในประเทศ และยกระดับอัตราการพึ่งพาตนเองด้านข้าว (Rice Self-Sufficiency Level: SSL) เพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนของตลาดอาหารโลกและเสริมสร้างเสถียรภาพด้านอุปทานอาหารในระยะยาว

ที่ผ่านมา BERNAS ได้ผลักดันการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร (Agricultural Mechanization) และแนวทางเกษตรอัจฉริยะอย่างต่อเนื่องผ่านโครงการเกษตรขนาดใหญ่ (Large-Scale Farming Programs) โดยมองว่าการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างภาคการผลิตข้าวที่มีความยืดหยุ่น สามารถแข่งขันได้ และมีความยั่งยืนในอนาคต

การขยายการใช้เทคโนโลยีในครั้งนี้นี้ยังสะท้อนถึงแนวโน้มที่กำลังเกิดขึ้นทั่วทั้งอุตสาหกรรมข้าวของเอเชีย ซึ่งภาคการเกษตรในหลายประเทศเริ่มหันมาใช้โซลูชันเกษตรดิจิทัล (Digital Agriculture Solutions) มากขึ้น เพื่อรับมือกับความท้าทายสำคัญ ได้แก่ การขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร ต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตพืชผลทางการเกษตร

ผู้เชี่ยวชาญมองว่า การผสมผสานเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับการผลิตข้าวจะกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับผลิตภาพทางการเกษตรของภูมิภาคในทศวรรษข้างหน้า โดยเฉพาะในบริบทที่ความมั่นคงทางอาหาร ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร กำลังกลายเป็นประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญของหลายประเทศทั่วโลก

ที่มา *Oryza.com*

ฟิลิปปินส์

กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) ได้เสนอให้ขยายระยะเวลาบังคับใช้มาตรการกำหนดเพดานราคาขายปลีกข้าวนำเข้าที่มีสัดส่วนข้าวหัก 5% ในราคาไม่เกิน 50 เปโซต่อกิโลกรัม ออกไปอีก 30 วัน เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาและสนับสนุนเกษตรกรในประเทศ

ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์จะหารือร่วมกับสมาชิกหน่วยงานอื่นๆ ของคณะกรรมการประสานงานราคาสินค้าแห่งชาติ (National Price Coordination Council: NPCC) เพื่อพิจารณาข้อเสนอดังกล่าว

นางวิลลี แอน อังซีย์ (Willie Ann Angsiy) ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร (Assistant Secretary of Agriculture) กล่าวให้สัมภาษณ์ระหว่างการประชุมที่ตรวจสอบตลาด ณ เขตการค้ากัวดาลูเป (Guadalupe Trade Zone) ในเมืองมาคาตี (Makati City) ว่า เราไม่ต้องการก้าวล่วงการตัดสินใจของประธานาธิบดี แต่ในขณะนี้ กระทรวงเกษตรกำลังเสนอให้มีการขยายระยะเวลาการกำหนดเพดานราคาออกไปอีก 30 วัน

อย่างไรก็ตาม นางอังซีย์เน้นย้ำว่า กระทรวงเกษตรมีบทบาทในเชิงให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นเท่านั้น ขณะที่คณะกรรมการประสานงานราคาสินค้าแห่งชาติจะเป็นหน่วยงานที่จัดทำข้อเสนอแนะอย่างเป็นทางการเพื่อนำเสนอต่อประธานาธิบดี

นางอังซีย์กล่าวเพิ่มเติมว่า วัตถุประสงค์ของการขยายมาตรการดังกล่าว คือการรักษาระดับราคาขายปลีกในตลาดให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ควบคู่ไปกับการสนับสนุนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวภายในประเทศ

จากข้อมูลโครงการติดตามราคาสินค้าของกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2569 พบว่า ข้าวนำเข้าคุณภาพพรีเมียมในเขตมหานครมะนิลา (Metro Manila) มีราคาจำหน่ายอยู่ที่ 50 เปโซต่อกิโลกรัม ขณะที่ข้าวนำเข้าสีดี (finely milled imported rice) มีราคาจำหน่ายอยู่ระหว่าง 46-62 เปโซต่อกิโลกรัม และข้าวนำเข้าสีธรรมดา (regular milled imported rice) มีราคาจำหน่ายอยู่ระหว่าง 45-48 เปโซต่อกิโลกรัม

สำหรับข้าวที่ผลิตภายในประเทศ ข้าวคุณภาพพรีเมียมมีราคาจำหน่ายอยู่ในช่วง 48-62 เปโซต่อกิโลกรัม ส่วนราคาจำหน่ายทั่วไปของข้าวสีดีภายในประเทศและข้าวสีธรรมดาอยู่ที่ประมาณ 50 เปโซต่อกิโลกรัม และ 45 เปโซต่อกิโลกรัม ตามลำดับ

กระทรวงเกษตรยังมีความประสงค์ที่จะคงมาตรการกำกับดูแลราคาขายปลีกข้าวนำเข้าในลักษณะชั่วคราวต่อไป ซึ่งมาตรการดังกล่าวจะช่วยให้สามารถบริหารจัดการและควบคุมปริมาณข้าวนำเข้าที่เข้าสู่ตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในอีกด้านหนึ่ง นายอาร์เนล เด เมซา (Arnel de Mesa) ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร (Assistant Minister of Agriculture) ให้ความเห็นว่า การขยายระยะเวลาบังคับใช้มาตรการออกไปอีกหนึ่งเดือนจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ค้าปลีก トラบดีที่ยังสามารถรักษาระดับอัตรากำไรให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมได้

นายเด เมซาให้สัมภาษณ์ว่า แม้จะตระหนักดีว่าการดำเนินมาตรการในระยะเวลาที่สั้นกว่ามักจะให้ผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพมากกว่า แต่การขยายเวลาออกไปอีกหนึ่งเดือนจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบ และยังช่วยรักษาผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นแล้วจากมาตรการดังกล่าว

เขาระบุเพิ่มเติมว่า ข้าวนำเข้าที่มีสัดส่วนข้าวหัก 25% หรือข้าวนำเข้าสีเต็มเมล็ด (fully milled imported rice) สามารถจำหน่ายได้ในช่วงราคา 45-50 เปโซต่อกิโลกรัม ขณะที่ข้าวนำเข้าคุณภาพพรีเมียม จากการตรวจสอบใบกำกับสินค้าและเอกสารต้นทุนที่เกี่ยวข้อง พบว่าราคาจำหน่ายต่ำสุดที่เป็นไปได้อยู่ที่ประมาณ 48 เปโซต่อกิโลกรัม

ปัจจุบัน ราคาข้าวนำเข้าในตลาดโลกเคลื่อนไหวอยู่ในช่วง 460-500 ดอลลาร์สหรัฐ (USD) ต่อดัน ซึ่งยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อระดับราคาข้าวภายในประเทศและการกำหนดนโยบายด้านการค้าข้าวของฟิลิปปินส์ในระยะต่อไป

สำนักข่าว Báo Dân Việt รายงานว่า ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2026 ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวประมาณ 2.22 ล้านตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 15% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว โดยเวียดนามเป็นผู้จัดส่งหลัก โดยมีเรือบรรทุกข้าวของเวียดนามหลายร้อยลำเทียบท่าที่ท่าเรือฟิลิปปินส์ตั้งแต่ต้นปีที่ผ่านมา

จากข้อมูลล่าสุดของสมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้สั่งการให้กระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ดำเนินมาตรการเพื่อปกป้องรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวที่จะมาถึง ท่ามกลางราคาข้าวที่ตกต่ำและการนำเข้าข้าวที่เพิ่มขึ้น ซึ่งกำลังสร้างแรงกดดันต่อผลกำไรของผู้ผลิต

มาตรการที่กำลังพิจารณาอยู่ ได้แก่ การสำรองสินค้าโดยรัฐบาล การสนับสนุนตลาด และโครงการช่วยเหลือต่างๆ ที่มุ่งเป้าไปที่การรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าหน้าฟาร์ม พร้อมทั้งรับประกันว่าผู้บริโภคจะได้รับราคาสินค้าข้าวที่เหมาะสม การดำเนินการนี้เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการจัดการปริมาณและราคาข้าว โดยเป็นไปตามการหารือครั้งก่อนเกี่ยวกับการจำกัดการนำเข้าในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวสูงสุดและการเพิ่มการสนับสนุนการผลิตภายในประเทศ

รัฐบาลฟิลิปปินส์เน้นย้ำว่าการปกป้องรายได้ของเกษตรกรเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง นี่เป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาผลผลิตข้าวภายในประเทศและสร้างความมั่นคงทางอาหารในระยะยาว

หนังสือพิมพ์ Manila Times รายงานโดยอ้างข้อมูลจากสำนักงานอุตสาหกรรมพืชแห่งฟิลิปปินส์ (BPI) ว่า ณ วันที่ 29 พฤษภาคม 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวประมาณ 2.22 ล้านตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 15% เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว

โดยการนำเข้ารายเดือนมีดังนี้: เดือนมกราคมอยู่ที่ 381,000 ตัน เดือนกุมภาพันธ์ 442,000 ตัน เดือนมีนาคม 481,000 ตัน เดือนเมษายน 411,000 ตัน และเดือนพฤษภาคม 503,000 ตัน โดยเวียดนามยังคงเป็นผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดให้กับฟิลิปปินส์ รองลงมาคือไทย ปากีสถาน เมียนมา และอินเดีย

ปริมาณการนำเข้าจำนวนมากสะท้อนให้เห็นถึงการพึ่งพาแหล่งผลิตจากภายนอกของฟิลิปปินส์เพื่อตอบสนองความต้องการภายในประเทศและรักษาระดับราคาข้าวให้คงที่ ทางการคาดว่าจะยังคงติดตามกิจกรรมการนำเข้าอย่างใกล้ชิดต่อไปในอนาคต เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างเป้าหมายในการรักษาเสถียรภาพราคาอาหารและการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมข้าวภายในประเทศ

จากข้อมูลของบลูมเบิร์ก อัตราเงินเฟ้อผู้บริโภคในฟิลิปปินส์เพิ่มขึ้น 6.8% ในเดือนพฤษภาคม 2569 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว ซึ่งต่ำกว่าที่ตลาดคาดการณ์ไว้ที่ 7.8% ขณะเดียวกัน ดัชนีราคาผู้บริโภคลดลง 0.5% เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ซึ่งสวนทางกับที่คาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้น 0.6%

แม้ว่าแรงกดดันด้านเงินเฟ้อโดยรวมจะลดลงเร็วกว่าที่คาดไว้ แต่ราคาข้าวก็ยังคงเป็นปัจจัยจุดรั้งสำคัญ โดยเพิ่มขึ้น 15.6% เมื่อเทียบกับปีก่อน และยังคงเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของเงินเฟ้อในกลุ่มอาหาร ขณะเดียวกัน อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเพิ่มขึ้น 4.1% และอัตราเงินเฟ้อในเขตเมืองหลวง (NCR) สูงถึง 5.0% ในช่วงห้าเดือนแรกของปี 2026 อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยในฟิลิปปินส์สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว 4.5%

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 28 พฤษภาคม 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 2,220,726.38 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 1,937 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 15.1% เมื่อเทียบกับ 1,928,592 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 2,517 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 381,367.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 251 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 36.2% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการนำเข้าจำนวน 442,839.49 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 419 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 63.5% เมื่อเทียบกับ 270,796.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 382 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมีนาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 481,457.87 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 454 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 31.1% เมื่อเทียบกับ 367,117.72 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 505 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนเมษายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 411,930.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 424 ใบ) ลดลงประมาณ 18.1% เมื่อเทียบกับ 502,723.65 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 632 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนพฤษภาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 28 พฤษภาคม 2569) มีการนำเข้าจำนวน 503,131.00 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 389 ใบ) ลดลงประมาณ 1.0% เมื่อเทียบกับ 508,013.83 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 573 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 28 พฤษภาคม 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 1,900,953.98 ตัน (สัดส่วน 85.6% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 165,953.21 ตัน (สัดส่วน 7.5%) เมียนมาจำนวน 88,507.40 ตัน (สัดส่วน 4.0%) กัมพูชา 53,520 ตัน (สัดส่วน 2.4%) อินเดีย 9,608.89 ตัน (สัดส่วน 0.4%) ปากีสถาน 1,746 ตัน (สัดส่วน 0.1%) เกาหลีใต้ 400 ตัน ญี่ปุ่น 32 ตัน และอิตาลี 4.9 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2569) มีจำนวนรวม 2,314 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 2,445,632.03 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 453 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 484,060.91 ตัน
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 489 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 497,179.98 ตัน
- เดือนมีนาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 495 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 463,090.16 ตัน
- เดือนเมษายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 677 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 811,740.63 ตัน
- เดือนพฤษภาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 527 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 670,886.96 ตัน

สำนักข้าว Manila Bulletin รายงานว่า ผลผลิตข้าวเปลือก (Paddy Rice หรือ Unmilled Rice) ของฟิลิปปินส์ ในไตรมาสที่ 2 ของปี 2569 มีแนวโน้มขยายตัว 5.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยได้รับแรงสนับสนุนสำคัญจากการเพิ่มขึ้นของพื้นที่เก็บเกี่ยวในระดับที่มีนัยสำคัญ

ข้อมูลจากหน่วยงานสถิติแห่งชาติฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) ระบุว่า พื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวทั่วประเทศในช่วงเวลาดังกล่าวคาดว่าจะมีมากกว่า 1 ล้านเฮกตาร์ โดยเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 1.06 ล้านเฮกตาร์ จากระดับราว 1.01 ล้านเฮกตาร์ในช่วงเดียวกันของปี 2568

จากการขยายตัวของพื้นที่เพาะปลูกและเก็บเกี่ยวดังกล่าว ส่งผลให้ผลผลิตข้าวเปลือกของประเทศไทย แนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 4.69 ล้านตัน เทียบกับประมาณ 4.45 ล้านตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน

การปรับตัวดีขึ้นของผลผลิตสะท้อนถึงสภาพแวดล้อมทางการเกษตรที่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก รวมถึง การขยายพื้นที่เพาะปลูกในหลายภูมิภาคสำคัญที่เป็นแหล่งผลิตข้าวหลักของประเทศ ซึ่งช่วยเพิ่มศักยภาพการผลิต และเสริมความมั่นคงด้านอุปทานข้าวภายในประเทศ

ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวคาดว่าจะมีบทบาทสำคัญในการรักษาเสถียรภาพของปริมาณข้าวในประเทศ สอดคล้องกับความพยายามของรัฐบาลฟิลิปปินส์ในการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) และ ควบคุมราคาข้าวไม่ให้ผันผวนจนส่งผลกระทบต่อค่าครองชีพของประชาชน

อย่างไรก็ตาม แม้แนวโน้มการผลิตจะอยู่ในทิศทางที่เป็นบวก แต่หน่วยงานภาครัฐยังคงติดตามพัฒนาการ ด้านสภาพอากาศอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะความเป็นไปได้ของการกลับมาของปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ซึ่ง อาจส่งผลกระทบต่อรูปแบบการกระจายตัวของปริมาณน้ำฝน ระดับความชุ่มชื้นในดิน และประสิทธิภาพการ เจริญเติบโตของพืชผลทางการเกษตรในช่วงหลายเดือนข้างหน้า

นักวิเคราะห์มองว่า แม้ความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศยังคงเป็นปัจจัยที่ต้องเฝ้าระวัง แต่การคาดการณ์ ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นในปีนี้จะช่วยสร้างกันชน (Buffer) ต่อแรงกดดันด้านอุปทานที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และสนับสนุน เป้าหมายระยะยาวของฟิลิปปินส์ในการยกระดับการพึ่งพาตนเองด้านข้าว (Rice Self-Sufficiency) ให้มีความ เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

ที่มา *Oryza.com*

อินโดนีเซีย

สำนักข่าว Antara News รายงานว่า รัฐบาลอินโดนีเซียกำลังเร่งเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของ ประเทศผ่านการสะสมปริมาณสำรองข้าวภาครัฐในระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ควบคู่ไปกับการลงทุนขนาดใหญ่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานการจัดเก็บสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการสำรองอาหารแห่งชาติใน ระยะยาว

สำนักงานอาหารแห่งชาติอินโดนีเซีย (National Food Agency: Bapanas) เปิดเผยว่า ปริมาณสำรอง ข้าวภาครัฐของประเทศได้เพิ่มขึ้นสู่ระดับ 5.3 ล้านตัน ซึ่งถือเป็นระดับสูงสุดนับตั้งแต่มีการบันทึกข้อมูลใน ประวัติศาสตร์ของประเทศ โดยปริมาณสำรองดังกล่าวอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของบริษัท เปอรุม บูล็อก (Perum Bulog) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจด้านโลจิสติกส์อาหารของอินโดนีเซีย และมีบทบาทสำคัญในการดูแลเสถียรภาพของตลาด ข้าวภายในประเทศ

Bapanas ระบุว่า การมีปริมาณสำรองข้าวในระดับสูงช่วยเสริมความแข็งแกร่งให้กับระบบความมั่นคงทาง อาหารของอินโดนีเซีย ในช่วงเวลาที่เศรษฐกิจโลกยังเผชิญความไม่แน่นอน และราคาสินค้าอาหารในตลาดโลกยังคง มีความผันผวนสูง

หัวหน้าทีมรักษาเสถียรภาพอุปทานอาหารของ Bapanas กล่าวว่า ปริมาณสำรองข้าวที่อยู่ในระดับสูง สะท้อนถึงศักยภาพของอินโดนีเซียในการรักษาความเพียงพอของอุปทานอาหาร แม้ต้องเผชิญกับปัจจัยเสี่ยงจาก ภายนอก รวมถึงความผันผวนของเงินเฟ้ออาหารในตลาดโลก

เขายังระบุว่า การรักษาระดับสต็อกข้าวให้อยู่ในระดับที่แข็งแกร่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการรับประกันทั้งความพร้อมของอาหาร (Food Availability) และความสามารถในการเข้าถึงอาหารในราคาที่เหมาะสม (Food Affordability) ซึ่งช่วยให้รัฐบาลสามารถดูแลเสถียรภาพราคาสินค้าและปกป้องกำลังซื้อของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ปริมาณสำรองที่เพิ่มขึ้นยังสะท้อนถึงภาวะอุปทานข้าวภายในประเทศที่อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความมั่นคงของอาหารหลักของประชากรอินโดนีเซีย และเพื่อรองรับปริมาณสำรองข้าวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลอินโดนีเซียมีแผนก่อสร้างคลังสินค้าและโกดังเก็บรักษาข้าวสมัยใหม่จำนวน 100 แห่ง สำหรับ Perum Bulog

โครงการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ระยะยาวในการยกระดับระบบสำรองอาหารแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพและมีความยืดหยุ่นมากขึ้น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรอินโดนีเซีย (Minister of Agriculture of Indonesia) เปิดเผยว่า โครงการได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลแล้ว พร้อมจัดสรรงบประมาณประมาณ 5 ล้านล้านรูเปียห์อินโดนีเซีย (Rp5 Trillion) หรือคิดเป็นมูลค่าประมาณ 278 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

คลังสินค้าแห่งใหม่จะได้รับการติดตั้งระบบจัดเก็บที่ทันสมัยและเทคโนโลยีควบคุมคุณภาพขั้นสูง ซึ่งสามารถรักษาคุณภาพข้าวให้คงอยู่ได้อย่างน้อย 2 ปี นอกจากนี้ เทคโนโลยีดังกล่าวยังมีศักยภาพในการขยายระยะเวลาการเก็บรักษาเป็น 3 ปี โดยที่คุณภาพของข้าวไม่เสื่อมสภาพอย่างมีนัยสำคัญ

ความสามารถในการเก็บรักษาข้าวในระยะยาวจะช่วยเพิ่มความมั่นคงของปริมาณสำรองอาหารแห่งชาติ ลดความสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการคลังสินค้าในระดับประเทศ

รัฐบาลอินโดนีเซียคาดว่า การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านคลังสินค้าจะช่วยยกระดับประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์อาหารของประเทศ เพิ่มความคล่องตัวในการกระจายสินค้า และเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการสต็อกอาหารในสถานการณ์ฉุกเฉิน

ขณะเดียวกัน ระบบจัดเก็บที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นยังจะช่วยสนับสนุนการรักษาเสถียรภาพของปริมาณข้าวและราคาข้าวภายในประเทศ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญต่อการควบคุมค่าครองชีพของประชาชนในหมู่เกาะที่มีพื้นที่กระจายตัวกว้างขวางอย่างอินโดนีเซีย

การเพิ่มปริมาณสำรองข้าวและการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดเก็บของอินโดนีเซียสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มที่หลายประเทศในเอเชียกำลังให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารมากขึ้นท่ามกลางความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความผันผวนของตลาดสินค้าเกษตรโลก และความไม่แน่นอนทางภูมิรัฐศาสตร์

ด้วยปริมาณสำรองข้าวที่สูงที่สุดในประวัติศาสตร์ ประกอบกับการลงทุนในระบบคลังสินค้าสมัยใหม่ อินโดนีเซียกำลังก้าวสู่การมีระบบบริหารจัดการสำรองอาหารที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญในการรักษาเสถียรภาพด้านอาหารและเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว

สำนักข่าวรอยเตอร์ (Reuters) รายงานว่า รัฐบาลอินโดนีเซียกำลังเร่งรัดการเพาะปลูกข้าวทั่วประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับความเป็นไปได้ที่ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) จะทวีความรุนแรงขึ้นในช่วงปลายปีนี้ ซึ่งอาจส่งผลให้ฤดูแล้งยาวนานกว่าปกติและกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตรอย่างมีนัยสำคัญ

ภาครัฐได้ขอความร่วมมือจากเกษตรกรให้ลดระยะเวลาระหว่างการเก็บเกี่ยวและการเพาะปลูกในรอบถัดไป จากเดิมประมาณ 25 วัน ให้เหลือเพียง 2 สัปดาห์ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้ระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสนับสนุนการปลูกพันธุ์ข้าวที่ทนทานต่อภาวะแห้งแล้ง เพื่อรักษาระดับผลผลิตข้าวของประเทศให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

มาตรการดังกล่าวมีขึ้นท่ามกลางความกังวลที่เพิ่มขึ้นว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญจะส่งผลให้ปริมาณฝนในหลายพื้นที่ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ลดลงในช่วงครึ่งหลังของปี 2569 โดยหน่วยงานด้านอุตุนิยมวิทยาและการเกษตรของอินโดนีเซียแสดงความวิตกว่าภาวะอากาศที่ร้อนและแห้งแล้งมากขึ้นอาจรบกวนการเพาะปลูกข้าว โดยเฉพาะในพื้นที่ผลิตข้าวสำคัญ เช่น จังหวัดชวาตะวันตก (West Java) ซึ่งบางพื้นที่ได้เผชิญกับปริมาณน้ำฝนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยตามฤดูกาลแล้ว ส่งผลให้เกษตรกรต้องปรับเปลี่ยนกำหนดการเพาะปลูกแบบดั้งเดิม

แม้รัฐบาลจะดำเนินมาตรการเชิงรุกดังกล่าว แต่สำนักงานสถิติแห่งชาติอินโดนีเซีย (Statistics Indonesia) คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวในช่วงเดือนมกราคมถึงกรกฎาคม 2569 จะลดลงร้อยละ 0.35 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกโดยรวมมีแนวโน้มลดลง

ขณะเดียวกัน ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อภาวะภัยแล้งสูง เกษตรกรบางส่วนกำลังพิจารณาปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวไปสู่พืชที่ใช้น้ำน้อยกว่า เช่น ถั่วเขียว (Mung Bean) เพื่อลดความเสี่ยงจากอุณหภูมิที่สูงขึ้นและข้อจำกัดด้านทรัพยากรน้ำ

ความพยายามของอินโดนีเซียสะท้อนให้เห็นถึงความกังวลในวงกว้างทั่วภูมิภาคเอเชีย ซึ่งกำลังจับตาผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญที่ก่อตัวขึ้น โดยมีความเสี่ยงที่จะทำให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลง อุปทานข้าวตั้งตัวมากขึ้น และราคาสินค้าอาหารปรับตัวสูงขึ้น

ปัจจุบัน ตลาดข้าวในภูมิภาคมีความอ่อนไหวต่อความเสี่ยงด้านสภาพอากาศที่อาจกระทบต่อการผลิตอยู่แล้ว ขณะที่นักวิเคราะห์เตือนว่า หากภาวะภัยแล้งยืดเยื้อกว่าที่คาดการณ์ไว้ อาจส่งผลให้อุปทานข้าวในตลาดโลกเผชิญภาวะตึงตัวมากขึ้นในช่วงหลายเดือนข้างหน้า และเพิ่มแรงกดดันต่อความมั่นคงทางอาหารในหลายประเทศทั่วโลก

สำนักข่าวบลูมเบิร์ก (Bloomberg) รายงานว่า อินโดนีเซียประกาศมาตรการช่วยเหลือด้านอาหารชุดใหม่เพื่อรักษาเสถียรภาพของราคาอาหารภายในประเทศ และบรรเทาผลกระทบต่อประชาชนจากความเสี่ยงของฤดูแล้งที่กำลังจะมาถึง รวมถึงความผันผวนอย่างต่อเนื่องของตลาดสินค้าเกษตรโลก

ภายใต้มาตรการดังกล่าว รัฐบาลอินโดนีเซียจะเริ่มดำเนินโครงการแจกจ่ายข้าวช่วยเหลือประชาชนตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2569 เป็นระยะเวลา 3 เดือนติดต่อกัน ครอบคลุมผู้ได้รับสิทธิประโยชน์จำนวน 33.24 ล้านคนทั่วประเทศ

ตามรายละเอียดของโครงการ ผู้ได้รับสิทธิแต่ละรายจะได้รับข้าวสารจำนวน 10 กิโลกรัมต่อเดือน ส่งผลให้รัฐบาลต้องจัดสรรข้าวจากคลังสำรองของรัฐรวมประมาณ 1 ล้านตันตลอดระยะเวลาการดำเนินโครงการ

รัฐบาลระบุว่า มาตรการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อช่วยรักษาความสามารถในการเข้าถึงอาหารของประชาชน สนับสนุนความมั่นคงทางอาหารระดับครัวเรือน และลดผลกระทบจากความผันผวนด้านอุปทานอาหารที่อาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งมีความเสี่ยงที่จะส่งผลต่อผลผลิตทางการเกษตรภายในประเทศ

นอกจากโครงการแจกจ่ายข้าวแล้ว รัฐบาลยังประกาศมาตรการอุดหนุนการนำเข้าถั่วเหลือง (Soybeans) ในอัตรา 2,000 รูเปียห์อินโดนีเซีย (Indonesian Rupiah) ต่อกิโลกรัม หรือประมาณ 0.11 ดอลลาร์สหรัฐ (US Dollar) ต่อกิโลกรัม สำหรับปริมาณนำเข้ารวม 250,000 ตัน

มาตรการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อลดภาระต้นทุนของผู้ผลิตเทมเปห์ (Tempeh) และเต้าหู้ (Tofu) ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์อาหารจากถั่วเหลืองที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริโภคและความมั่นคงทางอาหารของประชาชนอินโดนีเซีย

ทางการระบุว่า รายละเอียดเชิงปฏิบัติของโครงการอุดหนุนจะถูกกำหนดเพิ่มเติมโดยกระทรวงที่เกี่ยวข้องร่วมกับองค์การโลจิสติกส์อาหารแห่งชาติของอินโดนีเซีย หรือบูล็อก (Badan Urusan Logistik: Bulog) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการบริหารจัดการคลังอาหารและเสถียรภาพด้านอุปทานสินค้าเกษตรของประเทศ

การประกาศมาตรการครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามอย่างต่อเนื่องของรัฐบาลกรุงจาการ์ตา (Jakarta) ในการควบคุมแรงกดดันด้านเงินเฟ้ออาหาร และสร้างหลักประกันว่าประเทศจะมีปริมาณอาหารหลักเพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ

ในช่วงที่ผ่านมา อินโดนีเซียต้องเผชิญความเสี่ยงจากทั้งสภาพอากาศที่ไม่แน่นอน ภัยแล้งที่อาจเกิดจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) และความผันผวนของตลาดสินค้าเกษตรโลก ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่สามารถผลักดันต้นทุนอาหารให้ปรับตัวสูงขึ้นได้

นักวิเคราะห์มองว่า การอุดหนุนการนำเข้าถั่วเหลืองจะช่วยลดแรงกดดันจากต้นทุนวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้นในตลาดโลก และช่วยรักษาระดับราคาของผลิตภัณฑ์อาหารที่มีความสำคัญต่อการบริโภคในชีวิตประจำวันของประชาชน ขณะเดียวกัน โครงการแจกจ่ายข้าวช่วยเหลือประชาชนจะมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนกำลังซื้อของครัวเรือนรายได้น้อย ลดภาระค่าครองชีพ และช่วยพยุงการบริโภคภายในประเทศในช่วงฤดูแล้งที่กำลังจะมาถึง

ที่มา Oryza.com

ญี่ปุ่น

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง (Ministry of Agriculture, Forestry, and Fisheries: MAFF) ประกาศผลการประมูลนำเข้าข้าวแบบ MA (Ordinary Import Tender) ครั้งที่ 2 ของปีงบประมาณ 2569/2570 (เมษายน 2569 ถึงมีนาคม 2570) ที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2569 โดยญี่ปุ่นได้จัดซื้อข้าวรวมทั้งสิ้น 43,000 ตัน โดยญี่ปุ่นตกลงซื้อข้าวสารขัดสีเมล็ดกลาง (Medium Grain Polished Non-Glutinous Rice) จำนวน 36,000 ตัน ซึ่งประกอบด้วย จากสหรัฐอเมริกาจำนวน 24,000 ตัน และจากจีนจำนวน 12,000 ตัน และซื้อข้าวสารขัดสีเมล็ดยาว (Long-Grain Polished Non-Glutinous Rice) จากประเทศไทยจำนวน 7,000 ตัน

โดยราคานำเข้าข้าว (ไม่รวมภาษี) เฉลี่ยอยู่ที่ 146,135 เยนต่อตัน หรือประมาณ 911 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และราคานำเข้าที่รวมภาษีแล้วอยู่ที่ 157,826 เยนต่อตัน หรือประมาณ 1,001 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

การประมูลนำเข้าข้าวแบบ MA (Ordinary Import Tender) ทั้ง 2 ครั้ง ญี่ปุ่นซื้อข้าวรวมทั้งสิ้น 86,000 ตัน โดยซื้อข้าวสารขัดสีเมล็ดกลาง (Medium Grain Polished Non-Glutinous Rice) จำนวนรวม 72,000 ตัน ประกอบด้วย จากสหรัฐอเมริกา 60,000 ตัน และจากจีนจำนวน 12,000 ตัน และซื้อข้าวสารขัดสีเมล็ดยาว (Long-Grain Polished Non-Glutinous Rice) จำนวนรวม 14,000 ตัน โดยซื้อจากประเทศไทยจำนวน 14,000 ตัน

การจัดซื้อข้าวดังกล่าวดำเนินการภายใต้ระบบการนำเข้าข้าวตามพันธกรณีของญี่ปุ่นภายใต้กรอบความตกลงขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ซึ่งกำหนดให้ญี่ปุ่นต้องเปิดตลาดนำเข้าข้าวในปริมาณขั้นต่ำ (Minimum Access Rice) จากต่างประเทศในแต่ละปี

ทั้งนี้ รายละเอียดผลการประมูลสามารถตรวจสอบได้จากประกาศของกระทรวงเกษตร (MAFF) ที่ https://www.maff.go.jp/j/seisan/boueki/nyusatu/n_marice/attach/pdf/index-130.pdf

หนังสือพิมพ์เดอะ สเตรตส์ ไทมส์ (The Straits Times) รายงานว่า ญี่ปุ่นกำลังเร่งขยายการเพาะปลูกข้าวสายพันธุ์ทนความร้อนอย่างต่อเนื่อง ท่ามกลางความกังวลที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับผลกระทบจากอุณหภูมิที่สูงขึ้นและคลื่นความร้อนที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ซึ่งกำลังกลายเป็นภัยคุกคามสำคัญต่อผลผลิตข้าวและความมั่นคงทางอาหารของประเทศ ตามรายงานของ

ในปีการผลิต 2568 พื้นที่เพาะปลูกข้าวสายพันธุ์ทนความร้อนได้ขยายตัวสู่ระดับประมาณ 248,000 เฮกตาร์ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.2 ของพื้นที่ปลูกข้าวเพื่อการบริโภคหลักของประเทศ ซึ่งถือเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ และมีขนาดเกือบสามเท่าของสัดส่วนที่บันทึกไว้เมื่อสิบปีก่อน

เมื่อเปรียบเทียบกับฤดูกาลเพาะปลูกก่อนหน้า พื้นที่ปลูกข้าวทนความร้อนเพิ่มขึ้นอีก 42,000 เฮกตาร์สะท้อนถึงความพยายามอย่างจริงจังของภาครัฐ ภาคการเกษตร และหน่วยงานวิจัยในการปรับตัวต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ที่กำลังส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตข้าวของประเทศอย่างชัดเจนมากขึ้น

การขยายตัวของการเพาะปลูกข้าวสายพันธุ์ดังกล่าวปรากฏเด่นชัดเป็นพิเศษในภูมิภาคตะวันตกของญี่ปุ่น ซึ่งเผชิญกับอุณหภูมิฤดูร้อนที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยในฤดูกาลผลิตปี 2568 มีการเพาะปลูกข้าวทนความร้อนในจังหวัดต่างๆ รวมทั้งสิ้น 44 จังหวัดทั่วประเทศ

เมื่อพิจารณาในระดับจังหวัด จังหวัดซางะ (Saga Prefecture) มีสัดส่วนการปลูกข้าวทนความร้อนสูงสุดของประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ 66.9 ของพื้นที่ปลูกข้าวเพื่อการบริโภคหลักทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ จังหวัดนางาซากิ (Nagasaki Prefecture) ที่ร้อยละ 49.8 และจังหวัดชิมานะ (Shimane Prefecture) ที่ร้อยละ 47.3

ขณะที่จังหวัดคาโกชิมะ (Kagoshima Prefecture) มีการขยายตัวอย่างโดดเด่นเช่นกัน โดยสัดส่วนพื้นที่ปลูกข้าวทนความร้อนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 24.4 ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด หรือเพิ่มขึ้นถึง 4 เท่าเมื่อเทียบกับปี 2567

ในบรรดาสายพันธุ์ข้าวทนความร้อนที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน ได้แก่ คินุมุสุเมะ (Kinumusume) โทจิกิโนะโฮชิ (Tochiginohoshi) และโคชิอิบุกิ (Koshiibuki) ซึ่งได้รับการส่งเสริมให้เป็นทางเลือกสำคัญในการรับมือกับปัญหาคุณภาพและผลผลิตข้าวที่ลดลงจากภาวะความเครียดทางความร้อน (Heat Stress)

ผู้เชี่ยวชาญระบุว่า อุณหภูมิที่สูงเกินไปในช่วงการเจริญเติบโตของข้าวสามารถส่งผลกระทบต่อคุณภาพของเมล็ดข้าวได้โดยตรง ทำให้เมล็ดมีความเปราะบางและแตกหักได้ง่ายในกระบวนการสีข้าว ส่งผลให้ปริมาณข้าวสารขัดสีที่สามารถจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ลดลง และกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรในที่สุด

การเร่งปรับเปลี่ยนไปสู่การปลูกข้าวสายพันธุ์ทนความร้อนเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ญี่ปุ่นยังคงเผชิญความท้าทายจากผลกระทบของสภาพภูมิอากาศต่อการผลิตข้าวอย่างต่อเนื่อง โดยภาวะขาดแคลนข้าวที่เกิดขึ้นในระยะหลังส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากความเสียหายของผลผลิตที่เกิดจากอุณหภูมิสูงผิดปกติ

นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตรเห็นตรงกันว่า การขยายการใช้สายพันธุ์ข้าวทนความร้อน จำเป็นต้องดำเนินไปอย่างรวดเร็วและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น หากญี่ปุ่นต้องการรักษาเสถียรภาพของผลผลิตข้าวและความมั่นคงทางอาหารในระยะยาว

อย่างไรก็ตาม ความท้าทายสำคัญยังคงอยู่ที่การสร้างการรับรู้ของผู้บริโภค เนื่องจากข้าวสายพันธุ์ทนความร้อนจำนวนมากยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในตลาด ทำให้ความต้องการบริโภคยังอยู่ในระดับจำกัดเมื่อเทียบกับสายพันธุ์ข้าวดั้งเดิมที่ได้รับความนิยมมาอย่างยาวนาน

นักวิจัยจึงชี้ว่า นอกเหนือจากการพัฒนาพันธุ์พืชแล้ว ญี่ปุ่นจำเป็นต้องเสริมสร้างกลยุทธ์ด้านการตลาด การประชาสัมพันธ์ และการให้ความรู้แก่ผู้บริโภคอย่างจริงจัง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับในวงกว้าง อันจะเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการขยายพื้นที่เพาะปลูกข้าวที่มีความยืดหยุ่นต่อสภาพภูมิอากาศ (Climate-Resilient Rice Varieties) และเพิ่มศักยภาพในการรับมือกับความเสี่ยงด้านสภาพอากาศที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นในอนาคต

สำนักข่าวนิปปอน (Nippon) รายงานว่า การบริโภคข้าวต่อหัวของประชากรญี่ปุ่นในปีงบประมาณ 2568 ปรับตัวลดลงสู่ระดับต่ำสุดในรอบ 7 ปี สะท้อนผลกระทบจากราคาข้าวที่อยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบริโภคของครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญ

จากผลสำรวจผู้บริโภคที่จัดทำโดยองค์กรอุตสาหกรรมข้าว พบว่า การบริโภคข้าวเฉลี่ยรายเดือนลดลง 6.1% เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เหลือ 4.435 กิโลกรัมต่อคน ตัวเลขดังกล่าวเทียบเท่ากับการบริโภคลดลงประมาณ 4.4 ชามต่อคนต่อปี สะท้อนแนวโน้มที่ผู้บริโภคจำนวนมากเริ่มลดการบริโภคข้าว เนื่องจากข้าวซึ่งเป็นอาหารหลัก (Staple Food) มีราคาสูงขึ้นต่อเนื่อง

ผลสำรวจยังชี้ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของพฤติกรรมการบริโภคข้าว โดยในเดือนมีนาคม 2569 พบว่า

- 64.5% ของข้าวถูกบริโภคภายในบ้าน (Home Consumption)
- 21.2% มาจากอาหารพร้อมรับประทาน (Prepared Meals)
- 14.3% มาจากการรับประทานอาหารนอกบ้าน (Dining Out)

เมื่อเปรียบเทียบกับเมื่อ 10 ปีก่อน สัดส่วนการบริโภคข้าวนอกบ้านมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและพฤติกรรมการบริโภคอาหารของประชาชนญี่ปุ่น

นักวิจัยระบุว่า การประเมินปริมาณการบริโภคดังกล่าวอ้างอิงจากข้อมูลสต็อกข้าวในครัวเรือน ปริมาณการซื้อข้าว ขนาดครัวเรือน และแบบสำรวจเกี่ยวกับการบริโภคอาหารนอกบ้าน

ในด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ซูเปอร์มาร์เก็ต (Supermarkets) ยังคงเป็นช่องทางหลักในการซื้อข้าว คิดเป็นสัดส่วน 48.9% ของการซื้อทั้งหมด รองลงมา ได้แก่

- ข้าวที่ได้รับจากครอบครัวหรือคนรู้จักโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย 12.0%
- การซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ (Online Shopping) 10.5%
- ร้านขายยา (Drugstores) 8.5%
- ร้านค้าข้าวเฉพาะทาง (Specialist Rice Retailers) เพียง 2.3%

ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนการกระจุกตัวของตลาดค้าปลีกข้าวไปยังช่องทางค้าสมัยใหม่เป็นหลัก ขณะที่ร้านค้าดั้งเดิมมีบทบาทลดลงอย่างมาก

ผลสำรวจยังระบุถึงความแตกต่างของราคาข้าวในแต่ละช่องทางอย่างมีนัยสำคัญ โดยพบว่า

- ร้านสะดวกซื้อ (Convenience Stores) มีราคาขายเฉลี่ยสูงที่สุดที่ 1,038 เยนต่อกิโลกรัม (ประมาณ 6.49 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม)
- ข้าวที่ซื้อโดยตรงจากเกษตรกร (Direct from Producers) มีราคาต่ำที่สุดที่ 518 เยนต่อกิโลกรัม (ประมาณ 3.24 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม)
- ซูเปอร์มาร์เก็ตและร้านค้าออนไลน์มีราคาใกล้เคียงกันที่ประมาณ 772-773 เยนต่อกิโลกรัม (ประมาณ 4.83 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม)

ความแตกต่างด้านราคาดังกล่าวสะท้อนถึงโครงสร้างต้นทุนในห่วงโซ่อุปทานข้าวที่แตกต่างกันในแต่ละช่องทาง ตั้งแต่ต้นทุนโลจิสติกส์ ค่าดำเนินการ ไปจนถึงระดับการเข้าถึงโดยตรงระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค

แนวโน้มการบริโภคข้าวที่ลดลงในญี่ปุ่นสะท้อนทั้งแรงกดดันด้านราคาสินค้าโภคภัณฑ์ และการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของพฤติกรรมผู้บริโภคในระยะยาว ซึ่งอาจส่งผลต่ออุปสงค์ข้าวภายในประเทศในอนาคต ที่มา *Oryza.com*

เกาหลีใต้

บริษัทการค้าเกษตร ประมง และอาหารแห่งเกาหลีใต้ (Korea Agro-Fisheries & Food Trade Corporation: KAFTC) ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจของเกาหลีใต้ (South Korea) ได้จัดซื้อข้าวที่ไม่ใช่ข้าวเหนียว (Non-Glutinous Rice) ปริมาณรวม 47,246 ตัน ภายใต้การประมูลโควตาภาษีนำเข้า (Tariff Rate Quota: TRQ) ครั้งที่ 4 ซึ่งปิดรับการประมูลเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2569

การประมูลครั้งนี้ประกอบด้วยทั้งหมด 11 รายการ (Tender Lots) ครอบคลุมข้าวจากสหรัฐอเมริกา เวียดนาม และประเทศไทย ซึ่งผลปรากฏว่า มีการจัดสรรสัญญาสำเร็จจำนวน 8 รายการ ขณะที่อีก 3 รายการไม่สามารถจัดซื้อได้ เนื่องจากไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอหรือไม่สามารถบรรลุข้อตกลงด้านราคาและเงื่อนไขการจัดซื้อ

โดยจัดซื้อจากประเทศต้นทางได้แก่ 1.เวียดนาม 20,580 ตัน 2. สหรัฐอเมริกา 16,665 ตัน และ 3.ไทย จำนวน 5,000 ตัน รวม 47,246 ตัน ขณะที่ปริมาณข้าวที่ยังไม่ได้รับการจัดสรรรวมทั้งสิ้น 11,556 ตัน ประกอบด้วย 1.ข้าวกล้องเมล็ดปานกลางจากสหรัฐอเมริกา จำนวน 2 รายการ 2.ข้าวสารเมล็ดยาวจากประเทศไทย จำนวน 1 รายการ

ทั้งนี้ KAFTC ได้จัดซื้อข้าวจากผู้เสนอราคาที่ได้รับคัดเลือก ดังนี้

1.ข้าวจากสหรัฐอเมริการวม 16,665 ตัน

1.1 ข้าวกล้องเมล็ดปานกลาง (Medium-Grain Brown Rice) 5,555 ตัน จากบริษัท Whila Sun Co., Ltd. ราคา 842.44 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

1.2 ข้าวกล้องเมล็ดปานกลาง (Medium-Grain Brown Rice) 5,555 ตัน จากบริษัท Shinsong Industries Co., Ltd. ราคา 851.06 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

1.3 ข้าวกล้องเมล็ดปานกลาง (Medium-Grain Brown Rice) 5,555 ตัน จากบริษัท Whila Sun Co., Ltd.) ราคา 842.64 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

2. ข้าวจากเวียดนามรวม 20,580 ตัน

2.1 ข้าวกล้องเมล็ดยาว (Long-Grain Brown Rice) 4,680 ตัน จากบริษัท K-Rice Co., Ltd. ราคา 509.00 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

2.2 ข้าวหักเมล็ดยาว (Long-Grain Broken Rice) 11,000 ตัน จากบริษัท K-Rice Co., Ltd. ราคา 409.00 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

2.3 ข้าวสารเมล็ดยาว (Long-Grain Milled Rice) 400 ตัน จากบริษัท Nature Trading Co., Ltd. ราคา 585.00 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

2.4 ข้าวหักเมล็ดยาว (Long-Grain Broken Rice) 4,500 ตัน จากบริษัท Geonyoung Foods Co., Ltd. ราคา 406.88 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

3. ข้าวจากประเทศไทย 5,000 ตัน

3.1 ข้าวหักเมล็ดยาว (Long-Grain Broken Rice) 5,000 ตัน จากบริษัท POSCO International ราคา 474.50 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

เมื่อพิจารณาตามแหล่งกำเนิดสินค้า เวียดนามได้รับสัดส่วนการจัดซื้อสูงสุดในการประมูลครั้งนี้ โดยมีปริมาณรวม 20,580 ตัน หรือคิดเป็นประมาณ 43.6% ของปริมาณที่จัดซื้อทั้งหมด ขณะที่สหรัฐอเมริกามีปริมาณจัดซื้อรวม 16,665 ตัน และประเทศไทยได้รับการจัดซื้อ 5,000 ตัน

การจัดซื้อข้าวหักเมล็ดยาวจากเวียดนามและไทยในปริมาณค่อนข้างมาก สะท้อนถึงความต้องการวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและภาคอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ของเกาหลีใต้ ซึ่งเป็นหนึ่งในช่องทางการใช้ประโยชน์หลักของข้าวนำเข้าภายใต้ระบบ TRQ

ทั้งนี้ ผลการประมูลดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายบริหารโควตานำเข้าข้าวของเกาหลีใต้ภายใต้พันธกรณีขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ซึ่งกำหนดให้ประเทศต้องเปิดตลาดนำเข้าข้าวในปริมาณที่กำหนดในแต่ละปี เพื่อรักษาสสมดุลระหว่างการคุ้มครองเกษตรกรภายในประเทศและการปฏิบัติตามข้อผูกพันทางการค้าระหว่างประเทศ

รายละเอียดผลการประมูลฉบับเต็มได้จากเว็บไซต์ของ บริษัทการค้าเกษตร ประมง และอาหารแห่งเกาหลีใต้ (KAFTC) <https://www.at.or.kr/article/apko363300/view.action?articleId=52498&at.condition.currentPage=3> ที่มา *Oryza.com*

อินเดีย

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาส่งออกข้าวของอินเดียปรับตัวลดลงเล็กน้อย ท่ามกลางแรงกดดันจากอุปสงค์ในตลาดโลกที่ยังคงซบเซา ประกอบกับการอ่อนค่าของสกุลเงินรูปีอินเดีย (Indian Rupee) โดยข้าวหนึ่ง 5% ของอินเดีย (Parboiled Rice) มีการเสนอขายในตลาดส่งออกที่ระดับ 335–340 ดอลลาร์สหรัฐ (USD) ต่อตัน ลดลงจากระดับ 337–345 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในสัปดาห์ก่อนหน้านี้ ขณะที่ข้าวขาว 5% มีราคาซื้อขายอยู่ในช่วง 340–346 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน โดยราคายังคงเคลื่อนไหวในกรอบที่จำกัดตามภาวะอุปสงค์ที่ยังไม่ฟื้นตัวอย่างชัดเจน

ผู้ค้ารายหนึ่งในกรุงนิวเดลี (New Delhi) กล่าวว่า แม้ว่าตลาดจะมีความกังวลเกี่ยวกับปริมาณน้ำฝนและผลผลิตข้าวในฤดูกาลเพาะปลูกปัจจุบัน แต่ราคาข้าวยังไม่ได้ปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากสต็อกข้าวที่เหลือจากผลผลิตฤดูเก็บเกี่ยวในปีที่แล้วยังคงอยู่ในระดับสูง

สำนักข่าว The Indian Express รายงานว่า การส่งออกข้าวบาสมาดิของอินเดียกำลังเผชิญแรงกดดันอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากความขัดแย้งที่ดำเนินอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันตก (West Asia) ได้ส่งผลกระทบต่อกระแสการค้าไปยังหนึ่งในตลาดส่งออกที่สำคัญที่สุดของประเทศ

ข้อมูลจากกระทรวงพาณิชย์อินเดีย (Ministry of Commerce and Industry of India) ระบุว่า การส่งออกข้าวบาสมาดิของอินเดียในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน 2569 ลดลงเกือบ 24% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยมีมูลค่ารวม 838.34 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจาก 1.11 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยการส่งออกลดลง 27.4% ในเดือนมีนาคม และลดลง 20.9% ในเดือนเมษายน มีสาเหตุสำคัญจากการชะลอตัวของการส่งออกไปยังกลุ่มประเทศอ่าวอาหรับ

ภูมิภาคอ่าวอาหรับถือเป็นตลาดยุทธศาสตร์ของการค้าข้าวบาสมาดิของอินเดีย โดยรองรับปริมาณส่งออกประมาณ 4 ล้านตัน จากปริมาณส่งออกข้าวบาสมาดิรวมทั้งประเทศที่ราว 6 ล้านตันต่อปี ทั้งนี้ ประเทศปลายทางสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย, สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน, สาธารณรัฐอิรัก, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และสาธารณรัฐเยเมน ซึ่งรวมกันคิดเป็นประมาณครึ่งหนึ่งของการส่งออกข้าวบาสมาดิทั้งหมดของอินเดีย

ในช่วงเดือนมีนาคมและเมษายน การส่งออกไปยังอิรัก บาห์เรน อิหร่าน และกาตาร์ ปรับตัวลดลงอย่างรุนแรงในช่วง 50-90% สะท้อนถึงผลกระทบของความไม่มั่นคงในภูมิภาคที่มีต่อห่วงโซ่อุปสงค์และระบบโลจิสติกส์การขนส่งสินค้า

เพื่อลดผลกระทบจากภาวะดังกล่าว ผู้ส่งออกของอินเดียได้พยายามกระจายการส่งออกไปยังตลาดทางเลือกมากขึ้น โดยยอดจำหน่ายไปยังสหราชอาณาจักร (UK) อิตาลี และเนเธอร์แลนด์ ปรับตัวเพิ่มขึ้นในเดือนเมษายน ขณะที่การส่งออกไปยังรัฐสุลต่านโอมาน เพิ่มขึ้นถึง 65% เนื่องจากท่าเรือสำคัญของโอมานส่วนใหญ่อยู่ภายนอกช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ซึ่งได้รับผลกระทบจากความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์น้อยกว่า

นอกจากนี้ ราชอาณาจักรจอร์แดน ยังได้ก้าวขึ้นมาเป็นทั้งตลาดปลายทางและศูนย์กลางการขนส่งต่อ (Transit Hub) ที่สำคัญ โดยในเดือนเมษายน จอร์แดนกลายเป็นผู้นำเข้าข้าวบาสมาดิรายใหญ่อันดับสองของอินเดีย คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 15% ของการส่งออกทั้งหมด รองจากซาอุดีอาระเบีย

อีกหนึ่งตลาดที่ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นคือ สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยการส่งออกข้าวบาสมาดิของอินเดียไปยังจีนขยายตัวอย่างแข็งแกร่ง ยอดส่งออกในเดือนเมษายนเพิ่มขึ้น 155% ขณะที่เดือนมีนาคมเพิ่มขึ้นถึง 200% อย่างไรก็ตาม มูลค่าการส่งออกโดยรวมยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำที่ประมาณ 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน

แม้ว่าตลาดจีนจะมีศักยภาพในการเติบโต แต่ผู้ส่งออกอินเดียกำลังเผชิญข้อจำกัดด้านกฎระเบียบใหม่ หลังจากหน่วยงานกำกับดูแลของจีนปฏิเสธการนำเข้าสินค้าบางล็อต เนื่องจากตรวจพบสารพันธุกรรมดัดแปลง (Genetically Modified Organisms: GMO) ส่งผลให้สำนักงานพัฒนาการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูป (Agricultural and Processed Food Products Export Development Authority: APEDA) ของอินเดียกำหนดมาตรการตรวจสอบ GMO ที่เข้มงวดมากขึ้นก่อนการส่งออก

นักวิเคราะห์มองว่า หากอุปสงค์จากภูมิภาคเอเชียตะวันตกชะลอตัวเป็นระยะเวลานาน อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาคข้าวของอินเดีย โดยเฉพาะในรัฐปัญจาบ (Punjab) และรัฐหaryana (Haryana) ซึ่งเป็นพื้นที่ผลิตข้าวหลักของประเทศและมีสัดส่วนรวมกันเกือบ 70% ของผลผลิตข้าวทั้งหมด

ความกังวลด้านการส่งออกดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกับที่เกษตรกรในทั้งสองรัฐกำลังเผชิญปัญหาการขาดแคลนปุ๋ยตามรายงานข่าว ก่อนเข้าสู่ฤดูเพาะปลูกข้าวนาปี

อีกด้านหนึ่ง สำนักข่าว The Economic Times รายงานเพิ่มเติมว่า การส่งออกข้าวบาสมатиและชาของอินเดียไปยังภูมิภาคเอเชียตะวันตกและหมู่เกาะแปซิฟิก เนื่องจากความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับอิหร่าน ได้ส่งผลกระทบต่อเส้นทางการเดินเรือผ่านช่องแคบฮอร์มุซ

ผู้ส่งออกจำนวนมากได้ระงับการส่งสินค้าใหม่ชั่วคราว อันเนื่องมาจากต้นทุนค่าระวางเรือและค่าเบี้ยประกันภัยที่พุ่งสูงขึ้น ความล่าช้าของเรือขนส่งสินค้า ตลอดจนความไม่แน่นอนด้านการชำระเงินระหว่างประเทศ

ภาวะชะงักงันดังกล่าวกำลังกระทบต่อตลาดสำคัญของทั้งข้าวบาสมатиและชาอินเดีย และอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของผู้ส่งออกอย่างมีนัยสำคัญ หากความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ในภูมิภาคยังคงยืดเยื้อต่อไปในระยะข้างหน้า

สำนักข่าวพลatts (Platts) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ เอสแอนด์พี โกลบอล เอนเนอร์ยี (S&P Global Energy) รายงานว่า ผลผลิตข้าวอินเดียมีแนวโน้มทรงตัวในปีการตลาด 2569/2570 แม้เผชิญความเสี่ยงจากเอลนีโญและราคาปุ๋ยที่ปรับตัวสูงขึ้น โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

- ราคาปุ๋ยที่ปรับตัวสูงขึ้นเป็นภาระทางการคลังของรัฐบาลอินเดีย
- ปริมาณสต็อกข้าวส่วนเกินของอินเดียแตะระดับ 28 ล้านตัน
- ราคาข้าวขาวอินเดียต่ำกว่าข้าวไทย 119 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ผลผลิตข้าวของอินเดียมีแนวโน้มทรงตัวในปีการตลาด 2569/2570 แม้ว่า กรมอุตุนิยมวิทยาอินเดีย (India Meteorological Department: IMD) จะออกคำเตือนเกี่ยวกับปริมาณฝนมรสุมที่อาจต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และราคาปุ๋ยในตลาดโลกที่ปรับตัวสูงขึ้น โดยนายเดฟ การ์ก (Dev Garg) รองประธานสหพันธ์ผู้ส่งออกข้าวอินเดีย (Indian Rice Exporters Federation: IREF) เปิดเผยว่า การคาดการณ์ดังกล่าวมีขึ้นภายหลังจากที่อินเดียมีผลผลิตข้าวเกือบแตะระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 151 ล้านตัน ในปีก่อนหน้า พร้อมกับมีสต็อกข้าวส่วนเกินประมาณ 28 ล้านตัน

กรมอุตุนิยมวิทยาอินเดีย (IMD) คาดการณ์ว่าปริมาณฝนมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในฤดูการปี 2569 จะอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ที่ประมาณ 90% ของค่าเฉลี่ยระยะยาว (Long Period Average)

นายเดฟ การ์ก (Dev Garg) กล่าวว่า การผลิตข้าวของอินเดียกระจายตัวอยู่ทั่วประเทศอย่างสมดุล ซึ่งในอดีตอินเดียเคยเผชิญทั้งการคาดการณ์ฝนตกมากกว่าหรือน้อยกว่าปกติ แต่ผลกระทบต่อผลผลิตข้าวเปลือกโดยรวมมีค่อนข้างจำกัด โดยเมื่อไม่กี่ปีก่อนเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) แต่ท้ายที่สุดก็ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อปริมาณสำคัญต่อการเพาะปลูกข้าว และผลผลิตยังคงขยายตัวต่อเนื่องเมื่อเทียบรายปี

เขากล่าวเพิ่มเติมว่า โครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรของอินเดียได้รับการพัฒนาอย่างดี ดังนั้นภาวะฝนตกต่ำกว่าปกติในระยะสั้นจึงไม่ส่งผลเสียร้ายแรงต่อการเพาะปลูก

การกักขังชี้ให้เห็นว่า รัฐเตลังคานา (Telangana) ซึ่งมีทรัพยากรน้ำอุดมสมบูรณ์ เป็นรัฐที่มีการขยายตัวของการเพาะปลูกข้าวรวดเร็วที่สุดในประเทศ โดยเมื่อปีที่ผ่านมามีผลผลิตข้าวของรัฐเตลังคานาเพิ่มขึ้นถึง 22% และปัจจุบันได้ก้าวขึ้นเป็นรัฐผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ที่สุดของอินเดีย

ราคาปุ๋ยที่สูงขึ้นเป็นภาระของรัฐบาล มากกว่าความเสี่ยงต่อเกษตรกร

ในประเด็นความเสี่ยงจากราคาปุ๋ยที่เพิ่มสูงขึ้น การกระทุ้งว่า ภาคการเพาะปลูกข้าวของอินเดียได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในรูปแบบเงินอุดหนุนอย่างกว้างขวาง โดยภาพรวมแล้ว การปลูกข้าวในอินเดียได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลในระดับสูง

ดังนั้น ปัญหาการค้าปุ๋ยจึงเป็นประเด็นด้านการคลังของรัฐบาลมากกว่าที่จะส่งผลกระทบต่อผลผลิตของเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรยังคงสามารถเข้าถึงปุ๋ยในราคาที่ได้รับการอุดหนุน รัฐบาลอาจต้องรับภาระค่าใช้จ่ายด้านเงินอุดหนุนเพิ่มเติมเท่านั้น

คาดการณ์ความต้องการนำเข้ายังคงแข็งแกร่ง จากความสามารถในการแข่งขันด้านราคา

การกล่าวกันว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญ รวมถึงต้นทุนเชื้อเพลิงและปุ๋ยที่เพิ่มขึ้น จะส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อปากีสถาน ซึ่งเป็นคู่แข่งสำคัญของอินเดียในตลาดส่งออกข้าวโลก และหากพิจารณาในระดับราคาในตลาดโลก ไทยยังคงเป็นผู้ส่งออกที่มีราคาสูงที่สุด ขณะที่อินเดียอยู่ในตำแหน่งที่สามารถแข่งขันด้านราคาได้ดีที่สุดในขณะนี้

เขาเชื่อว่าในช่วงหลายเดือนข้างหน้า ข้าวอินเดียจะยังคงเป็นทางเลือกที่มีความสามารถในการแข่งขันสูงที่สุดในตลาดโลก โดยศักยภาพด้านการแข่งขันของการส่งออกข้าวอินเดีย ประกอบกับความริเริ่มต่างๆ เช่น การจัดการประชุม ปีไออาร์ซี 2026 (BIRC 2026) กำลังช่วยสนับสนุนแนวโน้มเชิงบวกของอุตสาหกรรม

ตามการประเมินผลกระทบหลังการประชุมโดยบริษัท อีวาย (EY) พบว่า การประชุม ปีไออาร์ซี 2025 (BIRC 2025) ได้รับการยอมรับว่าเป็นหนึ่งในการประชุมด้านข้าวที่ใหญ่ที่สุดของโลก ทั้งในด้านจำนวนผู้เข้าร่วมและขนาดของงาน โดยเวทีดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการส่งออกข้าวของอินเดีย โดยเฉพาะเมื่อคู่แข่งหลายประเทศไม่มีการจัดกิจกรรมในลักษณะเดียวกัน

จากความสำเร็จของ BIRC 2025 และการจัดงาน BIRC 2026 ที่กำหนดขึ้นในช่วงปลายเดือนตุลาคม จึงคาดว่า การส่งออกข้าวของอินเดียจะมีความแข็งแกร่งมากขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี 2569

ตลาดทางเลือกมีแนวโน้มกลับมาซื้อข้าวอินเดียมากขึ้น

นายการค้าคาดการณ์ว่า ตลาดทางเลือกสำคัญ เช่น มาเลเซีย จะกลับมานำเข้าข้าวจากอินเดียเพิ่มขึ้น ขณะที่ในปัจจุบันตลาดแอฟริกาซื้อข้าวอยู่ในระดับสูง และหลายประเทศมีปริมาณสำรองเพียงพอ ในช่วงสองปีที่ผ่านมา แอฟริกาจึงไม่ใช่ตลาดเป้าหมายหลัก ขณะที่ตลาดทางเลือกอย่างมาเลเซียและอินโดนีเซีย ก็ไม่ได้ซื้อข้าวจากอินเดียในปริมาณมากเช่นในอดีต

อย่างไรก็ตาม เขากล่าวว่า ในตลาดแอฟริกา ข้าวอินเดียยังสามารถจำหน่ายได้ในระดับราคาพรีเมียม แม้ว่าตามข้อกำหนดทางเทคนิคแล้ว ข้าวไทยจะมีคุณลักษณะดีกว่า แต่เมื่อผ่านกระบวนการหุงต้มแล้ว ผู้บริโภคในแอฟริกายังคงนิยมข้าวอินเดียมากกว่า

เขากล่าวเพิ่มเติมว่า ในปีนี้ เนื่องจากราคาข้าวของประเทศคู่แข่งอยู่ในระดับสูงกว่าข้าวอินเดียมาก จึงคาดว่าตลาดเหล่านี้จะกลับมาซื้อข้าวอินเดียอีกครั้ง โดยคาดว่าผู้ซื้อจะหันมาเลือกข้าวอินเดียมากขึ้น เพราะต้องการข้าวที่มีราคาประหยัด โดยเฉพาะหากส่วนต่างราคาระหว่างข้าวอินเดียบกับข้าวไทยสูงกว่า 50-60 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

แพลตฟอร์มประเมินราคาข้าวขาวหัก 5% ของอินเดีย (India 5% White Rice) ณ วันที่ 5 มิถุนายน 2569 อยู่ที่ 341 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันแบบ FOB เพิ่มขึ้น 5 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันจากเดือนก่อนหน้า และยังต่ำกว่าราคาข้าวขาวหัก 5% ของไทยถึง 119 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

อินเดียมุ่งเสริมความแข็งแกร่งในตลาดข้าวโลก

นายการค้าระบุว่า ความพยายามของรัฐบาลอินเดียในการส่งเสริมข้าวสายพันธุ์คุณภาพสูงของประเทศ จะช่วยให้อินเดียสามารถเพิ่มส่วนแบ่งตลาดจากประเทศคู่แข่งได้ในอนาคต โดยหน่วยงานส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของอินเดีย (Agricultural and Processed Food Products Export Development Authority: APEEDA) ได้ทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรมอย่างใกล้ชิด ทั้งการปรับปรุงขั้นตอนการส่งออกให้สะดวก

ขึ้น และการลงทุนในกิจกรรมส่งเสริมการค้า เช่น BIRC 2026 ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างสถานะของอินเดียในตลาดข้าวโลกในระยะยาว

นอกจากนี้ อินเดียยังได้ดำเนินโครงการคัดเลือกสายพันธุ์ข้าวที่สามารถใช้ทดแทนข้าวในเมนูอาหารของประเทศต่างๆ ได้ ซึ่งอินเดียได้ระบุตลาดเป้าหมาย 26 ประเทศ ซึ่งปัจจุบันนำเข้าข้าวจากคู่แข่งของอินเดียคิดเป็นมูลค่าประมาณ 160,000 ล้านบาทปีอินเดีย โดยกำลังดำเนินการความพยายามอย่างจริงจังเพื่อขยายส่วนแบ่งตลาดในประเทศที่ยังไม่ใช้ฐานลูกค้าหลักของอินเดีย

ความเสี่ยงต่อการส่งออกข้าวอินเดียยังคงมีอยู่

นายการ์กมองว่า โอกาสที่รัฐบาลอินเดียจะเข้ามาแทรกแซงตลาดข้าวเพิ่มเติมมีค่อนข้างต่ำ เนื่องจากประเทศมีสต็อกข้าวส่วนเกินในระดับสูง ซึ่งเมื่อพิจารณาว่าอินเดียมีสต็อกส่วนเกินอยู่ถึง 27-28 ล้านตัน ในปัจจุบันจึงมีความเป็นไปได้น้อยมากที่รัฐบาลจะเข้ามาแทรกแซงตลาดเพิ่มเติม

เขาระบุว่า ในช่วงต้นปี รัฐบาลเคยประเมินผลผลิตข้าวและข้าวเปลือกไว้ที่ 156 ล้านตัน ก่อนจะปรับลดลงเหลือ 153 ล้านตัน ในเวลาต่อมา ตัวเลขที่ปรับลดลงแล้วยังคงสูงกว่าระดับผลผลิตปัจจุบันซึ่งอยู่ที่ประมาณ 151 ล้านตัน และเมื่อประเทศมีสต็อกส่วนเกินจำนวนมากอยู่แล้ว แม้ผลผลิตจะเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ก็จะไม่เพิ่มความท้าทายในการบริหารจัดการและระบายสต็อกส่วนเกินเหล่านี้ ดังนั้น การเพิ่มขึ้นของผลผลิตในอนาคตอาจยิ่งเพิ่มแรงกดดันต่อการระบายสินค้าคงคลังที่มีอยู่

อย่างไรก็ตาม นายการ์กมองว่า ความเสี่ยงที่สำคัญที่สุดต่อการส่งออกข้าวอินเดียในขณะนี้ ไม่ได้อยู่ที่ผลผลิต แต่เป็นความผันผวนของต้นทุนการขนส่งระหว่างประเทศ ค่าเบี้ยประกันภัย และกฎระเบียบด้านความปลอดภัยอาหารของประเทศผู้นำเข้า

นายการ์กกล่าวสรุป โดยยกตัวอย่างกรณีในอดีตที่ประเทศแอลจีเรีย ได้เปลี่ยนแปลงกฎระเบียบด้านความมั่นคงทางอาหารอย่างกะทันหัน ส่งผลให้สินค้าส่งออกจำนวนมากไม่สามารถส่งมอบได้ตามแผน ซึ่งภาคอาหารเป็นภาคส่วนที่มีความอ่อนไหวสูง จึงมักได้รับอิทธิพลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและกลุ่มผลประโยชน์หลากหลายฝ่าย ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายและกฎระเบียบได้อย่างมีนัยสำคัญ

สำนักข่าวรอยเตอร์ส (Reuters) รายงานโดยอ้างข้อมูลจาก กรมอุตุนิยมวิทยาอินเดีย (India Meteorological Department: IMD) ว่า อินเดียมีแนวโน้มเผชิญกับปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ในระดับปานกลางถึงรุนแรงในช่วงฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกันยายน 2569 พัฒนาการดังกล่าวได้เพิ่มความกังวลเกี่ยวกับการกระจายตัวและความเพียงพอของปริมาณน้ำฝนทั่วประเทศ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตรในประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลก

ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) คือภาวะที่อุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกเขตร้อนตอนกลางและตะวันออก (Equatorial Pacific Ocean) สูงกว่าค่าเฉลี่ยตามธรรมชาติเป็นระยะๆ โดยทั่วไป เอลนีโญมักมีความสัมพันธ์กับการอ่อนกำลังของฤดูมรสุมในอินเดีย ซึ่งเป็นแหล่งน้ำหลักสำหรับภาคการเกษตรของประเทศ

แม้ว่าผลกระทบของเอลนีโญจะมีความแตกต่างกันในแต่ละปี แต่เหตุการณ์เอลนีโญที่มีความรุนแรงมักเพิ่มความเสี่ยงต่อภาวะฝนตกต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ส่งผลกระทบต่อการเพาะปลูกและการเจริญเติบโตของพืชเศรษฐกิจสำคัญหลายชนิด ได้แก่ ข้าว (Rice) พืชตระกูลถั่ว (Pulses) พืชน้ำมัน (Oilseeds) อ้อย (Sugarcane)

ภาคเกษตรกรรมของอินเดียยังคงพึ่งพาปริมาณน้ำฝนจากฤดูมรสุมเป็นอย่างมาก ดังนั้นความผันผวนของสภาพอากาศจึงอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตรและความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ

กรมอุตุนิยมวิทยาอินเดีย (IMD) ยังระบุเพิ่มเติมว่า ปรากฏการณ์ไดโพลมหาสมุทรอินเดีย (Indian Ocean Dipole: IOD) มีแนวโน้มอยู่ในภาวะเป็นกลาง (Neutral Conditions) ตลอดช่วงเวลาที่เหลือของฤดูมรสุมปีนี้ ซึ่ง IOD ถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยภูมิอากาศสำคัญที่มีอิทธิพลต่อปริมาณฝนในอนุทวีปอินเดีย (Indian Subcontinent)

ในอดีต หาก IOD อยู่ในภาวะบวก (Positive IOD) มักสามารถช่วยเพิ่มปริมาณฝนในหลายพื้นที่ของอินเดีย และมีบทบาทในการลดทอนผลกระทบด้านลบของเอลนีโญต่อฤดูมรสุมได้บางส่วน

นักอุตุนิยมวิทยาระบุว่า หาก IOD เปลี่ยนเข้าสู่ภาวะบวกในช่วงปลายฤดูกาล ก็อาจช่วยสนับสนุนปริมาณฝนในบางภูมิภาคของประเทศ และบรรเทาผลกระทบจากเอลนีโญได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ภายใต้การคาดการณ์ล่าสุดที่ IOD จะยังคงอยู่ในภาวะเป็นกลาง โอกาสที่จะมีปัจจัยมาชดเชยผลกระทบจากเอลนีโญจึงอาจมีอยู่อย่างจำกัด

แนวโน้มสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปกำลังได้รับการติดตามอย่างใกล้ชิดจากทั้งผู้กำหนดนโยบายหน่วยงานด้านการเกษตร และผู้มีส่วนร่วมในตลาดสินค้าเกษตร เนื่องจากประสิทธิภาพของฤดูมรสุมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ ผลผลิตอาหารของประเทศ รายได้ของประชากรในชนบท ระดับเงินเฟ้อด้านอาหาร และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยรวมของอินเดีย

อินเดียเป็นทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศภายในประเทศจึงมีนัยสำคัญต่อสมดุลอุปสงค์และอุปทานข้าวในตลาดโลก

สำหรับตลาดข้าวโดยเฉพาะ นักวิเคราะห์หามองว่า หากปริมาณฝนมรสุมอ่อนแอกว่าที่คาดเป็นระยะเวลานาน อาจส่งผลกระทบต่อแนวโน้มการผลิตข้าวของอินเดียในหลายมิติ ได้แก่ การลดลงของพื้นที่เพาะปลูกในบางภูมิภาค การชะลอตัวของผลผลิตต่อไร่ ปริมาณข้าวที่เข้าสู่ระบบบัญชีของภาครัฐ ปริมาณสต็อกสำรองเพื่อความมั่นคงทางอาหาร ศักยภาพการส่งออกในระยะถัดไป

อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากยังคงมองว่า อินเดียมีโครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทานและระบบการเกษตรที่พัฒนาอย่างมากเมื่อเทียบกับในอดีต ซึ่งอาจช่วยลดผลกระทบจากภาวะฝนตกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยได้บางส่วน นอกจากนี้ ประเทศยังมีสต็อกข้าวส่วนเกินในระดับสูงจากผลผลิตที่แข็งแกร่งในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งช่วยเสริมความมั่นคงด้านอุปทานในระยะสั้น

ด้านสำนักข่าวบลูมเบิร์ก (Bloomberg) รายงานโดยอ้างอิงข้อมูลจาก กรมอุตุนิยมวิทยาอินเดีย (India Meteorological Department: IMD) ว่า อินเดียได้รับปริมาณฝนสะสมจากฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ปี 2569 จนถึงวันที่ 12 มิถุนายน อยู่ที่ 33.4 มิลลิเมตร ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยปกติที่ 45 มิลลิเมตร ประมาณ 26%

ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า แม้ฤดูมรสุมของอินเดียจะเริ่มต้นเร็วกว่าปกติในปี นี้ แต่ปริมาณฝนที่เกิดขึ้นจริงในช่วงแรกของฤดูกาลยังต่ำกว่าระดับที่ควรจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้เกิดความกังวลต่อแนวโน้มการเพาะปลูกพืชฤดูฝนและผลผลิตทางการเกษตรในระยะต่อไป

ฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (South-West Monsoon) ถือเป็นระบบภูมิอากาศที่มีความสำคัญสูงสุดต่อภาคเกษตรกรรมของอินเดีย โดยเป็นแหล่งที่มาของปริมาณน้ำฝนประมาณ 70% ของปริมาณน้ำฝนทั้งปีของประเทศ

ในปี 2569 ฤดูมรสุมได้เริ่มต้นอย่างเป็นทางการเหนือรัฐเกรละ (Kerala) เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม ซึ่งเร็วกว่าวันเริ่มต้นตามปกติที่มักอยู่ในวันที่ 1 มิถุนายน โดยปกติแล้ว มรสุมจะค่อยๆ เคลื่อนตัวจากภาคใต้ขึ้นสู่ภูมิภาคต่างๆ ของประเทศตลอดเดือนมิถุนายน ก่อนจะปกคลุมพื้นที่ทั่วอินเดียภายในช่วงต้นเดือนกรกฎาคม แม้ว่าการมาถึงของมรสุมในปีนี้จะเร็วกว่าค่าเฉลี่ย แต่ปริมาณฝนสะสมกลับยังไม่สามารถตามทันระดับปกติได้

ข้อมูลของกรมอุตุนิยมวิทยาอินเดีย (IMD) ระบุว่า พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ภูมิภาคอินเดียตอนกลาง (Central India) โดยปริมาณฝนในพื้นที่ดังกล่าวต่ำกว่าระดับปกติถึง 50%

สถานการณ์ดังกล่าวได้เพิ่มความกังวลเกี่ยวกับการเพาะปลูกพืชฤดูคาริฟ (Kharif Crops) ซึ่งเป็นพืชหลักที่ปลูกในช่วงฤดูมรสุมและพึ่งพาปริมาณน้ำฝนตามธรรมชาติเป็นสำคัญ ซึ่งพืชคาริฟที่สำคัญของอินเดีย ได้แก่ ข้าว (Rice) ข้าวโพด (Maize) ถั่วต่าง ๆ (Pulses) พืชน้ำมัน (Oilseeds) ฝ้าย (Cotton) อ้อย (Sugarcane)

หากฝนยังคงตกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยต่อเนื่อง อาจส่งผลกระทบต่อการเริ่มเพาะปลูกในช่วงเวลาที่เหมาะสม และกระทบต่อศักยภาพการผลิตในฤดูเก็บเกี่ยวปลายปี ในทางตรงกันข้าม พื้นที่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศ (Northwestern India) กลับได้รับปริมาณฝนสูงกว่าค่าเฉลี่ย ความแตกต่างดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะการกระจายตัวของฝนที่ไม่สม่ำเสมอในช่วงเริ่มต้นฤดูมรสุมปีนี้

นักอุตุนิยมวิทยาระบุว่า แม้ปริมาณฝนรวมของประเทศจะมีความสำคัญ แต่การกระจายตัวของฝนในแต่ละภูมิภาคก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกหลักจำนวนมากจำเป็นต้องได้รับฝนในช่วงเวลาที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการเพาะปลูกและการเจริญเติบโตของพืช

ข้อมูลปริมาณฝนสะสมรายฤดูกาลของกรมอุตุนิยมวิทยาอินเดียกำลังได้รับการติดตามอย่างใกล้ชิดจากทั้งภาครัฐ นักวิเคราะห์ตลาดสินค้าเกษตร และผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทานอาหาร เนื่องจากความคืบหน้าและการกระจายตัวของฤดูมรสุมมีอิทธิพลโดยตรงต่อปริมาณผลผลิตทางการเกษตร ระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำและแหล่งชลประทาน ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ระดับราคาสินค้าอาหาร รวมถึงอัตราเงินเฟ้อด้านอาหาร

อินเดียในฐานะผู้ผลิตและผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก มีบทบาทสำคัญต่อเสถียรภาพของตลาดข้าวโลก ดังนั้นความเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศภายในประเทศจึงมีผลต่อแนวโน้มอุปทานและราคาสินค้าเกษตรในระดับสากล

ผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิอากาศชี้ว่า ภาวะฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในช่วงต้นฤดูมรสุมไม่ได้หมายความว่าผลผลิตทางการเกษตรจะได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งในหลายปีที่ผ่านมา อินเดียเคยเผชิญภาวะฝนต่ำกว่าปกติในช่วงต้นฤดูกาล ก่อนที่ปริมาณฝนจะเพิ่มขึ้นในช่วงเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม ส่งผลให้ปริมาณฝนสะสมทั้งฤดูกาลกลับมาใกล้เคียงค่าเฉลี่ยได้

อย่างไรก็ตาม หากการขาดแคลนฝนยังคงยืดเยื้อต่อไปอีกหลายสัปดาห์ ความเสี่ยงต่อการเพาะปลูกและผลผลิตของพืชฤดูคาริฟจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ตามรายงานของสำนักข่าว The Economic Times ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ที่กำลังก่อตัวขึ้นในมหาสมุทรแปซิฟิก (Pacific Ocean) กำลังสร้างความกังวลอย่างมากต่อภาคเกษตรกรรมของอินเดียในฤดูเพาะปลูกคาริฟ (Kharif Season) ปี 2569 โดยการคาดการณ์ที่อ้างอิงข้อมูลจากองค์การอุตุนิยมวิทยาโลก (World Meteorological Organization: WMO) ระบุว่า ภาวะเอลนีโญอาจส่งผลให้มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ของอินเดียอ่อนกำลังลง ซึ่งจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการชะลอตัวของผลผลิตทางการเกษตร การเร่งตัวของเงินเฟ้อด้านอาหาร และแรงกดดันต่อรายได้ของประชากรในภาคชนบท

ภาคการเกษตรของอินเดียยังคงพึ่งพาปริมาณน้ำฝนจากฤดูมรสุมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงฤดูคาริฟ ซึ่งเป็นฤดูกาลเพาะปลูกสำคัญของพืชเศรษฐกิจหลายชนิด ได้แก่ ข้าว พืชตระกูลถั่ว พืชน้ำมัน ข้าวโพด ฝ้าย และธัญพืชขนาดเล็กหรือมิลเล็ต (Millets)

แม้ว่าฤดูมรสุมในปีนี้จะเดินทางเข้าสู่รัฐเกรละ (Kerala) ช้ากว่าค่าเฉลี่ยเพียง 3 วัน แต่หน่วยงานด้านอุตุนิยมวิทยาได้เตือนว่า ปริมาณฝนตลอดฤดูมรสุมปี 2569 อาจอยู่ในระดับต่ำที่สุดในรอบ 11 ปี โดยคาดว่าจะมีปริมาณฝนเพียงประมาณร้อยละ 90 ของค่าเฉลี่ยระยะยาว (Long-Period Average)

ประเด็นที่ได้รับความกังวลมากที่สุดคือผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร โดยข้อมูลการศึกษาทางประวัติศาสตร์ชี้ให้เห็นว่า ในช่วงปีที่เกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ ผลผลิตพืชฤดูคาร์พิกมักปรับตัวลดลงอย่างมีนัยสำคัญ งานวิจัยของสภาวิจัยการเกษตรแห่งอินเดีย (Indian Council of Agricultural Research: ICAR) พบว่า ผลผลิตข้าวเปลือกลดลงมากกว่าร้อยละ 10 ในหลายสิบเขตการปกครองระหว่างเหตุการณ์เอลนีโญในอดีต ขณะที่พืชสำคัญอื่นๆ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง และลูกเดือยมุก (Pearl Millet) ต่างได้รับผลกระทบด้านผลผลิตอย่างเด่นชัดเช่นกัน

นอกจากนี้ รัฐผู้ผลิตข้าวรายสำคัญของประเทศ ได้แก่ รัฐอานธรประเทศ (Andhra Pradesh) รัฐโอดิศา (Odisha) รัฐพิหาร (Bihar) รัฐฉัตตีสครห์ (Chhattisgarh) รัฐมหาราษฏระ (Maharashtra) รัฐอุตตรประเทศ (Uttar Pradesh) และรัฐฌาร์ขัณฑ์ (Jharkhand) ล้วนถูกจัดอยู่ในกลุ่มพื้นที่ที่มีความเปราะบางต่อผลกระทบจากเอลนีโญมากที่สุด

การลดลงของผลผลิตทางการเกษตรอาจส่งผลกระทบต่อระดับราคาอาหาร โดยเฉพาะสินค้าอุปโภคบริโภคพื้นฐาน เช่น พืชตระกูลถั่ว ข้าว และน้ำมันบริโภค ซึ่งมีแนวโน้มเผชิญแรงกดดันด้านราคาเพิ่มขึ้น ธนาคารกลางอินเดีย (Reserve Bank of India: RBI) ได้ออกมาเตือนแล้วว่า หากฤดูมรสุมอ่อนแอกว่าที่คาดการณ์ไว้ อัตราเงินเฟ้อด้านอาหารอาจกลับมาปรับตัวสูงขึ้นอีกครั้ง แม้ว่าปัจจุบันแรงกดดันด้านราคาสินค้าโดยรวมจะเริ่มชะลอลงแล้วก็ตาม

ขณะเดียวกัน การชะลอตัวของผลผลิตภาคเกษตรยังมีแนวโน้มกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรและประชาชนในชนบท ส่งผลให้กำลังซื้อในภูมิภาคชนบทอ่อนแอลง ซึ่งอาจกระทบต่อความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคเครื่องจักรกลการเกษตร และภาคธุรกิจอื่น ๆ ที่พึ่งพากิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ชนบท

เพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว รัฐบาลอินเดียได้เรียกร้องให้รัฐบาลระดับรัฐต่างๆ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเพาะปลูกพืชที่ทนทานต่อภาวะขาดแคลนน้ำ เช่น พืชตระกูลถั่วและพืชน้ำมัน พร้อมทั้งจัดทำแผนรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินในระดับเขตการปกครองอย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐยังได้เร่งผลักดันการใช้พันธุ์พืชอายุสั้นที่สามารถเก็บเกี่ยวได้รวดเร็ว รวมถึงส่งเสริมแนวทางการทำเกษตรที่มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate-Resilient Farming Practices) เพื่อช่วยลดผลกระทบจากปริมาณน้ำฝนที่อาจต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในฤดูกาลเพาะปลูกปีนี้

โดยภาพรวม ความเสี่ยงจากปรากฏการณ์เอลนีโญในปี 2569 ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงภาคเกษตรกรรมของอินเดียเท่านั้น แต่ยังสามารถส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ต่อภาวะเงินเฟ้อ ความสามารถในการใช้จ่ายของครัวเรือนในชนบท และแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะต่อไป หากปริมาณฝนในช่วงฤดูมรสุมลดลงต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้จะมีนัยสำคัญ

สำนักข่าว The Hindu BusinessLine รายงานว่า องค์กรพัฒนาและส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของอินเดีย (Agricultural and Processed Food Products Export Development Authority: APEDA) ได้ประกาศใช้ระเบียบปฏิบัติมาตรฐาน (Standard Operating Procedure: SOP) ฉบับใหม่สำหรับการส่งออกข้าวไปยังประเทศจีนหลังจากทางการจีนปฏิเสธการนำเข้าข้าวที่ไม่ใช่ข้าวบาสมัติ (Non-Basmati

Rice) จากอินเดียหลายล็อต โดยอ้างเหตุผลเกี่ยวกับการตรวจพบการปนเปื้อนของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (Genetically Modified Organisms: GMO)

มาตรการดังกล่าวเริ่มมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2569 โดย APEDA มีเป้าหมายในการรักษาฐานตลาดในประเทศเพื่อนบ้านที่มีศักยภาพสูงแห่งนี้ ซึ่งยังคงมีความต้องการนำเข้าข้าวหัก (Broken Rice) จากอินเดียในระดับที่แข็งแกร่ง การดำเนินการดังกล่าวยังสะท้อนถึงความพยายามของหน่วยงานในการลดผลกระทบต่อภาคการส่งออกข้าวของอินเดีย ท่ามกลางภาวะที่ปริมาณการส่งออกไปยังบางประเทศในทวีปแอฟริกา มีแนวโน้มชะลอตัวลง

ทั้งนี้ การกำหนดมาตรการใหม่เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดด้านสุขอนามัยของจีน โดยในหนังสือแจ้งลงวันที่ 8 มิถุนายน 2569 นางวินิตา สุธันชู (Vinita Sudhanshu) ผู้จัดการทั่วไปขององค์การพัฒนาและส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูป (APEDA) ระบุว่า เพื่อให้การส่งออกข้าวไปยังประเทศจีนเป็นไปตามข้อกำหนดด้านมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Requirements: SPS) อย่างเคร่งครัด หน่วยงานได้จัดทำขั้นตอนปฏิบัติและแนวทางการดำเนินงานฉบับใหม่ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ส่งออกและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

เธอกล่าวว่า ระเบียบปฏิบัติดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้กับคำขอรับรอง RCAC (Registration of Overseas Food Production Enterprises in China) ทุกฉบับที่ APEDA ได้รับตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายนเป็นต้นไป และจะครอบคลุมข้าวทุกล็อตที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งออกไปยังประเทศจีน

นอกจากนี้ APEDA ยังได้กำชับให้ผู้ประกอบการส่งออกปฏิบัติตามข้อกำหนดและมาตรฐานที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันปัญหาการปฏิเสธสินค้า ณ ด่านนำเข้าของจีน และรักษาความน่าเชื่อถือของข้าวอินเดียในตลาดจีนในระยะยาว

การออกมาตรการดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของตลาดจีนต่ออุตสาหกรรมข้าวอินเดีย โดยเฉพาะในช่วงที่ผู้ส่งออกกำลังเผชิญความท้าทายจากการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นในตลาดโลก และความผันผวนของอุปสงค์จากตลาดนำเข้าหลายภูมิภาคทั่วโลก

สำนักข่าวฮินดูสถาน ไทมส์ (The Hindustan Times) รายงานว่า การขยายตัวอย่างต่อเนื่องของการเพาะปลูกข้าวลูกผสม (Hybrid Paddy) ในรัฐปัญจาบ (Punjab) ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวสำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของอินเดียกำลังก่อให้เกิดความกังวลเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับคุณภาพข้าวและประสิทธิภาพของระบบรับซื้อผลผลิตภาครัฐ ก่อนเข้าสู่ฤดูกาลการตลาดข้าวรอบใหม่

แม้ว่าข้าวลูกผสมจะได้รับความนิยมมากขึ้นจากเกษตรกร เนื่องจากมีศักยภาพในการให้ผลผลิตต่อไร่สูงกว่าพันธุ์ทั่วไป แต่ผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการโรงสีข้าวเตือนว่า ข้าวประเภทดังกล่าวมีแนวโน้มก่อให้เกิดสัดส่วนข้าวหักในกระบวนการสีที่สูงกว่ามาตรฐานที่ภาครัฐกำหนด ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานข้าวและระบบจัดซื้อของรัฐบาลกลาง

ข้อมูลจาก มหาวิทยาลัยเกษตรปัญจาบ (Punjab Agricultural University: PAU) และผู้ประกอบการโรงสีข้าวระบุว่า ข้าวลูกผสมสามารถก่อให้เกิดข้าวหัก (Broken Rice) ในกระบวนการสีได้สูงถึง 40-50% ซึ่งระดับดังกล่าวสูงกว่ามาตรฐานที่ องค์การอาหารแห่งอินเดีย (Food Corporation of India: FCI) กำหนดไว้ที่ไม่เกิน 25% สำหรับข้าวที่เข้าสู่ระบบรับซื้อและสำรองอาหารของรัฐบาล

ผู้เชี่ยวชาญระบุว่า หากสัดส่วนข้าวหักสูงเกินเกณฑ์ที่กำหนด โรงสีข้าวอาจเผชิญกับการถูกหักมูลค่าผลผลิต การปฏิเสธรับมอบสินค้า ต้นทุนทางการเงินที่เพิ่มขึ้น รวมถึงความเสี่ยงต่อผลประกอบการของโรงสีที่เข้าร่วมโครงการจัดหาข้าวให้รัฐบาลกลาง สถานการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อทั้งภาคการผลิต การแปรรูป และระบบบริหารสต็อกข้าวของประเทศ

มหาวิทยาลัยเกษตรปัญญา (PAU) ยังคงสนับสนุนการใช้พันธุ์ข้าวที่ไม่ใช่ลูกผสม (Non-Hybrid Varieties) ซึ่งได้รับการแนะนำอย่างเป็นทางการจากสถาบัน โดย PAU ระบุว่า พันธุ์ข้าวดังกล่าวสามารถให้ผลผลิตในระดับที่แข่งขันได้ ขณะเดียวกันยังมีข้อได้เปรียบสำคัญ ได้แก่ คุณภาพการสีข้าวที่ดีกว่า สัดส่วนข้าวเต็มเมล็ดสูงกว่า สัดส่วนข้าวหักต่ำกว่า ต้นทุนเมล็ดพันธุ์ต่ำกว่า

จากมุมมองของนักวิชาการ การรักษาสมดุลระหว่างผลผลิตและคุณภาพถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อความยั่งยืนของระบบรับซื้อข้าวของประเทศในระยะยาว

อย่างไรก็ตาม เกษตรกรจำนวนมากมีมุมมองที่แตกต่างออกไป พวกเขาให้เหตุผลว่า แม้ข้าวลูกผสมจะมีต้นทุนเมล็ดพันธุ์สูงกว่าและอาจเผชิญความเสี่ยงจากการถูกหักราคาหรือการลดมูลค่าในระบบรับซื้อ แต่ผลผลิตต่อไร่ที่สูงขึ้นสามารถช่วยชดเชยต้นทุนดังกล่าวได้ ในภาวะที่ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรจำนวนมากจึงมองว่าการเพิ่มผลผลิตเป็นแนวทางสำคัญในการรักษาระดับรายได้และความสามารถในการทำกำไร

การขยายพื้นที่ปลูกข้าวลูกผสมในรัฐปัญจาบได้จุดประกายการถกเถียงครั้งใหม่ระหว่างสองเป้าหมายสำคัญของภาคเกษตรกรรมอินเดีย ได้แก่ การเพิ่มรายได้และผลตอบแทนของเกษตรกรผ่านผลผลิตที่สูงขึ้น การรักษามาตรฐานคุณภาพข้าวสำหรับระบบจัดซื้อและสำรองอาหารของภาครัฐ

นักวิเคราะห์มองว่า หากแนวโน้มการปลูกข้าวลูกผสมยังคงขยายตัวต่อเนื่อง ขณะที่คุณภาพการสีข้าวยังไม่สามารถปรับปรุงได้เพียงพอ อาจส่งผลให้เกิดแรงกดดันต่อระบบจัดซื้อข้าวของรัฐบาลในฤดูกาลรับซื้อที่จะมาถึง

ผู้เชี่ยวชาญประเมินว่า รัฐปัญจาบอาจเผชิญความท้าทายเพิ่มขึ้นในฤดูกาลรับซื้อข้าวรอบใหม่ หากไม่มีการพัฒนาพันธุ์ข้าวลูกผสมที่ให้คุณภาพการสีดีขึ้น หรือไม่มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การรับซื้อของภาครัฐให้สอดคล้องกับลักษณะของผลผลิตที่เปลี่ยนแปลงไป ประเด็นดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากรัฐปัญจาบถือเป็นหนึ่งในฐานการผลิตข้าวหลักของอินเดีย และมีบทบาทสำคัญต่อโครงการจัดซื้อข้าวเพื่อความมั่นคงทางอาหารของรัฐบาลกลาง

ที่มา *Oryza.com*

บังคลาเทศ

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 11 มิถุนายน 2569 ที่ผ่านมา รัฐบาลบังคลาเทศ ได้เสนอปรับลดอัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax) สำหรับการค้าข้าวลงเหลือ 0.5% จากอัตราสูงสุดเดิมที่ 5% ภายใต้กรอบประมาณการงบประมาณสำหรับปีงบประมาณใหม่ ซึ่งจะเริ่มต้นในเดือนกรกฎาคมนี้

มาตรการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยลดต้นทุนในห่วงโซ่อุปทานข้าว สนับสนุนการรักษาระดับราคาสินค้าอาหารให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม และบรรเทาแรงกดดันด้านเงินเฟ้อ (Inflationary Pressures) ที่ส่งผลกระทบต่อค่าครองชีพของผู้บริโภค

ข้อเสนอการปรับลดภาษีดังกล่าวสะท้อนถึงความพยายามของรัฐบาลบังกลาเทศในการใช้มาตรการทางการคลังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของตลาดสินค้าเกษตร ควบคู่ไปกับการดูแลเสถียรภาพด้านราคาอาหาร ซึ่งยังคงเป็นหนึ่งในประเด็นสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศในช่วงที่ประชาชนเผชิญกับภาวะค่าครองชีพที่อยู่ในระดับสูง

สำนักข่าวโซมอย นิวส์ (Somoy News) รายงานโดยอ้างอิงข้อมูลจากภาครัฐว่า ผลผลิตข้าวเปลือกโบโร (Boro Paddy) ของบังกลาเทศในปี 2569 มีปริมาณรวมอยู่ที่ 32.71 ล้านตัน แม้ว่าพื้นที่เพาะปลูกบางส่วนในเขตลุ่มน้ำฮาออร์ (Haor Region) จะได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์น้ำท่วมฉับพลันก็ตาม

ผลผลิตที่อยู่ในระดับสูงดังกล่าวถือเป็นสัญญาณเชิงบวกต่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศ และสะท้อนถึงความสามารถในการรักษาระดับการผลิตข้าวของภาคเกษตรกรรมบังกลาเทศภายใต้สภาวะความท้าทายจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เพื่อบรรเทาผลกระทบต่อเกษตรกรที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย รัฐบาลบังกลาเทศได้ดำเนินมาตรการรับซื้อข้าวเปลือกและข้าวสารในพื้นที่ฮาออร์ตั้งแต่วันที่ 3 พฤษภาคม 2569 โดยเปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถนำผลผลิตที่เก็บเกี่ยวแล้วมาอบแห้งหรือผึ่งแห้งในสถานที่ของภาครัฐ ก่อนจำหน่ายเข้าสู่ระบบรับซื้อของรัฐบาลโดยตรง

มาตรการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อช่วยลดความสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว เพิ่มช่องทางการตลาดให้แก่เกษตรกร และสร้างหลักประกันด้านรายได้ในช่วงที่หลายพื้นที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม

นอกจากนี้ โครงการดังกล่าวยังมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ผู้ประกอบการโรงสีเอกชนเข้ามารับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรมากขึ้น ส่งผลให้การเข้าถึงตลาดของเกษตรกรดีขึ้น และช่วยรักษาเสถียรภาพของราคาข้าวภายในประเทศในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

ควบคู่กันนั้น รัฐบาลยังได้ขยายมาตรการช่วยเหลือประชาชนผ่านโครงการจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค ราคาพิเศษในตลาดเปิด (Open Market Sale: OMS) ใน 6 เขตการปกครองของพื้นที่ฮาออร์ โดยจัดจำหน่ายข้าวสารและแป้งในราคาที่ได้รับการอุดหนุนจากภาครัฐ เพื่อช่วยลดภาระค่าครองชีพของครัวเรือนกลุ่มเปราะบาง และประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์น้ำท่วม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังได้รับคำสั่งให้จัดลำดับความสำคัญแก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยในการเข้าร่วมโครงการรับซื้อผลผลิตของรัฐบาล เพื่อให้การช่วยเหลือเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ข้าวโบโรถือเป็นพืชข้าวที่มีความสำคัญสูงสุดต่อระบบอาหารของบังกลาเทศ โดยเป็นแหล่งผลผลิตข้าวที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ และเป็นรากฐานสำคัญของอุปทานข้าวในแต่ละปี เนื่องจากให้ผลผลิตในสัดส่วนสูงที่สุดเมื่อเทียบกับฤดูเพาะปลูกประเภทอื่น

แม้ว่าบังกลาเทศจะเป็นผู้ผลิตข้าวรายใหญ่อันดับ 3 ของโลก แต่ผลผลิตส่วนใหญ่ถูกใช้เพื่อการบริโภคภายในประเทศ ส่งผลให้ในบางปีที่เกิดภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง หรือความผันผวนของสภาพอากาศ ประเทศยังคงมีความจำเป็นต้องนำเข้าข้าวเพิ่มเติมเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านอุปทานและราคาอาหารภายในประเทศ

ด้วยเหตุนี้ ผลผลิตข้าวโบโรที่แข็งแกร่งในปี 2569 จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของประเทศ โดยคาดว่าจะช่วยเพิ่มปริมาณข้าวที่มีอยู่ในตลาดภายในประเทศ ลดแรงกดดันด้านอุปทาน และบรรเทาความกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงของการขาดแคลนข้าวในระยะสั้น

ที่มา *Oryza.com*

ปากีสถาน

สำนักข่าวแพลตส์ (Platts) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้เอสแอนด์พี โกลบอล คอมมอดิตี อินไซด์ส์ (S&P Global Commodity Insights) รายงานว่า ราคาข้าวส่งออกของปากีสถานปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับแรงสนับสนุนหลักจากอุปสงค์ที่แข็งแกร่งจากประเทศฟิลิปปินส์ และกิจกรรมการจัดซื้อภายในประเทศที่เพิ่มสูงขึ้น ภายหลังช่วงวันหยุดเทศกาลอีดี (Eid)

บรรดาผู้ค้าระบุว่า การปรับตัวขึ้นของราคาได้รับแรงหนุนเพิ่มเติมหลังช่วงเทศกาลอีดี เนื่องจากผู้ส่งออกสามารถทำสัญญาคำสั่งซื้อใหม่กับฟิลิปปินส์ได้สำเร็จ ขณะเดียวกันความต้องการภายในประเทศที่เพิ่มขึ้นยังส่งผลให้ปริมาณอุปทานในตลาดลดลง และกดดันให้ราคาขายเสนอปรับตัวสูงขึ้น

แหล่งข่าวในตลาดระบุว่า คำสั่งซื้อใหม่จากฟิลิปปินส์มีบทบาทสำคัญในการพยุงตลาด ในช่วงที่ปากีสถานกำลังเข้าสู่ระยะท้ายของปีเพาะปลูกปัจจุบัน และเผชิญข้อจำกัดด้านปริมาณสินค้าส่งออกที่มีแนวโน้มลดลง

ข้อมูลจากตลาดในเมืองการาจี (Karachi) ประเมินว่า มีคำสั่งซื้อข้าวประมาณ 70,000-75,000 ตันจากฟิลิปปินส์สำหรับการจัดส่งในเดือนมิถุนายน โดยขณะนี้เรือขนส่งหลายลำกำลังอยู่ระหว่างการบรรทุกสินค้า ณ ท่าเรือการาจี นอกจากนี้ ปากีสถานยังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามคำสั่งซื้อจากประเทศลูกค้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รายอื่นๆ เช่น มาเลเซีย และจีน อย่างต่อเนื่อง

แหล่งข่าวบางส่วนระบุว่า ฟิลิปปินส์เริ่มพิจารณาคำสั่งซื้อสำหรับการจัดส่งในเดือนกรกฎาคมแล้ว แม้ยังไม่มีการยืนยันข้อตกลงอย่างเป็นทางการเพิ่มเติมในขณะนี้

ในอดีต ฟิลิปปินส์ มักพึ่งพาข้าวจากเวียดนามเป็นหลัก แต่ราคาข้าวเวียดนามที่อยู่ในระดับสูงและขาดความสามารถในการแข่งขันในช่วงปัจจุบัน ทำให้ผู้ซื้อหันไปมองแหล่งอุปทานทางเลือกจากปากีสถานและอินเดียมากขึ้น ส่งผลให้บทบาทของเวียดนามในตลาดบางช่วงลดลงชั่วคราว

ผู้ส่งออกชาวปากีสถานรายหนึ่งระบุว่า แม้ว่าข้าวอินเดียจะมีราคาสูงกว่า แต่ฟิลิปปินส์ยังคงแสดงความสนใจในข้าวจากปากีสถาน นี่เป็นโอกาสที่มีมูลค่าสูงมาก โดยเฉพาะในบริบทที่อุปสงค์ระหว่างประเทศยังคงอ่อนแออย่างต่อเนื่อง

ผู้ส่งออกรายดังกล่าวเพิ่มเติมว่า ผู้ซื้อจากฟิลิปปินส์กำลังมองหาข้าวขาว 5% (5% Broken White Rice) ที่ผ่านมาตรฐานการสีข้าวระดับ 45-kett ซึ่งมีราคาสูงกว่าข้าวขาว 5% ทั่วไปประมาณ 10-12 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เนื่องจากต้องผ่านกระบวนการขัดสีเพิ่มเติมเพื่อให้ได้คุณภาพตามข้อกำหนด ซึ่งการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์จากฟิลิปปินส์ส่งผลให้ราคาข้าวของปากีสถานปรับตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว

ตามข้อมูลจากแพลตส์ ราคาเฉลี่ยข้าวขาว 5% ของปากีสถานอยู่ที่ระดับ 385 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน FOB (Free on Board) ณ วันที่ 5 มิถุนายน เพิ่มขึ้น 31 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันจากสัปดาห์ก่อนหน้า และเพิ่มขึ้น 40 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันจากหนึ่งเดือนก่อน แม้ราคาจะปรับตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ยังคงต่ำกว่าข้าวเวียดนามชนิดเดียวกันอยู่ 19 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

อย่างไรก็ตาม ผู้นำเข้าข้าวในกรุงมะนิลา มองว่า เวียดนามยังคงเป็นแหล่งอุปทานหลักของฟิลิปปินส์ เนื่องจากมีความเชี่ยวชาญด้านการส่งออกและมีความเหมาะสมกับบรรณนิยมของผู้บริโภคในประเทศมาอย่างยาวนาน

ผู้นำเข้ารายหนึ่งยืนยันว่ามีความต้องการข้าวจากปากีสถานสำหรับการส่งมอบในเดือนมิถุนายน แต่ระบุว่าข้าวปากีสถานยังไม่สามารถสร้างความภักดีของลูกค้า (Customer Loyalty) ในระดับเดียวกับข้าวเวียดนามได้ ผู้ซื้อ

ส่วนใหญ่ยังคงยึดติดกับสายพันธุ์และแบรนด์ที่คุ้นเคย ซึ่งจำกัดโอกาสในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการนำเข้าอย่างมีนัยสำคัญ

ด้วยเหตุนี้ เวียดนาม จึงยังคงเป็นแหล่งอุปทานหลักของตลาดฟิลิปปินส์ แม้จะมีการปรับเปลี่ยนการจัดซื้อไปยังปากีสถานในระยะสั้นก็ตาม

ผู้นำเข้ารายหนึ่งระบุเพิ่มเติมว่า ผู้ซื้อบางรายยังคงเลือกข้าวเวียดนามเนื่องจากรสชาติและความสะดวกด้านโลจิสติกส์ หากส่วนต่างราคาลดลง อุปสงค์อาจกลับไปยังเวียดนามอีกครั้ง ขณะที่อินเดียจะเป็นตัวเลือกที่เหมาะสมหากราคาถูกลงอย่างมีนัยสำคัญ

ในขณะเดียวกัน ข้าวขาว 5% ของอินเดีย (Indian 5% Broken White Rice) มีการเสนอราคาที่ระดับ 341 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน FOB ซึ่งต่ำกว่าราคาข้าวปากีสถานอยู่ประมาณ 44 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ผู้ส่งออกประเมินว่า ราคาข้าวของปากีสถานมีแนวโน้มทรงตัวในระดับสูงต่อเนื่องตลอดช่วงที่เหลือของปีเพาะปลูก โดยเฉพาะหากอุปสงค์จากฟิลิปปินส์ยังคงแข็งแกร่ง และกิจกรรมการจัดซื้อภายในประเทศยังคงอยู่ในระดับสูง

เมื่อเข้าสู่ช่วงปลายฤดูการผลิต ข้าวรุ่นใหม่คาดว่าจะยังไม่ออกสู่ตลาดจนกว่าจะถึงปลายเดือนสิงหาคมหรือกันยายน ขณะที่นักวิเคราะห์จากเอสแอนด์พี โกลบอล ซีอีอาร์เอ (S&P Global Energy CERA) คาดการณ์ว่าปากีสถานจะส่งออกข้าวได้ประมาณ 4.9 ล้านตันในปีเพาะปลูก 2569–2570 (พฤศจิกายน–ตุลาคม) เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

สำนักข่าว BigMint Bureau รายงานว่า ปากีสถานเตรียมจัดสรรงบประมาณ 20,000 ล้านรูปี สนับสนุนผู้ส่งออกข้าว หวังยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

- ปากีสถานเตรียมจัดสรรงบประมาณสนับสนุนภาคการส่งออกข้าวมูลค่า 20,000 ล้านรูปีปากีสถาน (Pakistani Rupees: PKR) เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก
- ต้นทุนภายในประเทศที่อยู่ในระดับสูง รวมถึงการแข่งขันด้านราคาที่สูงขึ้นจากอินเดีย ยังคงเป็นปัจจัยกดดันสำคัญต่อภาคการส่งออกข้าวของปากีสถาน

รัฐบาลปากีสถานกำลังเตรียมมาตรการสนับสนุนทางการคลังมูลค่า 20,000 ล้านรูปีปากีสถานแก่ภาคการส่งออกข้าว เพื่อฟื้นฟูความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม ท่ามกลางภาวะการส่งออกที่ชะลอตัวและการแข่งขันด้านราคาที่สูงขึ้นจากอินเดีย

ความช่วยเหลือทางการเงินดังกล่าวได้รับการจัดสรรในเบื้องต้นผ่านกองทุนพัฒนาการส่งออก (Export Development Fund: EDF) และคาดว่าจะได้รับการชดเชยคืนผ่านการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นทางการของรัฐบาลกลางในเวลาต่อมา

มาตรการนี้มีขึ้นในช่วงเวลาที่ภาคการส่งออกข้าวของปากีสถานกำลังเผชิญแรงกดดันจากหลายปัจจัย ทั้งการนำเข้าข้าวอินเดียในราคาที่ต่ำกว่า ราคาข้าวเปลือกภายในประเทศที่อยู่ในระดับสูง และต้นทุนทางการเงินที่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้อัตรากำไรของผู้ส่งออกลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

รัฐบาลเดินหน้ามาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออก

แหล่งข่าวภาครัฐเปิดเผยว่า กระทรวงพาณิชย์ปากีสถาน (Ministry of Commerce of Pakistan) ได้ยื่นขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลกลาง เพื่อชดเชยวงเงินสินเชื่อสะพานทางการเงิน (Bridge Financing) มูลค่า 20,000 ล้านรูปี ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ส่งออกข้าวผ่านกองทุนพัฒนาการส่งออกไปก่อนหน้านี้

ความช่วยเหลือดังกล่าวได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพัฒนาการส่งออก (Export Development Board) โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสภาพคล่องระยะสั้นแก่ผู้ประกอบการส่งออกที่กำลังเผชิญภาวะตลาดที่ท้าทาย เพื่อสร้างความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ กระทรวงพาณิชย์ได้ร่วมมือกับธนาคารกลางปากีสถาน (State Bank of Pakistan) ระบบหน้าต่างเดียวแห่งปากีสถาน (Pakistan Single Window) และหน่วยงานศุลกากรจัดทำกลไกติดตามและตรวจสอบการใช้เงินสนับสนุน เพื่อป้องกันการใช้สิทธิประโยชน์ในทางที่ไม่เหมาะสมตลอดระยะเวลาการสนับสนุน 3 เดือน

ความได้เปรียบด้านราคาของอินเดียกดดันการส่งออกปากีสถาน

ภาคการส่งออกข้าวของปากีสถานประสบภาวะการแข่งขันที่ถดถอยลงอย่างชัดเจน หลังจากอินเดียกลับเข้าสู่ตลาดค้าข้าวโลกอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งการกลับมาส่งออกข้าวที่ไม่ใช่ข้าวบาสมати (Non-Basmati Rice) ของอินเดีย ประกอบกับปริมาณผลผลิตภายในประเทศที่อยู่ในระดับสูง ส่งผลให้การแข่งขันในตลาดนำเข้าหลักทั่วโลกที่ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างมาก

ปัจจุบัน ข้าวบาสมатиของอินเดีย (Indian Basmati Rice) มีราคาส่งออกอยู่ที่ประมาณ 850–900 ดอลลาร์สหรัฐ (USD) ต่อดัน ขณะที่ข้าวบาสมатиของปากีสถาน (Pakistani Basmati Rice) มีราคาสูงถึง 1,150–1,275 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน

ช่องว่างด้านราคาดังกล่าวได้กระตุ้นให้ผู้ซื้อนำเข้าหันไปเลือกซื้อข้าวจากอินเดียมากขึ้น ขณะที่การกำหนดราคาที่แข่งขันได้ของข้าวบาสมาติอินเดียยังเพิ่มแรงกดดันต่อปริมาณการส่งออกของปากีสถานในตลาดมวลชนอีกด้วย

รายได้จากการส่งออกลดลง แม้ผลผลิตยังอยู่ในระดับดี

ข้าวยังคงเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงเป็นอันดับสองของปากีสถาน รองจากสิ่งทอ (Textiles) และเป็นแหล่งรายได้จากเงินตราต่างประเทศ การจ้างงานในชนบท และกิจกรรมทางเศรษฐกิจในภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่สำคัญ

รายได้จากการส่งออกข้าวของปากีสถานเพิ่มขึ้นจาก 2.04 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปีงบประมาณ 2564 (FY2021) สู่ระดับ 3.93 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปีงบประมาณ 2567 (FY2024) โดยได้รับแรงหนุนจากภาวะอุปทานโลกที่ตึงตัวและมาตรการจำกัดการส่งออกข้าวของอินเดียในช่วงที่ผ่านมา

อย่างไรก็ตาม รายได้จากการส่งออกได้ปรับลดลงเหลือ 3.35 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปีงบประมาณ 2568 (FY2025) หลังจากผู้ส่งออกรายสำคัญหลายประเทศกลับเข้าสู่ตลาด และราคาข้าวในตลาดโลกเริ่มอ่อนตัวลง แนวโน้มการชะลอตัวดังกล่าวยิ่งเด่นชัดขึ้นในปีงบประมาณปัจจุบัน โดยในช่วงเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม มูลค่าการส่งออกข้าวลดลงประมาณ 854 ล้านดอลลาร์สหรัฐเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ในจำนวนนี้ ข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาคิดเป็นมูลค่าการลดลงราว 716 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ข้าวบาสมาทิลดลงประมาณ 138 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สะท้อนถึงแรงกดดันที่เกิดขึ้นทั้งในตลาดระดับพรีเมียมและตลาดมวลชน

ต้นทุนสูงและการสะสมสต็อกในตลาดโลกเพิ่มแรงกดดัน

นอกเหนือจากการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นจากอินเดียแล้ว ผู้ส่งออกปากีสถานยังต้องเผชิญกับราคาข้าวเปลือกภายในประเทศที่อยู่ในระดับสูง ต้นทุนทางการเงินที่เพิ่มขึ้น และอุปสงค์ในตลาดโลกที่ชะลอตัวจากการสะสมสต็อกข้าวในหลายประเทศผู้นำเข้า

ขณะเดียวกัน ความตึงเครียดทางการค้าในภูมิภาคและภาวะสภาพคล่องทางการเงินที่ตึงตัว ยังเป็นปัจจัยเพิ่มเติมที่จำกัดกิจกรรมการส่งออกตลอดห่วงโซ่อุปทาน แม้เผชิญความท้าทายดังกล่าว แต่ผู้แทนอุตสาหกรรมยืนยันว่า ปัจจัยด้านผลผลิตไม่ได้เป็นข้อจำกัดหลักในขณะนี้

สมาคมผู้ส่งออกข้าวปากีสถาน (Rice Exporters Association of Pakistan: REAP) ประเมินว่า ประเทศยังมีปริมาณข้าวส่วนเกินสำหรับการส่งออกประมาณ 4.1 ล้านตัน ซึ่งคิดเป็นศักยภาพการส่งออกมูลค่าประมาณ 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หากสามารถแก้ไขปัญหาค่าความสามารถในการแข่งขันระยะสั้นได้สำเร็จ

แนวโน้มในระยะข้างหน้า

มาตรการสนับสนุนวงเงิน 20,000 ล้านรูปีปากีสถาน คาดว่าจะช่วยบรรเทาปัญหาสภาพคล่องของผู้ส่งออกข้าวในระยะสั้น และช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกได้ในระดับหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม การฟื้นตัวอย่างยั่งยืนของภาคการส่งออกจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการลดช่องว่างด้านราคากับข้าวอินเดีย การควบคุมต้นทุนการจัดซื้อภายในประเทศให้อยู่ในระดับเหมาะสม และการฟื้นตัวของอุปสงค์จากประเทศผู้นำเข้าหลัก

ภายใต้สถานการณ์ที่อินเดียยังคงเสนอราคาข้าวในระดับที่แข่งขันได้ และอุปทานข้าวโลกยังอยู่ในภาวะเพียงพอ ผลการดำเนินงานด้านการส่งออกข้าวของปากีสถานในระยะต่อไปจึงยังคงขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของมาตรการสนับสนุนภาครัฐ และพัฒนาการของภาวะตลาดข้าวโลกอย่างใกล้ชิด

ที่มา *Oryza.com*

อิหร่าน

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) ได้เผยแพร่รายงานล่าสุดของระบบข้อมูลและเตือนภัยล่วงหน้าด้านอาหารและการเกษตรโลก (Global Information and Early Warning System: GIEWS) สำหรับสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน (Islamic Republic of Iran) โดยรายงานดังกล่าวสะท้อนภาพรวมของภาคการผลิตข้าว สถานการณ์การนำเข้า และแนวโน้มราคาข้าวภายในประเทศ ท่ามกลางความไม่แน่นอนจากความขัดแย้งที่กำลังดำเนินอยู่ในภูมิภาคตะวันออกกลาง

การผลิตข้าวของอิหร่าน

อิหร่านยังคงเป็นหนึ่งในประเทศผู้ผลิตข้าวรายสำคัญของภูมิภาค โดยพื้นที่เพาะปลูกหลักกระจุกตัวอยู่ในจังหวัดกิлян (Gilan) และจังหวัดมาซันดาร์อัน (Mazandaran) ทางตอนเหนือของประเทศ ซึ่งมีสภาพภูมิอากาศและทรัพยากรน้ำที่เอื้อต่อการเพาะปลูกข้าว

ตามรายงานประเทศฉบับล่าสุดของ FAO/GIEWS การเพาะปลูกข้าวฤดูกาลผลิตปี 2569 ได้เริ่มต้นขึ้นในเดือนพฤษภาคม 2569 ภายใต้สภาพอากาศที่เอื้ออำนวย และคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนมิถุนายน โดยภาพรวมแนวโน้มผลผลิตของฤดูกาลใหม่ยังอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ

สำหรับฤดูกาลผลิตปี 2568 ผลผลิตข้าวเปลือกของอิหร่านได้รับการประเมินอยู่ที่ประมาณ 3.85-3.90 ล้านตัน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของช่วง 5 ปีที่ผ่านมาเล็กน้อย หรือประมาณ 2% ปัจจัยสนับสนุนสำคัญมาจากการคงระดับพื้นที่เพาะปลูกให้อยู่ใกล้เคียงค่าเฉลี่ยในเขตผลิตหลักของประเทศ

ผลกระทบของสงครามต่อการผลิตข้าว

แม้ว่าความขัดแย้งในภูมิภาคตะวันออกกลางที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบันจะยังไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายเป็นวงกว้างต่อพื้นที่เพาะปลูกข้าวของอิหร่านโดยตรง แต่ FAO เตือนว่าความขัดแย้งดังกล่าวได้สร้างความเสี่ยงหลายประการต่อภาคการเกษตรของประเทศ

รายงานระบุว่า ความขัดแย้งอาจส่งผลกระทบต่อการเข้าถึงปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่จำเป็นของเกษตรกร เช่น ปุ๋ย เชื้อเพลิง และเมล็ดพันธุ์ รวมถึงอาจก่อให้เกิดการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรและระบบโลจิสติกส์

ความกังวลดังกล่าวมีความสำคัญเป็นพิเศษในช่วงที่กิจกรรมการเพาะปลูกยังคงดำเนินอยู่ โดย FAO ระบุว่า ผลกระทบของความขัดแย้งในตะวันออกกลางต่อการเข้าถึงปัจจัยการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกร รวมถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทาน ยังคงเป็นประเด็นที่น่ากังวล

ในขณะเดียวกัน ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นได้กลายเป็นความท้าทายสำคัญสำหรับเกษตรกรอิหร่านแล้วในปัจจุบัน โดยราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและปุ๋ยที่ปรับตัวสูงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนการเพาะปลูกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ความไม่มั่นคงในภูมิภาคยังเป็นปัจจัยเสริมที่เพิ่มแรงกดดันด้านเงินเฟ้อในภาคอาหาร

แม้ว่าผลผลิตข้าวของอิหร่านยังคงแสดงความยืดหยุ่นและไม่ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญในระยะสั้น แต่หากความขัดแย้งยืดเยื้อเป็นเวลานาน อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตในอนาคตผ่านต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นและข้อจำกัดด้านการขนส่งและกระจายสินค้า

การนำเข้าข้าวของอิหร่าน

แม้อิหร่านจะมีการผลิตข้าวภายในประเทศในระดับค่อนข้างสูง แต่ประเทศยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความต้องการบริโภคภายในประเทศสูงกว่าปริมาณผลผลิตที่ผลิตได้ โดย FAO ประเมินว่าการนำเข้าธัญพืชรวมของอิหร่านในปีการตลาด 2568/69 จะอยู่ที่ประมาณ 22 ล้านตัน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยในระยะยาวประมาณ 30%

การเพิ่มขึ้นดังกล่าวมีสาเหตุหลักจากการนำเข้าข้าวสาลี (Wheat) และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (Maize) ที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ปริมาณการนำเข้าข้าวยังคงมีความสำคัญต่อการรักษาสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานภายในประเทศ

ราคาข้าวพุ่งทำสถิติสูงสุด

FAO รายงานว่า ราคาข้าวปัสต้าในกรุงเตหะราน (Tehran) มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2568 และแตะระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ในเดือนเมษายน 2569 ปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้นมาจากการอ่อนค่ารุนแรงของเงินเรียลอิหร่าน (Iranian Rial) ซึ่งส่งผลให้ต้นทุนการนำเข้าสินค้าอาหารเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ราคาข้าวในเดือนเมษายน 2569 สูงขึ้นประมาณ 220% สะท้อนถึงแรงกดดันด้านเงินเฟ้อที่รุนแรงในภาคอาหารของประเทศ

นอกจากนี้ FAO ยังระบุว่า ความขัดแย้งในตะวันออกกลาง ประกอบกับราคาพลังงานและปุ๋ยในตลาดโลกที่อยู่ในระดับสูง ได้ซ้ำเติมภาวะเงินเฟ้อด้านอาหารให้รุนแรงยิ่งขึ้น

มาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ

เพื่อลดผลกระทบต่อครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและกลุ่มเปราะบาง รัฐบาลอิหร่านยังคงดำเนินมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างต่อเนื่อง อาทิ การโอนเงินช่วยเหลือโดยตรง (Cash Transfers) โครงการคูปองอาหารอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Food Vouchers)

มาตรการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อบรรเทาภาระค่าครองชีพของประชาชน ท่ามกลางภาวะเงินเฟ้อที่ยังอยู่ในระดับสูงและความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจที่เกิดจากความตึงเครียดในภูมิภาค

บทสรุป

ภาพรวมของภาคข้าวอิหร่านในปี 2569 ยังคงมีแนวโน้มเชิงบวกในด้านการผลิต โดยสภาพอากาศเอื้ออำนวยและพื้นที่เพาะปลูกหลักยังมิได้รับผลกระทบโดยตรงจากความขัดแย้ง อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงจากต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น การเข้าถึงปัจจัยการผลิตที่อาจถูกจำกัด และความเปราะบางของห่วงโซ่อุปทาน ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด

ขณะเดียวกัน ราคาข้าวภายในประเทศที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรง และการพึ่งพาการนำเข้าสินค้าอาหารบางส่วน ยังคงเป็นความท้าทายสำคัญต่อเสถียรภาพด้านอาหารและกำลังซื้อของประชาชนอิหร่านในระยะต่อไป

ที่มา *Oryza.com*

แอฟริกาตะวันตก

ตามรายงานของบีเอ็นบี อินเทลลินิวส์ (BNE IntelliNews) ระบุว่า กลุ่มประเทศในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก (West Africa) ได้เปิดตัวยุทธศาสตร์การลงทุนด้านข้าวมูลค่า 28,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อผลักดันการพึ่งพาตนเองด้านการผลิตข้าวภายในปี 2578 และลดการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ ท่ามกลางความพยายามในการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและรับมือกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้รับการรับรองผ่านปฏิญญาอักกรา (Accra Declaration) ซึ่งเป็นข้อตกลงสำคัญที่ได้รับการเห็นชอบในการประชุมสุดยอดการลงทุนด้านข้าวระดับภูมิภาคที่จัดขึ้น ณ กรุงอักกรา (Accra) ประเทศกานา

เป้าหมายหลักของโครงการคือการยกระดับความมั่นคงทางอาหารของภูมิภาค พร้อมทั้งพัฒนาภาคการผลิตข้าวให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น และมีความยืดหยุ่นต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Resilience)

ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ดังกล่าว ประเทศสมาชิกได้กำหนดเป้าหมายสำคัญหลายประการภายในปี 2578 ได้แก่ เพิ่มผลผลิตข้าวเปลือก (Paddy Rice) เป็นสองเท่าจากระดับปัจจุบัน ยกกระดับผลผลิตเฉลี่ยต่อพื้นที่จาก 2.1 ตันต่อเฮกตาร์ เป็น 4.1 ตันต่อเฮกตาร์ ลดความสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยวให้ต่ำกว่าร้อยละ 10 ลดสัดส่วนการพึ่งพาการนำเข้าข้าวให้เหลือต่ำกว่าร้อยละ 15 ของความต้องการบริโภคทั้งหมด

นอกจากนี้ แผนดังกล่าวยังตั้งเป้าหมายสร้างการจ้างงานตลอดห่วงโซ่คุณค่าข้าว (Rice Value Chain) มากถึง 15 ล้านตำแหน่ง โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจแก่สตรีและเยาวชน ซึ่งถูกมองว่าเป็นกลุ่มกำลังแรงงานสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรกรรมของภูมิภาคในระยะยาว

เพื่อสนับสนุนเป้าหมายดังกล่าว ประเทศที่เข้าร่วมโครงการได้จัดทำแผนการลงทุนด้านข้าวระดับชาติรวมมูลค่า 25,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับช่วงปี 2569–2578 โดยจะอาศัยแหล่งเงินทุนจากหลายภาคส่วน ทั้งงบประมาณภาครัฐ สถาบันพัฒนาระหว่างประเทศ และการลงทุนจากภาคเอกชน

การประชุมสุดยอดครั้งนี้ยังสามารถระดมความมั่นใจเบื้องต้นด้านการลงทุนได้รวม 1,540 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเงินทุนส่วนใหญ่จะถูกนำไปใช้ในการปฏิรูปนโยบาย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร การเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันที่เกี่ยวข้อง และการยกระดับประสิทธิภาพของระบบการผลิตและการตลาดข้าวในภูมิภาค

ในบรรดาประเทศที่เข้าร่วมโครงการ ประเทศไนจีเรีย และประเทศโตโก ได้รับการจัดสรรวงเงินสนับสนุนตามคำมั่นการลงทุนในระดับสูงที่สุด สะท้อนถึงบทบาทสำคัญของทั้งสองประเทศในฐานะศูนย์กลางการผลิตและการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานข้าวของภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก

การเปิดตัวยุทธศาสตร์ครั้งนี้เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่หลายประเทศในแอฟริกายังคงเผชิญแรงกดดันจากราคาสินค้าอาหารโลกที่ผันผวน ต้นทุนการนำเข้าที่เพิ่มสูงขึ้น และความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตรอย่างต่อเนื่อง

นักวิเคราะห์ห่มองว่า หากสามารถดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้สำเร็จ ภูมิภาคแอฟริกาตะวันตกจะสามารถลดการพึ่งพาตลาดโลก เพิ่มความมั่นคงด้านอาหารภายในภูมิภาค และยกระดับศักยภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมข้าวในระยะยาวได้อย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ ความสำเร็จของแผนดังกล่าวยังอาจกลายเป็นต้นแบบสำคัญสำหรับภูมิภาคกำลังพัฒนาอื่นๆ ที่ต้องการสร้างความมั่นคงทางอาหารผ่านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภายในประเทศ และการลงทุนในระบบเกษตรกรรมที่สามารถปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศได้อย่างยั่งยืน

ที่มา *Oryza.com*

สหภาพยุโรป

สหภาพยุโรป (the European Union; EU) รายงานว่า การนำเข้าข้าวในปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 (ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-31 สิงหาคม 2569) ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568 – 9 มิถุนายน 2569 มีการนำเข้าข้าว (ข้าวเปลือก (คิดเป็นข้าวสารแล้ว) ข้าวกล้อง ข้าวสาร แต่ไม่รวมข้าวหัก) ปริมาณ 1,218,305 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 2.7% เมื่อเทียบกับจำนวน 1,185,920 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการนำเข้าข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 169,941 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 36.5% เมื่อเทียบกับจำนวน 124,521 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica นำเข้าจำนวน 1,048,364 ตัน ลดลงประมาณ 1.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 1,061,399 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สำหรับข้าวหักนั้น มีการนำเข้าปริมาณ 306,819 ตัน ลดลงประมาณ 27.5% เมื่อเทียบกับจำนวน 423,289 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 9 มิถุนายน 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว 25,318 ตัน โดยในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 9 มิถุนายน 2569 ประเทศต่างๆที่นำเข้าข้าวประกอบด้วย ฝรั่งเศส 200,946 ตัน เนเธอร์แลนด์ 178,614 ตัน อิตาลี 159,095 ตัน สเปน 148,799 ตัน เยอรมนี 91,297 ตัน โปแลนด์ 87,677 ตัน โปรตุเกส 80,189 ตัน เบลเยียม 65,991 ตัน สาธารณรัฐเชค 41,973 ตัน บัลแกเรีย 34,040 ตัน สวีเดน 28,142 ตัน สโลวาเกีย 20,232 ตัน ลิทัวเนีย 15,137 ตัน เดนมาร์ก 11,961 ตัน กรีซ 8,696 ตัน ไอร์แลนด์ 9,025 ตัน ฮังการี 7,611 ตัน

โรมาเนีย 6,661 ตัน ฟินแลนด์ 5,629 ตัน ไชปรัส 5,569 ตัน ออสเตรีย 4,556 ตัน ตัน มอลต้า 3,098 ตัน ลัตเวีย 1,606 ตัน เป็นต้น

การนำเข้าข้าวของปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-7 มิถุนายน 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าวกล้อง (Husked rice) ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica จากอินเดียจำนวน 105,342 ตัน เพิ่มขึ้น 25.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากปากีสถานจำนวน 70,943 ตัน ลดลง 21.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้วจากอูรุกวัย 56,528 ตัน ลดลง 15.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากอาร์เจนตินาจำนวน 52,389 ตัน ลดลง 3.9% เมื่อเทียบช่วงเดียวกันในปีที่แล้ว จากกายอานาจำนวน 26,640 ตัน ลดลง 27.0% เมื่อเทียบช่วงเดียวกันในปีที่แล้ว

ในกลุ่มของข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน (Milled & semi-milled) ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica มีการนำเข้าจากกัมพูชา 200,613 ตัน ลดลง 7.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากเมียนมา 180,721 ตัน เพิ่มขึ้น 7.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากอินเดีย 139,385 ตัน เพิ่มขึ้น 26.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากไทย 128,738 ตัน ลดลง 13.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา และนำเข้าจากปากีสถาน 79,420 ตัน ลดลง 16.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา

ส่วนในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) มีการนำเข้าจากเมียนมาจำนวน 155,615 ตัน ลดลง 55.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากอูรุกวัยจำนวน 21,680 ตัน เพิ่มขึ้น 67.4% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากกัมพูชาจำนวน 17,304 ตัน ลดลง 15.0% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากไทยจำนวน 14,585 ตัน ลดลง 11.0% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา และนำเข้าจากกายอานาจำนวน 12,380 ตัน ลดลง 8.4% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ขณะที่ประเทศในสหภาพยุโรปที่นำเข้าข้าวชนิดต่างๆ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 7 มิถุนายน 2569 ในกลุ่มข้าวกล้อง (Husked rice) (ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) เช่น สเปน 80,389 ตัน เนเธอร์แลนด์ 67,548 ตัน โปรตุเกส 57,438 ตัน อิตาลี 50,011 ตัน เบลเยียม 37,442 ตัน บัลแกเรีย 20,537 ตัน โปแลนด์ 13,464 ตัน ฝรั่งเศส 16,426 ตัน เดนมาร์ก 3,206 ตัน กรีซ (EL) 1,549 ตัน เป็นต้น

ในกลุ่มของข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน (Total Milled & semi-milled) (ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) เช่น เนเธอร์แลนด์ 140,211 ตัน ฝรั่งเศส 139,455 ตัน อิตาลี 105,522 ตัน สเปน 69,865 ตัน โปแลนด์ 64,411 ตัน เยอรมนี 62,878 ตัน สาธารณรัฐเช็ก 35,823 ตัน เบลเยียม 32,361 ตัน สวีเดน 28,778 ตัน โปรตุเกส 22,453 ตัน สโลวีเนีย (SI) 20,630 ตัน ลิทัวเนีย 18,827 ตัน กรีซ (EL) 10,510 ตัน บัลแกเรีย 11,330 ตัน เดนมาร์ก 9,146 ตัน ฮังการี 7,714 ตัน ออสเตรีย 5,050 ตัน ฟินแลนด์ 5,437 ตัน โรมาเนีย 4,993 ตัน ไชปรัส (CY) 4,868 ตัน โครเอเชีย (HR) 4,311 ตัน มอลตา 3,225 ตัน ลัตเวีย (LV) 1,993 ตัน เป็นต้น ในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) เช่น เบลเยียม 150,710 ตัน สเปน 30,280 ตัน เนเธอร์แลนด์ 24,011 ตัน ฝรั่งเศส 16,052 ตัน อิตาลี 13,658 ตัน โปแลนด์ 7,449 ตัน ลิทัวเนีย 4,525 ตัน โปรตุเกส 3,733 ตัน เป็นต้น

ขณะที่การส่งออกข้าวขึ้น ประเทศในสหภาพยุโรปที่ส่งออกข้าวชนิดต่างๆ (ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 7 มิถุนายน 2569 เช่น อิตาลี 100,166 ตัน สเปน 22,847 ตัน โปรตุเกส 21,385 ตัน เบลเยียม 13,599 ตัน กรีซ (EL) 13,599 ตัน บัลแกเรีย 10,604 ตัน เนเธอร์แลนด์ 6,520 ตัน ลิทัวเนีย 5,776 ตัน เยอรมนี 2,894 ตัน โปแลนด์

2,395 ตัน โรมาเนีย 2,463 ตัน สาธารณรัฐเช็ก 1,802 ตัน เป็นต้น และในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) เช่น อิตาลี 4,970 ตัน เนเธอร์แลนด์ 2,496 ตัน สเปน 2,237 ตัน โปรตุเกส 821 ตัน กรีซ (EL) 242 ตัน เป็นต้น ที่มา *Oryza.com*

สหรัฐอเมริกา

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ (สคต.) ณ นครนิวยอร์ก รายงานว่า สหรัฐอเมริกาถือเป็นตลาดที่มีศักยภาพสูงสุดสำหรับการส่งออกข้าวไทย ด้วยกำลังซื้อต่อหัวที่สูงถึง 84,534 เหรียญสหรัฐฯ (ข้อมูล ณ เมษายน 2569) ทำให้เป็นประเทศที่มีกำลังซื้อเป็นอันดับ 11 ของโลก มีประชากร 347 ล้านคนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมสูง ทำให้มีความต้องการข้าวที่แตกต่างกันตามเชื้อชาติ ทั้งข้าวหอมมะลิ ข้าวเมล็ดกลาง/สั้น และข้าวบาสมชาติ

อ้างอิงข้อมูลของ USDA ณ พฤษภาคม 2569 สหรัฐฯ มีผลผลิตข้าวรวมคาดการณ์ที่ 175.2 ล้าน hundredweight (cwt) ซึ่งลดลงถึง 15% จากปีก่อนหน้า เนื่องจากเกษตรกรลดพื้นที่เพาะปลูกลงกว่า 493,000 เอเคอร์ โดยเฉพาะข้าวเมล็ดยาวที่ลดพื้นที่ปลูกถึง 22% อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯ ยังมีสต็อกข้าวต้นงวดสูง ส่งผลให้ตลาดข้าวในประเทศมีการแข่งขันสูง

ในด้านการนำเข้า แม้ไทยจะยังคงครองตำแหน่งผู้ส่งออกอันดับ 1 ในตลาดนี้ด้วยส่วนแบ่งกว่า 53% แต่สถิติช่วงต้นปี 2569 แสดงให้เห็นว่าปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยชะลอตัวลงเล็กน้อยจากปัจจัยด้านราคาที่สูงกว่าคู่แข่ง ประกอบกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่เริ่มปรับตัวสู่เทรนด์สุขภาพ เช่น ข้าวทางเลือก (Superfood) และอาหาร Gluten-free ที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเติบโตของข้าวขาวแบบดั้งเดิม

ปี 2569 ถือเป็นปีแห่งความท้าทายจากปัจจัยภายนอกที่ซับซ้อน ปัจจัยแรกคือมาตรการภาษีศุลกากรใหม่ ภายใต้ "มาตรา 122" (Section 122) ที่ประกาศเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2569 โดยจัดเก็บภาษีนำเข้าเพิ่มเติมจากทั่วโลกในอัตราร้อยละ 10 เป็นระยะเวลา 150 วัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนนำเข้าโดยตรง ทำให้ข้าวไทยที่มีราคาสูงอยู่แล้ว (ประมาณ 1,200 ดอลลาร์/ตัน) ยิ่งมีความเสียเปรียบด้านราคาเมื่อเทียบกับข้าวบาสมชาติจากอินเดีย (970 ดอลลาร์/ตัน) และข้าวจากเวียดนาม (800-830 ดอลลาร์/ตัน)

ปัจจัยที่สองคือความเข้มงวดของกฎระเบียบอาหาร สหรัฐฯ กำกับดูแลผ่าน FDA และ USDA ภายใต้กฎหมาย FSMA อย่างเข้มงวด สำหรับรัฐแคลิฟอร์เนีย มีกฎ Proposition 65 ที่ควบคุมระดับสารหนูอนินทรีย์ (Inorganic Arsenic) ให้ต่ำกว่ามาตรฐานสากล หากสินค้าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ จะต้องติดฉลากเตือนความเสี่ยง (Warning Label) ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์แบรนด์เป็นอย่างมาก

การเตรียมความพร้อมด้านเอกสารและการขึ้นทะเบียนสถานประกอบการ (Food Facility Registration) จึงเป็นขั้นตอนที่ไม่สามารถละเลยได้ ความล่าช้าหรือความผิดพลาดเพียงเล็กน้อยในพิธีการศุลกากรอาจนำไปสู่การถูกปฏิเสธการนำเข้า (Import Refusal) ซึ่งสร้างความเสียหายต่อซัพพลายเชนอย่างรุนแรง

มีรายงานว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในรัฐเท็กซัส (Texas) ของสหรัฐอเมริกากำลังเผชิญฤดูกาลเพาะปลูกที่ท้าทาย ท่ามกลางการลดลงของพื้นที่เพาะปลูกอันเป็นผลมาจากราคาข้าวในตลาดที่อยู่ในระดับต่ำ ขณะเดียวกันผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตรได้เรียกร้องให้เกษตรกรยังคงเฝ้าระวังการระบาดของเพลี้ยกระโดดข้าว (Rice Delphacid) ซึ่งเป็นแมลงศัตรูพืชต่างถิ่นที่สร้างความเสียหายอย่างหนักต่อผลผลิตข้าวในปี 2568

ประเด็นสำคัญ

- พื้นที่เพาะปลูกข้าวในรัฐเท็กซัสมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องจากภาวะราคาลดที่อ่อนตัว
- เกษตรกรจำเป็นต้องเฝ้าระวังการระบาดของเพลี้ยกระโดดข้าวอย่างใกล้ชิด
- ทางการค้าอนุวัติการใช้สารควบคุมแมลงเป็นกรณีฉุกเฉินเพื่อรับมือกับศัตรูพืชดังกล่าว

พื้นที่ปลูกข้าวลดลงตามแนวโน้มทั่วประเทศ

ผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยเท็กซัส เอแอนด์เอ็ม อะกริไลฟ์ (Texas A&M AgriLife) ระบุว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในรัฐเท็กซัสกำลังก้าวเข้าสู่ฤดูกาลผลิตใหม่ภายใต้ความกังวลเกี่ยวกับระดับราคาข้าว ศักยภาพผลผลิต และความเสียหายจากการระบาดของเพลี้ยกระโดดข้าว ซึ่งเคยสร้างความเสียหายรุนแรงต่อผลผลิตในปีที่ผ่านมา

อย่างไรก็ตาม พื้นที่เพาะปลูกข้าวในรัฐเท็กซัสยังคงลดลงอย่างต่อเนื่องจากแรงกดดันด้านราคา โดยกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (United States Department of Agriculture: USDA) ประมาณการว่า พื้นที่เพาะปลูกข้าวในปีนี้จะอยู่ที่ 125,000 เอเคอร์

แต่นายแซม รุสตอม (Sam Rustom) ศาสตราจารย์และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรด้านพืชไร่แห่งมหาวิทยาลัยเท็กซัส เอแอนด์เอ็ม อะกริไลฟ์ (Texas A&M AgriLife) คาดการณ์ว่าตัวเลขดังกล่าวอาจลดลงเหลือเพียง 100,000 เอเคอร์ เมื่อมีการประกาศข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกจริงอย่างเป็นทางการ ซึ่งการลดลงของพื้นที่เพาะปลูกไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในรัฐเท็กซัสเท่านั้น แต่เป็นส่วนหนึ่งของแนวโน้มที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ

นายรุสตอมระบุเพิ่มเติมว่า รัฐผู้ผลิตข้าวรายสำคัญอื่นๆ เช่น รัฐอาร์คันซอ (Arkansas) และรัฐมิสซิสซิปปี (Mississippi) ต่างมีแนวโน้มลดพื้นที่ปลูกเช่นกัน โดยคาดว่าพื้นที่เพาะปลูกของอาร์คันซอจะลดลงเหลือประมาณ 850,000 เอเคอร์ จากระดับประวัติศาสตร์ที่เคยสูงถึง 1.4 ล้านเอเคอร์ ขณะที่มิสซิสซิปปีอาจเหลือเพียง 50,000 เอเคอร์ จากระดับเดิมราว 137,000 เอเคอร์

เขาอธิบายว่า สาเหตุสำคัญของการลดพื้นที่เพาะปลูกมาจากราคาข้าวในตลาดโลกที่อยู่ในระดับต่ำ อันเป็นผลจากภาวะอุปทานส่วนเกิน (Global Oversupply) ซึ่งเกิดจากการเพิ่มขึ้นของกำลังการผลิตและการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นจากประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญ ได้แก่ อินเดีย ไทย และประเทศต่าง ในภูมิภาคอเมริกาใต้ (South America) ตลอดช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

ความเสี่ยงจากเพลี้ยกระโดดข้าวยังคงต้องจับตา

นายรุสตอมกล่าวว่า แม้อุณหภูมิเพาะปลูกจะดำเนินไปแล้ว แต่ความเสี่ยงจากการระบาดของเพลี้ยกระโดดข้าวยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องเฝ้าระวัง โดยแมลงชนิดนี้จัดอยู่ในกลุ่มเพลี้ยดูดกินน้ำเลี้ยง (Planthopper) โดยใช้ปากแบบแทงดูดเจาะเข้าไปในต้นข้าวเพื่อดูดน้ำเลี้ยง ส่งผลให้ต้นข้าวสูญเสียธาตุอาหารที่จำเป็นและเกิดอาการที่เรียกว่า “ฮอปเปอร์เบิร์น” (Hopper Burn) ซึ่งมีลักษณะเด่นคือ ใบเหลืองและเกิดรอยแผลบนแผ่นใบ

นอกจากนี้ เพลี้ยกระโดดข้าวยังขับถ่ายสารน้ำตาลส่วนเกินที่เรียกว่า “ฮันนีดิว” (Honeydew) ออกมา ซึ่งเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดเชื้อราดำ (Sooty Mold) บนต้นพืช ซึ่งในกรณีที่มีการระบาดรุนแรง อาจส่งผลให้ต้นข้าวแห้งตายเป็นบริเวณกว้าง การเจริญเติบโตชะงักงัน และก่อให้เกิดความสูญเสียด้านผลผลิตอย่างมีนัยสำคัญ

นายรุสตอมกล่าวว่า เพลี้ยกระโดดข้าวถือเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจมากที่สุดในอุตสาหกรรมข้าวของรัฐเท็กซัสตลอดช่วงสองปีที่ผ่านมา และขณะนี้มีการดำเนินการสำรวจติดตามสถานการณ์ทั่วทั้งรัฐอย่างต่อเนื่อง

สถานการณ์ปัจจุบันยังไม่พบการระบาดรุนแรง

ดำนนางลินา เบร์นาโอลา (Lina Bernaola) นักกีฏวิทยาจากหน่วยวิจัยมหาวิทยาลัยเท็กซัส เอแอนด์เอ็ม อะกริไลฟ์ (Texas A&M AgriLife Research) สังกัดภาควิชากีฏวิทยา (Department of Entomology) กล่าวว่า จากการสำรวจแปลงปลูกข้าวในหลายพื้นที่ ได้แก่ มณฑลวอร์ตัน (Wharton County) มณฑลวอลเลอร์ (Waller County) มณฑลลิเบอร์ตี (Liberty County) มณฑลแชมเบอร์ส (Chambers County) และมณฑลเจฟเฟอร์สัน (Jefferson County) พบว่าแรงกดดันจากแมลงศัตรูพืชโดยรวมยังอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งจนถึงขณะนี้ ยังไม่พบเพลี้ยกระโดดข้าวในแปลงที่อยู่ภายใต้การติดตาม และยังไม่มีการระบาดของแมลงในวงกว้าง

ปัจจุบัน พื้นที่ปลูกข้าวส่วนใหญ่อยู่ในช่วงการแตกกอระยะแรกจนถึงระยะแตกกอเต็มที่ แม้บางพื้นที่จะพบการระบาดของเพลี้ยจุดของแมลงชินช์บั๊ก (Chinch Bugs) และหนอนกระทู้ฤดูใบไม้ร่วง (Fall Armyworm) แต่ระดับความเสียหายยังไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ตาม นางเบร์นาโอลาย้ำว่า เพลี้ยกระโดดข้าวยังคงเป็นแมลงศัตรูพืชที่ต้องให้ความสำคัญอย่างใกล้ชิด แม้ปัจจุบันจะยังไม่พบการระบาดในพื้นที่ติดตาม แต่การสำรวจตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอยังคงมีความจำเป็น เนื่องจากประชากรแมลงสามารถเพิ่มจำนวนได้อย่างรวดเร็วภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย

อนุมัติใช้สารควบคุมแมลงกรณีฉุกเฉิน

นายริสโตมเปิดเผยว่า สารควบคุมการเจริญเติบโตของแมลงคูเรียร์ (Courier Insect Growth Regulator) ได้รับอนุมัติการใช้เป็นกรณีฉุกเฉินภายใต้มาตรา 18 (Section 18 Emergency Use Exemption) ตั้งแต่วางต้นปีนี้ และจะเป็นเครื่องมือหลักในการบริหารจัดการเพลี้ยกระโดดข้าว

เขาอธิบายว่า สารควบคุมการเจริญเติบโตของแมลงประเภทนี้จะออกฤทธิ์เฉพาะกับตัวอ่อนที่อยู่ในระยะลอกคราบเท่านั้น หากพบประชากรแมลงตัวเต็มวัยในระดับสูง เกษตรกรควรพิจารณาผสมสารกำจัดแมลงตัวเต็มวัยเพิ่มเติมในการพ่นร่วมกัน นอกจากนี้ สารคูเรียร์ยังมีคุณสมบัติในการป้องกันกำจัดแมลงตกค้าง (Residual Activity) ได้เป็นระยะเวลาประมาณ 2-4 สัปดาห์หลังการใช้

นายริสโตมกล่าวทิ้งท้ายว่า หากผู้ผลิตข้าวมีข้อสงสัยหรือมีข้อมูลประสบการณ์เกี่ยวกับแมลงชนิดนี้ ควรติดต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตรเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและร่วมกันเฝ้าระวังสถานการณ์อย่างใกล้ชิดต่อไป

หนังสือพิมพ์เดอะ วินน์ โปรเกรส (The Wynne Progress) รายงานว่า รัฐอาร์คันซอ (Arkansas) ซึ่งเป็นรัฐผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ที่สุดของสหรัฐอเมริกา มีแนวโน้มเผชิญการลดลงอย่างมีนัยสำคัญของพื้นที่เพาะปลูกข้าวในฤดูกาลผลิตปี 2569 อันเป็นผลจากแรงกดดันด้านเศรษฐกิจและสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก

ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการข้าว (Extension Rice Agronomist) จากกองเกษตรกรรม มหาวิทยาลัยอาร์คันซอ (University of Arkansas Division of Agriculture) คาดการณ์ว่า พื้นที่เพาะปลูกข้าวของรัฐในปีนี้อาจลดลงเหลือเพียงประมาณ 750,000-800,000 เฮกตาร์ จากระดับประมาณ 1.25 ล้านเฮกตาร์ในปี 2568 คิดเป็นการลดลงราวร้อยละ 35-40

หากตัวเลขดังกล่าวเป็นไปตามคาด จะส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกข้าวของรัฐลดลงต่ำกว่าระดับ 1 ล้านเฮกตาร์อย่างชัดเจน ซึ่งในอดีตเคยถูกมองว่าเป็นเป้าหมายที่สามารถรักษาไว้ได้ในระยะยาว

ปัจจัยสำคัญที่อยู่เบื้องหลังการหดตัวของพื้นที่เพาะปลูกในครั้งนี้ ได้แก่ ราคาข้าวที่อยู่ในระดับต่ำ ต้นทุนการผลิตที่ยังคงสูง และสภาพอากาศที่สร้างความท้าทายต่อการดำเนินงานในภาคการเกษตร

ก่อนหน้านี้ กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (United States Department of Agriculture: USDA) ได้คาดการณ์ไว้แล้วว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวในรัฐอาร์คันซอจะลดลงอย่างมากในปี 2569 โดยระบุว่าผลตอบแทนจากตลาดที่อ่อนแอ ประกอบกับต้นทุนปุ๋ยและน้ำมันดีเซลที่ยังอยู่ในระดับสูง เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเพาะปลูกของเกษตรกร

เฉพาะในรัฐอาร์คันซอเพียงแห่งเดียว คาดว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวเมล็ดยาว (Long-Grain Rice) จะลดลงประมาณ 280,000 เอเคอร์เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ซึ่งสะท้อนถึงการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การผลิตของเกษตรกรเพื่อรับมือกับภาวะผลตอบแทนที่ลดลง

นอกเหนือจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจแล้ว สภาพอากาศยังเป็นอีกหนึ่งอุปสรรคสำคัญต่อการผลิตข้าวในฤดูกาลนี้ โดยในช่วงต้นฤดูเพาะปลูก พื้นที่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐอาร์คันซอเผชิญภาวะภัยแล้ง ขณะที่พื้นที่ปลูกข้าวหลายแห่งในภูมิภาคอื่นกลับได้รับผลกระทบจากฝนตกหนักเกินปกติ

ปริมาณน้ำฝนที่มากเกินไปส่งผลให้กิจกรรมสำคัญในแปลงเพาะปลูกเกิดความล่าช้า โดยเฉพาะการจัดการแปลงนาและการใส่ปุ๋ย ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญต่อการพัฒนาของต้นข้าว

เกษตรกรจำนวนมากประสบปัญหาในการใส่ปุ๋ยในโตรเจนตามกำหนดเวลา ขณะที่นักวิชาการเกษตรเตือนว่า นาข้าวที่ปลูกในช่วงเดือนมีนาคมและต้นเดือนเมษายนบางส่วนเริ่มเผชิญความสูญเสียด้านผลผลิตแล้ว เนื่องจากการได้รับธาตุอาหารล่าช้ากว่าระยะเวลาที่เหมาะสม

เพื่อลดผลกระทบดังกล่าว เกษตรกรจำนวนมากเริ่มพิจารณาปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการปุ๋ย โดยหันมาใช้วิธีแบ่งใส่ปุ๋ยในโตรเจนในปริมาณน้อยแต่บ่อยครั้งขึ้น แทนการใส่ในคราวเดียว เพื่อช่วยลดความเครียดของพืช และเพิ่มประสิทธิภาพการดูดซึมธาตุอาหารภายใต้สภาพแวดล้อมที่ไม่แน่นอน

แม้ว่าพื้นที่เพาะปลูกจะลดลงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ผู้เชี่ยวชาญยังคงมองว่าหากสภาพอากาศในช่วงต่อจากนี้เข้าสู่ภาวะแห้งแล้งในระดับที่เหมาะสม เกษตรกรอาจสามารถเร่งดำเนินงานภาคสนามที่ล่าช้าและปรับปรุงการจัดการแปลงปลูกได้ทันเวลา ซึ่งจะช่วยจำกัดความเสียหายต่อผลผลิตในช่วงที่เหลือของฤดูกาล

อย่างไรก็ตาม แนวโน้มผลผลิตข้าวของรัฐอาร์คันซอยังคงขึ้นอยู่กับสภาพอากาศในอีกหลายสัปดาห์ข้างหน้าเป็นสำคัญ โดยนักวิเคราะห์เตือนว่า หากความล่าช้าในการดำเนินงานภาคสนามยังคงยืดเยื้อ อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตต่อไร่และปริมาณการผลิตข้าวโดยรวมของรัฐ

ในฐานะรัฐผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ที่สุดของสหรัฐฯ การลดลงของพื้นที่เพาะปลูกและความไม่แน่นอนด้านผลผลิตในอาร์คันซอจึงเป็นปัจจัยที่ตลาดข้าวทั้งในประเทศและต่างประเทศกำลังจับตาอย่างใกล้ชิด เนื่องจากอาจมีผลกระทบต่อทิศทางอุปทานข้าวของสหรัฐฯ และความสมดุลของตลาดข้าวโลกในระยะต่อไป

ที่มา *Oryza.com*